

**BEERY GÖRSEL MOTOR ENTEGRASYON BASAMAK TAŞLARI
ANNE BABA KONTROL LİSTESİNİN 48-78 AYLIK TÜRK
ÇOCUKLARINA UYARLANMASI**

Hazal Karabatak

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ BİLİM DALI

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

OCAK, 2022

TELİF HAKKI VE FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren 12 ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Hazal

Soyadı : KARABATAK

Bölümü : Okul Öncesi Eğitimi

İmza :

Teslim tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı: Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin 48-78 Aylık Türk Çocuklarına Uyarlanması

İngilizce Adı: Adaptation of the Beery Visual Motor Integration Stepping Stones Parent Checklist to Turkish Children Aged 48-78 Months

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Hazal KARABATAK

İmza:.....

JÜRİ ONAY SAYFASI

Hazal KARABATAK tarafından hazırlanan “Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin 48-78 Aylık Türk Çocuklarına Uyarlanması” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Temel Eğitim Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Adalet KANDIR

(Temel Eğitim Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

İkinci Danışman: Doç. Dr. Aybige DEMİRCİ ŞENKAL

(Görsel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi)

Başkan: Prof. Dr. Aysel KÖKSAL AKYOL

(Çocuk Gelişimi Anabilim Dalı, Ankara Üniversitesi)

Üye: Prof. Dr. İlkay ULUTAŞ

(Temel Eğitim Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

Üye: Doç. Dr. Zeynep KURTULMUŞ

(Temel Eğitim Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

Tez Savunma Tarihi: 27/01/2022

Bu tezin Temel Eğitim Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Yücel GELİŞLİ

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEŞEKKÜR

Araştırma süreci boyunca beni her zaman destekleyen, teşvik eden, cesaretlendiren, sabırla dinleyen, vaktini hiçbir zaman esirgemeyen; ruhuma, kalbime ve kişiliğime dokunan canım hocam ve değerli danışmanım Sayın Prof. Dr. Adalet KANDIR ile ikinci danışmanım Sayın Doç. Dr. Aybige DEMİRCİ ŞENKAL'a sonsuz teşekkür ederim.

Yüksek lisans tez sürecimde uzman görüşü istediğim ve bu konuda bana içtenlikle yardımcı olan uzman hocalarıma teşekkür ederim. Ölçeğin istatistiksel verilerinin analizinde benimle zaman ve emek harcayan Sayın Dr. Öğretim Üyesi Mahmut Sami KOYUNCU'ya teşekkür ederim. Bu süreçte bana destek olan içtenlikle tüm sorularımı yanıtlayan süreci benim için kolaylaştıran Sayın Arş. Gör. Tülay Gül TAŞKIN GÖKÇE'ye teşekkür ederim.

Her zaman en büyük destekçim, eşim Abdullah KARABATAK ile süreç boyunca hep yanımda olan kıymetli arkadaşlarım Gözde KORKMAZ ve Dilay YURTTAŞ'a ve hayat boyu beni destekleyen ailem ile en büyük motivasyon kaynağım oğlum Hamza Alp KARABATAK'a teşekkürlerimi sunarım.

**BEERY GÖRSEL MOTOR ENTEGRASYON BASAMAK TAŞLARI
ANNE BABA KONTROL LİSTESİNİN 48-78 AYLIK TÜRK
ÇOCUKLARINA UYARLANMASI
Yüksek Lisans Tezi**

Hazal Karabatak

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

OCAK/2022

ÖZ

Bu araştırma, Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin Türk Çocuklarına uyarlanması amacıyla yapılmıştır. Genel tarama niteliğinde olan araştırmanın çalışma evrenini 2020-2021 eğitim öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi bağımsız anaokullarına ve ilkokula bağlı anasınıflarına ve ilkokul birinci sınıfa devam eden 48-78 aylık çocuklar ve ebeveynleri oluşturmuştur. Araştırmanın çalışma grubu ise uygun örnekleme yöntemi ile seçilmiş 350 çocuk ve ebeveynleri oluşturmuştur. Araştırma verilerinin toplanmasında; 'Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesi (Beery VMI Stepping Stones Parent Checklist)' ve araştırmacı tarafından geliştirilen 'Ebeveyn Kişisel Bilgi Formu' kullanılmıştır. Elde edilen veriler betimsel istatistikler ile hesaplanıp yorumlanmıştır. Çalışma verileri tanımlayıcı istatistiksel metotları (Frekans, Yüzde) kullanılarak analiz edilmiştir. Ayrıca 15 çocuğun ebeveynlerinden anne babasına ayrı ayrı kontrol listesi uygulanarak puanlayıcılar arası güvenilirlik hesaplanmıştır. Geçerlik ve güvenilirlik analizleri sonucunda "Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesi"nin 48-78 aylık Türk çocukları için uygun olduğu kabul edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Görsel Motor Entegrasyon, Erken Çocukluk, Okul Öncesi Eğitim

Sayfa Adedi: 100 + xvi

Danışman: Prof. Dr. Adalet Kandır

İkinci Danışman: Doç. Dr. Aybige Demirci Şenkal

**ADAPTATION OF THE BEERY VISUAL MOTOR INTEGRATION
STEPPING STONES PARENT CHECKLIST TO TURKISH
CHILDREN AGED 48-78 MONTHS**

M.S. Thesis

Hazal Karabatak

GAZI UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

JANUARY/2022

ABSTRACT

This research was conducted to adapt the Beery Visual Motor Integration Steps Parent Checklist to Turkish Children. The study population of the research, which is a general survey, consisted of 48-78-month-old children and their parents who attended the official independent kindergartens affiliated to the Ministry of National Education, kindergartens affiliated to the primary school and the first grade of primary school in the 2020-2021 academic year. The study group of the research consisted of 350 children and their parents selected by convenient sampling method. In the collection of research data; The 'Beery VMI Stepping Stones Parent Checklist' and the 'Parent Personal Information Form' developed by the researcher were used. The data obtained were calculated and interpreted with descriptive statistics. Study data were analyzed using descriptive statistical methods (Frequency, Percent). In addition, the reliability of the raters was calculated by applying a separate checklist from the parents to the parents of 15 children. As a result of the validity and reliability analysis, it was accepted that the "Beery Visual Motor Integration Steps Parent Checklist" is suitable for Turkish children aged 48-78 months.

Keywords: Visual Motor Integration, Early Childhood, Preschool Education

Number of Pages: 100 + xvi

Supervisor: Prof. Dr. Adalet Kandır

Co-supervisor: Assoc. Prof. Aybige Demirci Şenkal

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE FOTOKOPİ İZİN FORMU.....	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZ	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER	ix
TABLolar LİSTESİ.....	xii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xv
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ.....	xvi
BÖLÜM I	1
GİRİŞ.....	1
1.2.Araştırmanın Amacı	4
1.2.1. Alt Amaçlar	4
1.3.Araştırmanın Önemi	5

1.4.Sınırlılıklar	6
1.5.Varsayımlar	6
1.6.Tanımlar.....	6
BÖLÜM II.....	7
KURAMSAL TEMELLER.....	7
2.1. Görsel Gelişim ve Görsel Algı Kavramı	7
2.2. Görsel Gelişime İlişkin Kuramlar	12
2.3. Motor Gelişim ve Görsel Motor Entegrasyon Kavramı	16
2.4. Erken Çocuklukta Görsel Motor Entegrasyon Gelişimini Değerlendirme.....	21
BÖLÜM III	23
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	23
Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar	23
Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	27
BÖLÜM IV	33
YÖNTEM.....	33
4.1. Araştırmanın Modeli.....	33
4.2. Çalışma Evreni ve Çalışma Grubu	33
4.3. Verilerin Toplanması	37
4.4. Verilerin Analizi	46
BÖLÜM V.....	47

BULGULAR VE YORUM	47
BÖLÜM VI	81
SONUÇ VE ÖNERİLER	81
6.1. Sonuç	81
6.2. Öneriler	81
KAYNAKLAR	83
EKLER	92

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Uygulamanın Çalışma Grubuna Ait Betimsel İstatistikler.....	35
Tablo 2. Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin Üç-Üç Buçuk Yaş (36-41 Aylık) Çocuklar İçin Kapsam Geçerlik Oranları ve Kapsam Geçerlik İndeksleri.....	51
Tablo 3. Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin Üç Buçuk-Dört Yaş (42-47 Aylık) Çocuklar İçin Kapsam Geçerlik Oranları ve Kapsam Geçerlik İndeksleri.....	52
Tablo 4. Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin Dört-Dört Buçuk Yaş (48-54 Aylık) Çocuklar İçin Kapsam Geçerlik Oranları ve Kapsam Geçerlik İndeksleri.....	53
Tablo 5. Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin Dört Buçuk-Beş Yaş (55-60 Aylık) Çocuklar İçin Kapsam Geçerlik Oranları ve Kapsam Geçerlik İndeksleri.....	54
Tablo 6. Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin Beş-Beş Buçuk (61-66 Aylık) Çocuklar İçin Kapsam Geçerlik Oranları ve Kapsam Geçerlik İndeksleri.....	55
Tablo 7. Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin Beş Buçuk-Altı Yaş (67-72 Aylık) Çocuklar İçin Kapsam Geçerlik Oranları ve Kapsam Geçerlik İndeksleri.....	56

Tablo 8. <i>Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin Altı-Altı Buçuk Yaş (73-78 Aylık) Çocuklar İçin Kapsam Geçerlik Oranları ve Kapsam Geçerlik İndeksleri</i>	57
Tablo 9. <i>36-41 Ay Maddelerinin 48-54 Aylık Çocuklar İçin Analiz</i>	59
Tablo 10. <i>42-47 Ay Maddelerinin 48-54 Aylık Çocuklar İçin Analizi</i>	60
Tablo 11. <i>48-54 Ay Maddelerinin 48-54 Aylık Çocuklar İçin Analizi</i>	61
Tablo 12. <i>55-60 Ay Maddelerinin 48-54 Aylık Çocuklar İçin Analizi</i>	62
Tablo 13. <i>61-66 Ay Maddelerinin 48-54 Aylık Çocuklar İçin Analizi</i>	63
Tablo 14. <i>67-72 Ay Maddelerinin 48-54 Aylık Çocuklar İçin Analizi</i>	64
Tablo 15. <i>73-78 Ay Maddelerinin 48-54 Aylık Çocuklar İçin Analizi</i>	64
Tablo 16. <i>42-47 Ay Maddelerinin 55-60 Aylık Çocuklar İçin Analizi</i>	65
Tablo 17. <i>48-54 Ay Maddelerinin 55-60 Aylık Çocuklar İçin Analizi</i>	66
Tablo 18. <i>55-60 Ay Maddelerinin 55-60 Aylık Çocuklar İçin Analizi</i>	67
Tablo 19. <i>61-66 Ay Maddelerinin 55-60 Aylık Çocuklar İçin Analizi</i>	68
Tablo 20. <i>67-72 Ay Maddelerinin 55-60 Aylık Çocuklar İçin Analizi</i>	69
Tablo 21. <i>73-78 Ay Maddelerinin 55-60 Aylık Çocuklar İçin Analizi</i>	69
Tablo 22. <i>48-54 Ay Maddelerinin 61-66 Aylık Çocuklar İçin Analizi</i>	70
Tablo 23. <i>55-60 Ay Maddelerinin 61-66 Aylık Çocuklar İçin Analizi</i>	71
Tablo 24. <i>61-66 Ay Maddelerinin 61-66 Aylık Çocuklar İçin Analizi</i>	72
Tablo 25. <i>67-72 Ay Maddelerinin 61-66 Aylık Çocuklar İçin Analizi</i>	73
Tablo 26. <i>73-78 Ay Maddelerinin 61-66 Aylık Çocuklar İçin Analizi</i>	73
Tablo 27. <i>55-60 Ay Maddelerinin 67-72 Aylık Çocuklar İçin Analizi</i>	74
Tablo 28. <i>61-66 Ay Maddelerinin 67-72 Aylık Çocuklar İçin Analizi</i>	75
Tablo 29. <i>67-72 Ay Maddelerinin 67-72 Aylık Çocuklar İçin Analizi</i>	76
Tablo 30. <i>73-78 Ay Maddelerinin 67-72 Aylık Çocuklar İçin Analizi</i>	76

Tablo 31. 61-66 Ay Maddelerinin 73-78 Aylık Çocuklar İçin Analizi.....	77
Tablo 32. 67-72 Ay Maddelerinin 73-78 Aylık Çocuklar İçin Analizi.....	78
Tablo 33. 73-78 Ay Maddelerinin 73-78 Aylık Çocuklar İçin Analizi.....	78
Tablo 34. 67-72 Ay Maddelerinin 79-84 Aylık Çocuklar İçin Analizi.....	79
Tablo 35.73-78 Ay Maddelerinin 79-84 Aylık Çocuklar İçin Analizi.....	80

ŞEKİLLER LİSTESİ

<i>Şekil 1.</i> Algılama gelişiminde temel değişimler.....	8
<i>Şekil 2.</i> Görsel gelişime ilişkin kuramlar	12
<i>Şekil 3.</i> Gestalt kuramının temel İlkeleri.....	13
<i>Şekil 4.</i> Gallahue'nin motor gelişim piramit modeli.....	16
<i>Şekil 5.</i> 1-3 yaş çocuklarının kazanması gereken küçük kas ve büyük kas becerileri.....	18
<i>Şekil 6.</i> 1-4 yaş çocuklarının kazanması gereken küçük kas ve büyük kas becerileri.....	18
<i>Şekil 7.</i> 1-5 yaş çocuklarının kazanması gereken küçük kas ve büyük kas becerileri.....	19
<i>Şekil 8.</i> 1-6 yaş çocuklarının kazanması gereken küçük kas ve büyük kas becerileri.....	19
<i>Şekil 9.</i> Yurt içinde yapılan araştırmalarda görsel algı ve görsel motor entegrasyon ile ilişkisi incelenen değişkenler.....	31
<i>Şekil 10.</i> Yurt dışında yapılan araştırmalarda görsel algı ve görsel motor entegrasyon ile ilişkisi incelenen değişkenler.....	31
<i>Şekil 11:</i> Test uyarlama modelleri.....	42
<i>Şekil 12:</i> Ölçümlerle ortaya çıkan test uyarlama sürecine yönelik inanışlar.....	42
<i>Şekil 13.</i> Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin Türk çocuklarına uyarlanma süreci.....	43
<i>Şekil 14.</i> Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin 48-78 Aylık Türk çocuklarına uyarlanmasına ilişkin uygulama analizleri.....	48

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
VMI	Görsel Motor Entegrasyon
KGİ	Kapsam Geçerlik İndeksi
DFA	Doğrulayıcı Faktör Analizi
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı

BÖLÜM I

GİRİŞ

Çalışmanın bu bölümünde problem durumu, araştırmanın amacı, önemi, sınırlılıkları ve araştırmaya başlarken yapılan varsayımlar ve araştırma ile ilgili tanımlara yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişmeler yaşamın her alanına yansımakta, bilginin küreselleşmesine, insanların birbiri ile iletişim biçimlerinin ve araçlarının değişmesine, kitle iletişim araçlarının kapsamının ve iletişim ortamlarının genişlemesine neden olmaktadır. Bu gelişmelere paralel olarak yaşadığımız süreç ve dijital çağ, bilişim çağı, teknoloji çağı vb. isimler almaya başlamıştır.

Teknoloji, günümüzdeki çağrışımı ile daha çok yüksek nitelikte bilimsel bilgi ve teknik içeren ürünler olarak algılanmaktadır. Günlük dilde, yazılı ve görsel basında karşımıza bu şekilde çıkmakta olsa da, teknoloji teknik bilginin yaşama geçirilmesini öngören tüm toplumsal ve ekonomik etkinlikler ve örgütlenmeleri de kapsayan bir alandır (Aksoy, 2003). Bu alan beraberinde pek çok kavramı ortaya çıkarmaktadır. Bu kavramlardan biri olan dijital kültür, bilgisayar, internet ve akıllı cep telefonlarıyla hızlanmış bilgi iletişiminin bir sonucu olarak gelişen yeni yaşam ve yaklaşım biçimi olarak tanımlanmaktadır (Karagözoğlu Aslıyüksek, 2015).

Dijital dünya, dijital teknoloji, cep telefonu, dijital tv, bilgisayar oyunları ve internetin, çocukların günlük yaşam düzenine girdiği çocuğun bilişsel ve sosyal gelişimini etkilediği

konusunda artık şüphe yoktur. Ancak ne kadar ve tam olarak nasıl etkilediği hem araştırmacılar, hem eğitimciler, hem ebeveynler tarafından merak edilmektedir ve araştırma konusudur (Tüzün, 2002).

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) sonuçlarına göre (2016), Türkiye'deki hanelerin %96,9'unda cep telefonları veya akıllı telefonlar mevcutken aynı dönemde hanelerin %22,9'unda masaüstü bilgisayar, %36,4'ünde dizüstü bilgisayar, %29,6'sında tablet ve %24,6'sında akıllı TV bulunmaktadır. Türkiye'de yaklaşık on hanenin sekizi internet erişimine sahiptir (TÜİK, 2016).

Common Sence Media (2013) tarafından ABD' de yürütülen bir araştırmada 0-8 yaş arası çocuk sahibi ailelerin evlerinde iPad gibi tablet cihazların %8 'den %40'a çıktığı böylece beş kat artış olduğu görülmüştür. Ayrıca sadece iki yıl içerisinde evlerinde bir tür akıllı mobil cihaz (akıllı telefon, tablet bilgisayar) erişimine sahip çocukların yüzdesi tüm çocukların yarısından (%52) dörtte üçüne (%75) yükselmiştir.

Yurt içinde ve yurt dışında yapılan çalışmalara bakıldığında günümüzde teknolojik araçların çeşitlerinin arttığı görülmektedir. Teknoloji toplumun tüm kesimlerini etkileyen bir hızla gelişmektedir. Pek çok ülkenin çocukların yaşamında teknolojinin rolü hakkında farkındalığı artmıştır (Plowman, Stevenson, Mcpake, Stephen ve Adey, 2011). Bu çeşitlilik beraberinde kullanım süresinin artışı da getirmiştir. Aktif ve sürekli bilgi kullanabilen ve herhangi bir sorunun çözümünde gereksinim duyduğu bilgiye ulaşabilen, ulaştığı bilgiyi kendi yapısına uydurabilen buna yenilerini katabilen kişiler yaşadığımız bu çağda daha avantajlı olabilmektedir. Çocuklar ise teknolojiyi daha çok dijital oyunlar ile kullanmaktadır. Dijital oyunlar çocukların gelişim alanları ve akademik gelişimleri üzerinde olumlu etkilere sahiptir. Dijital oyunların çocuklarda komutları takip etme, el göz koordinasyonu, motor gelişimde ilerleme gibi becerileri desteklediği görülmektedir (Lin ve Hou, 2015)

Bununla birlikte dijital teknolojinin fizyolojik, fiziksel, psikolojik, bilişsel ve sosyal pek çok olumsuz etkisi vardır. Bu olumsuzluklardan etkilenmemek ve başa çıkabilmek için bireylerin önemli becerilere sahip olması gerekir. Bu beceriler 21. yüzyıl becerileri olarak ifade edilmektedir. 21. yüzyıl becerileri; bilgi, medya ve teknoloji becerileri, yaşam ve kariyer becerileri, öğrenme ve yenilik becerileri, şeklinde üç ana başlıktan oluşmaktadır. Bu ana başlıklar altında yer alan alt beceriler vardır. Bilgi, medya ve teknoloji becerileri; bilgi okur-yazarlığı, medya okuryazarlığı, bilgi ve iletişim teknolojileri okur-yazarlığıdır. Yaşam ve kariyer becerileri; Esneklik ve uyum, girişimcilik ve öz-yönelim, sosyal ve kültürlerarası

beceriler, üretkenlik ve sorumluluk, liderlik ve sorumluluk becerilerini ifade etmektedir. Öğrenme ve yenilik (4C) becerileri kapsamında yer alan beceriler ise; eleştirel düşünme ve problem çözme becerileri, yaratıcı düşünme ve yeniliği uygulama becerileri, iletişim ve iş birliği becerileridir. Bilgi, medya ve teknoloji becerilerini yerine getirebilmek için görsel algı becerisine ihtiyaç duyulduğu görülmektedir.

Görsel algı, “görsel uyarıcıları fark etme ve bunların ayrımını yapabilme ve daha önceki tecrübelerle bağlantı kurmak suretiyle bu uyarıcıları deşifre edebilme yeteneğidir” (Frostig, 1968). Görsel algı sürecinde, görsel uyarıların nasıl olduğunu içeren edinilmiş bir süreç olarak alınan görüntüler; algılanır, yorumlanır ve anlaşılır. Böylece görme yoluyla elde edilen görüntüler yararlı bilgilere dönüştürülür (Haywood ve Getchell 2009; Wilson ve Fakel 2004).

Görsel algı becerileri okul öncesi dönemde hızla gelişmekte ve on bir-on iki yaş civarında yetişkin seviyesine yaklaşmaktadır. Bu beceriler çocuğun akademik becerilerini özellikle okuma becerisini önemli ölçüde etkilemektedir. Algılama becerilerin etkili bir şekilde geliştiği bu dönemde çocuklar, yeni düşünceler üretir, karşılaştırır, sınıflandırır ve sonuçlandırır (Demirci, 2010; Ünal, 2017).

Görsel algı ile motor becerileri birlikte kullanma becerisi olan görsel-motor entegrasyon ise, kalıpları algılayabilme ve kişinin görsel algıya koordineli bir şekilde elleriyle yanıt vermesidir. Görsel-motor entegrasyon becerileri, el becerisi, koordinasyon, hız, denge ve yazmanın geliştirilmesine katkılarından dolayı önemlidir (Dawson ve Watling, 2000). Görsel motor entegrasyonun çocuk için hayati değerlendirme olarak ince motor gelişimi ve öz düzenlemeyi geliştirme üzerinde birçok olumlu etkisini gösteren çalışmalar vardır (Ng, Chui, Lin, Fong ve Chan, 2015; Kim, Byers, Cameron, Brock, Cottone ve Grissmer, 2016; Schneck, 2001).

Görsel-motor Entegrasyon (VMI), erken dönemde öğrencilerin akademik becerilerinde önemli bir rol oynar. Okul yıllarında okuma, yazma, matematik becerileri veya genel olarak akademik performans becerilerine etkisi vardır (Chen, Bleything ve Lim 2011; Kramer ve Hinojosa 2009; Pienaar Barhorst ve Twisk 2013). Görsel motor entegrasyon becerisinin gelişimi doğumdan yaklaşık 15 yıla kadar devam eder ve görsel algıda önemli rol oynayan motor fonksiyonlarda ve el göz koordinasyonunun etkileşiminde aktarım söz konusudur (Sanghavi ve Kelkar 2005). Etkili el-göz koordinasyonunda; çizim, kopya-çizim gibi ince motor aktivitelerde boyama, sırayla yazmayı öğrenmek için önemli becerilerdir (Grissmer, Grimm, Aiyer, Murrah ve Steele, 2010; Wilson ve Falkel 2004).

Görsel algı ve motor beceriler erken çocukluk yıllarında çocukların okumayı, yazmayı ve saymayı öğrenebilmeleri için belirli bir olgunluk seviyesine ulaşılması amacıyla hızla gelişir (Lane 2005). Bu becerilerin herhangi birindeki gelişimsel gecikmeler, akademik becerilerin gelişiminde gecikmelere yol açar (Beery ve Beery 2010; Case-Smith 2005). Görsel- motor entegrasyon becerisi çocukların akademik hayatını etkileyebilecek bir öneme sahiptir. Bu yüzden çocuğun görsel motor entegrasyon düzeyinin tespit edilmesi yönünde değerlendirme araçlarına ve kontrol listelerine ihtiyaç duyulmaktadır. Beery görsel motor entegrasyon anne baba kontrol listesinin amacı çocuğun görsel motor entegrasyonunda ne kadar ilerlediğini tespit etmek ve daha ileri götürmek için plan yapabilme olanağı vermektedir. Bu kontrol listesinin Türk çocuklarına uyarlanması sonucunda alana doğrudan ve dolaylı katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Bu noktadan hareketle araştırmanın problem durumunu “Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesi Türk çocuklarına uygun mudur?” sorusu oluşturmuştur.

1.2.Araştırmanın Amacı

Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin Türk çocuklarına uyarlanması temel amacını oluşturmuştur.

Araştırmanın temel amacı doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1.2.1. Alt Amaçlar

48-78 Aylık Türk çocukları için, Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesi(Beery VMI Stepping Stones Parent Checklist)’nin sonuçları

1. Geçerli midir?
2. Puanlayıcılar arası güvenilir midir?
3. Uygulama grubunun kontrol listesindeki maddeleri gerçekleştirebilme durumu nedir?

1.3.Araştırmanın Önemi

Beery ve Beery'ye (2010) göre görsel algı, görsel uyaranların bilişe alımdan sorumlu süreç olarak tanımlanabilir. Duyusal işlev veya başka bir şekilde görsel alma olarak adlandırılır. Görsel Algılama, görsel uyaranların alınmasını ve yorumlanmasını içerir (Barry, 1997). Görsel algı sürecinde beyin, ortam ve algılanan imajla anlam yaratmaya çalışır (Barry, 1997). Görsel algı, gözlerin ve beynin anatomisinin yanı sıra nörotransmitterlerin işleyişi gibi birçok parçadan oluşan karmaşık bir sistemdir (Carlson, 2007; Karlsdottir ve Stefansson, 2002).

Görsel algılama becerisi çocuklarda gelişim gösteren süreçtir. Görsel algı becerisi erken çocuklukta hızlı bir şekilde gelişmekte ve on bir-on iki yaş civarında yetişkin seviyesine yaklaşmaktadır. Görsel algı gelişimi, farklı konumlardaki nesnelere görsel olarak tanınmasını, algılanmasını ve yorumlamasını sağlamaktadır. Bu beceriler çocuğun akademik becerilerini özellikle okuma becerisini önemli ölçüde etkilemektedir (Ünal, 2017).

Algısal becerilerin etkili olarak kullanılmaya ve gelişmeye başladığı yıllar okul öncesi ile ilköğretim çağını kapsayan 3-7 yaş dönemidir. Algısal becerilerin etkili bir şekilde geliştiği bu dönemde çocuklar, yeni düşünceler üretir, karşılaştırır, sınıflara ayırır ve sonuçlandırır. Çocukların temel öğrenme gelişimi ile bilgi kazanımı için en uygun zamanın 5-6 yaş dönemi olduğu psikologlarca dile getirilmiştir (Demirci, 2010). Çocuğun dikkat, algı, öğrenme gelişimi için kritik dönem olarak ifade edilen bu dönemde uygulanacak Görsel motor entegrasyon testi anne baba kontrol listesi bu becerilerin desteklenmesi ve geliştirilmesine fırsat sağlayacaktır.

Görsel motor entegrasyon; görme, bedenin hareketleri ya da bedenin farklı bölümleri ile koordine etme yeteneğidir. Okul öncesi yıllarda görülen görsel motor koordinasyondaki eksiklikler genelde sonraki öğrenme güçlüklerinin yordayıcısı olarak görülmektedir (Aylward ve Schmidt, 1986). Yapılan çalışmalar görsel-motor koordinasyonun bir çocuğun motor gelişiminin ve akademik performansının iyi bir yordayıcısı olduğunu göstermiştir (Memisevic ve Sinanovic, 2012). Görsel-motor koordinasyon sosyal ve duygusal olarak okula uyum için önem taşımaktadır (Memisevic ve Hadzic, 2013). Görsel motor entegrasyon ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde yurt dışında bir çok çalışma bulunmakla birlikte yurt içinde ise sınırlı sayıda çalışma tespit edilmiştir. Yurt içindeki çalışmalarda ebeveynlere yönelik bir kontrol listesine rastlanılmamıştır. “Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin 48-78 Aylık Türk Çocuklarına Uyarlanması” ilgili alan yazında bu yöndeki

boşluğu doldurması; bilimsel bir çalışma olarak ulusal ve uluslararası literatüre katkı sağlaması ve gelecekte yapılacak araştırmalara ışık tutması açısından önemlidir.

1.4.Sınırlılıklar

Araştırmanın temel sınırlılıkları şunlardır:

- Araştırma çalışma grubuna dâhil edilen 48-78 aylık çocuklar ile sınırlıdır.
- Veriler, 2020-2021 eğitim öğretim yılı Milli eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi bağımsız anaokulları/anasınıfları ile ilkokul birinci sınıfa devam eden çocukların anne babaları ile sınırlıdır.
- Araştırmanın çalışma grubu gelişim dosyalarındaki tipik gelişim özelliklerine göre tipik gelişim gösteren çocuklar ile sınırlıdır.

1.5.Varsayımlar

Araştırmanın temel varsayımları şunlardır:

- 48-78 Aylık Çocuklar Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesi' ne ebeveynler tarafından verilen cevapların objektif olarak yansıtacağı varsayılmıştır.
- Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan çocukların tipik gelişim gösterdiği varsayılmıştır.

1.6.Tanımlar

Görsel Algı: Görsel uyaranların bilişsel alımından sorumlu süreçtir (Beery ve Beery, 2010).

Görsel-Motor Entegrasyon: Kalıpları algılama ve kişinin görsel algıya koordineli bir şekilde motor becerileriyle yanıt vermesidir (Sanghavi ve Kelkar, 2005).

BÖLÜM II

KURAMSAL TEMELLER

Araştırmanın bu bölümünde; algı, görsel algı, görsel motor entegrasyon, okul öncesi dönemde algı gelişimi ve görsel algıyla ilgili kuramlara ilişkin kuramsal çerçeve ilgili literatür ışığında sunulmuştur.

2.1.Görsel Gelişim ve Görsel Algı Kavramı

Görsel motor entegrasyon becerisini tanımlamadan önce görsel gelişim başlığı altında “algı” ve “görsel algı” kavramlarını açıklayarak görsel motor entegrasyon becerisinin ne olduğunu ve kapsamını anlamlandırabilmek daha kolay olacağı için önce bu kavramları tanımlamakla başlanmıştır.

Görsel gelişim, fizyolojik etkiler ile nörolojik bileşenler yardımıyla; görsel uyarılma ve beslenme sebebiyle birçok yönden etkilenir. Görsel algı ve görsellik kavramı görsel uyarınları tanıma, ayırt etme, uyarıcıları farklılaştırma ve geçmiş yaşantılarla birleştirip çıkarım yapma süreci olarak açıklanmaktadır. Görsel algı ile görsel gelişimi tanımlamada kişinin görme yetisinden çok uyarıcıya olan yorumunun sadece göz ile değil beyin yardımıyla da gerçekleştiği belirtilmektedir. Uyarıcı sayısındaki artış, algı ve görsel algı gelişimini olumlu etkiler (Brémond-Gignac, Copin, Lapillonne ve Milazzo,2011; Yıldırım, Akman ve Alabay, 2012).

2.1.1.1. Algı Kavramı

Algı kavramını tanımlayacak olursak Latince’de “almak” anlamına gelen “capere” kelimesinden gelmiştir. Algının göreceli bir kavram olarak farklı tanımları bulunmaktadır. Psikoloji ve bilim alanlarında algı, duyuşsal bilginin alınması, yorumlanması, seçilmesi ve düzenlenmesi anlamını taşımaktadır. Algı, dış dünya ve bireyin iç dünyası arasında kurduğu neden-sonuç ilişkisidir (Ertan, 2017).

Algı bilgiyi kullanıp dünyayı anlama sürecidir. Algıyla duyumlar anlamlı deneyimler haline gelir. Duyumlar bilgi, birikim ve tecrübe yardımı ile anlamlı ve algılanabilir hale gelir. Algı aktif bir süreçtir. Algılar deneyimleri şekillendirerek duyguları, düşünceleri ve hareketleri etkiler (Bernstein ve Nash, 2008).

Duyu organları çevrede olup bitenleri anlayabilmeyi sağlar. Duyu organları (göz, kulak ağız, burun, el ve ayaklar) sayesinde edinilen bilgileri anlayıp yorumlama sürecine algı denir. İnsan yaşamında önemli bir yere sahip olan algı, doğum öncesi dönemde başlayıp bebeklik ve çocukluk dönemlerinde yoğun bir şekilde devam eder. Doğumdan itibaren bebekler görme, tatma ve koku alma duyularını kullanarak çevreleriyle etkileşime girerek anlamaya ve anlamlandırmaya çalışırlar. Duyular tamamen gelişmese bile doğumdan önce çalışmaya başlar. Çocuğun doğumu ile başlayan algı süreci çocuğu hayata hazırlayan en önemli etmenlerden biridir. Okul öncesi dönem ise bu dönemdeki en kritik süreçlerden biridir. Çocuğun duyularını kullanma ve onlardan yeterince faydalanma becerisi, gelişimi doğrudan etkiler ve öğrenmelerine temel oluşturur (Aral ve Sağlam, 2016).

2.1.1.1. Erken Çocuklukta Algı Gelişimi

Erken çocukluk döneminde tüm alanların gelişiminde olduğu gibi algı gelişiminde de değişimler görülmektedir. Algı gelişiminde temel değişimlere ilişkin oluşturulan model Şekil 1’de sunulmuştur.

Şekil 1: Algı gelişiminde temel değişimler

Seçicilik: Algıda sürekli olarak gelişim gösteren bir özelliktir. Çocuk çevresindeki uyarıcıları önem sırasına göre algılar. Kendisi için önemli olanlara dikkatini verir ve seçim yapar. Algı sürekli olarak değişir. Çocuk zamanla kendisi için önemli olan uyarıcılara hem de uyarıcıları birbirinden ayırt etmeyi sağlayacak belirgin özelliklere yönelmeye başlar. Algıda seçiciliği etkileyen etmenler; dikkat, güdülenme, algılamaya hazır olma, ön öğrenmeler ve beklentilerdir (San Bayhan ve Artan, 2012; Morris, 2002; Kidd ve Rivoire, 1996).

Ayırt Etme Becerisi: Geçmişte bir bütün olarak görülen nesne veya durumun zamanla detaylarını, parçalarını ve birbirine benzeyen nesnelere ayıran özellikleri algılama eğilimidir. Çocuklar 3 yaşında nesnenin ayırıcı özelliklerini belirleyen temel özellikleri algılamaya başlar. Nesnelere görünüş ve davranış özellikleri bakımından ayırt etme 5 yaşına kadar gelişim gösterir. Bir çocuk okul öncesi dönemde karmaşık olan şekilleri bir bütün olarak algılar. Ayrıntılar 6 yaşından sonra oluşur. Böylece çocuk parça – bütün arasındaki ilişkiyi anlamaya başlar. Algılamanın ön koşulu şekil-zemin ayrımı yapabilmektir. Şekil-zemin ve parça-bütün algısı ergenlik dönemine kadar gelişim göstermektedir. Okul öncesi dönemdeki bir çocuk karmaşık bir şekli bütün olarak algılamaktadır. Ayrıntılara dikkat etmeye 6 yaşından sonra başlar, algıları birleştirir ve bütünleyici bir algılama gerçekleştirir. Bu durumda bütün ve parçalar arasındaki ilişkiyi algılamaya başlamaktadır (Aral ve Baran, 2011; Köksal Akyol ve Didin, 2017; San Bayhan ve Artan, 2012).

Nesne Değişmezliği ve Kalıcılığı: Boyut, renk, şekil, biçimsel olarak farklı görülen insanın veya nesnenin aynı olarak algılanabilmesi becerisidir. Çocuklarda öncelikle şekil değişmezliği olarak görülür. Yaşantılar sonucunda öğrenmeler gelişir ve kesinleşir. Nesne devamlılığı ise, çocuğun görsel olarak algılama alanı dışındaki nesnelere varlığını kabul etmesidir. Görsel olarak algılayamaması o nesnenin var olmadığı anlamına gelmemektedir (San Bayhan ve Artan, 2012).

Benmerkezcilikte Azalma: Yaş ve benmerkezcilik ters orantılıdır. Çocuğun yaşı arttıkça benmerkezcilik (egosantrizm) azalır. Benmerkezcilikte çocuk herkesin dünyayı kendisi gibi algıladığını düşünür. Kâğıda çizdiği bir karalamanın bebek olduğunu söyler ve buna inanır. Diğer insanların bu resmi bebek çizmiş olarak gördüğünü düşünür (Kidd ve Rivoire, 1996; San Bayhan ve Artan, 2012).

2.1.2. Görsel Algı Kavramı

Beery ve Beery'ye (2010) göre görsel algı, görsel uyarıların bilişsel alımından sorumlu süreç olarak tanımlanmaktadır. Duyusal işlev veya başka bir şekilde görsel alma olarak adlandırılır. Görsel Algılama, görsel uyarıların alınmasını ve yorumlanmasını içerir. Görsel algı sürecinde beyin, ortam ve algılanan imajla anlam yaratmaya çalışır. Görsel algı, gözlerin ve beyin anatomisinin yanı sıra nörotransmitterlerin işleyişi gibi birçok parçadan oluşan karmaşık bir sistemdir (Carlson,2007; Karlsdottir ve Stefansson, 2002).

Görsel algı, görsel uyarıların nasıl olduğunu içeren edinilmiş bir süreç olarak alınan görüntüler; algılanır, yorumlanır ve anlaşılır. Böylece görme yoluyla elde edilen görüntüler yararlı bilgilere dönüştürülür (Haywood ve Getchell2009; Wilson ve Fakel 2004). Görsel algı daha iyi görme yetisinin yanında, uyarıların beyin tarafından yorumlanmasını içermektedir. Görsel algı sürecinde, bir özne bir de nesne söz konusudur. Görülen nesnelere; kütlesi, rengi ve dış görünüşü ile göz merceğinden geçer ve beyin tarafından bir imge olarak kaydedilir. Nesnelere dış görünüşleri dışındaki özellikleri, yaşantı sayesinde öğrenilir. Gözler, görsel bilginin tek kaynağıdır (Edwards, 2011'dan aktaran Özcan Karaduman, 2021).

Görsel algının tipik olarak klinik değerlendirmesi üç alana ayrılır: keskinlik, verimlilik ve bilgi işlemedir. Görme keskinliği; görüşü derinliğe ve uzaklığa, binoküler hizalamaya ve göz hareketlerine uygun hale getirmek ve bilgi işleme ile görsel uyarıların düzenlenmesini ifade eder (Karlsdottir ve Stefansson, 2002). Görsel algı süreci, yazma, okuma, sıralama ve hafızayı içeren akademik görevlerin tamamlanmasını içerir (National Center for Learning Disabilities [NCLD], 2003).

Doğumda, bir bebeğin gözleri görmek için gerekli tüm bölümlerin neredeyse hepsine sahiptir. Yeni doğan bebekler gözleri açıkken görebilme yetenekleriyle doğarlar, ışığa karşı duyarlı olurlar. Işığın algılama yeteneği, yoğunluk değişimleri veya ışığa duyarlılığı etkileyici seviyede değildir (Thompson ve Strosser, 2012).

Doğumdan sonraki ilk sekiz saatin sonunda bebekler daha karmaşık görselleri tercih eder. Parlak, renkli şekiller basit olsa bile bebekler siyah beyaz daha karmaşık şekilleri tercih etme eğilimindedirler. Yeni doğan bebeklerin renk algısı zayıftır özellikle kırmızı ve beyaz renkleri ayırt edebildikleri; mavi yeşil ve sarı renkleri beyazdan ayırt edemedikleri saptanmıştır (Köksal Akyol ve Didin, 2017). Ancak ikinci aydan itibaren görüş alanındaki renkleri ayırt ederler.

İlk zamanlarda gözler bir cam gibi görünebilir sonra uzak ya da çok yakın (yüzlerine yaklaşan bir el) nesnelere odaklanırlar. Nesnelere hareket yönünü ve nesne hareketinin hızını belirleme yeteneği, bebeğin yaşamının 3.ayına kadar ortaya çıkar (Thompson ve Strosser, 2012). Bebek doğduğunda sadece net olmayacak bir şekilde görsel algılar. Gözün yapısının gelişmesiyle ve çevreyle etkileşimi sonucunda ilk ayın sonuna doğru ayrıntıları fark eder. Üç aydan daha büyük bebeklerin şekiller algısına yönelik gelişmiş beceriler gösterdiği görülmüştür (Aral ve Sağlam, 2016).

Bebekler ilk zamanlarda nesnelere kaba hatlarını fark eder ve ayrıntılı görmezler. Nesnelere sadece kaba hatlarını değil aynı zamanda en ince ayrıntısına kadar algılanıp gözlemlenmesine *görme keskinliği* denilmektedir. Bireyler yaşamlarının ilerleyen dönemlerinde okuma ve sürüş gibi işlevleri yerine getirebilmeleri için görme keskinliği ve derinlik algılama becerisine sahip olmaları gerekir (Lewkowicz ve Slater, 2000).

Bir nesnenin mesafedeki değişikliklere rağmen aynı boyutta olduğunu algılama yeteneği boyut sabitliğidir. Bebeklerin nesnelere farklı boyutlarda olsa bile yine aynı şekilde algılanıp algılanmadığını merak eden araştırmacılar görsel boyut sabitliği ile ilgili deney yapmışlardır. Yapılan bu deneyde bebeklerin şekil / boyut sabitliği adı verilen algısal bir organizasyon aracını kullandığını tespit etmişlerdir. Bebekler, yaşamın ilk günlerinden itibaren bu beceriye sahip olmalarına rağmen yetilerinin tam gelişmemesinden kaynaklı farklı yönelimler göstermişlerdir (Thompson ve Strosser, 2012).

Tüm bu tanımlar ve açıklamaların çerçevesinde algı; bilginin alınarak yorumlanması, seçim sonrası düzenlenmesi olarak tanımlanırken, görsel algı; algılar yoluyla alınan görsel uyarıların yorumlanması ve anlaşılması olarak tanımlanmaktadır. Algı ve görsel algı erken çocuklukta gelişim gösteren süreçlerdir.

2.2. Görsel Gelişime İlişkin Kuramlar

Görsel gelişim ve görsel algıya ilişkin bazı gelişim kuramları öne çıkmaktadır. Görsel gelişim ve görsel algı kavramına yönelik oluşturulan gelişim kuramlarına ilişkin model Şekil 2’de sunulmuştur.

Şekil 2: Görsel gelişime ilişkin kuramlar

2.2.1. Gestalt Kuramı

Gestalt, ("ge-shtalt" olarak telaffuz edilir), Almanca bir kelimedir. 1800'lerin sonlarında ve 1900'lerin başlarında Gestalt kuramı, aralarında Christian von Ehrenfels, Max Wertheimer, Kurt Koffka ve Wolfgang Kohler'in önderliğinde psikoloji alanında ortaya çıkmıştır. Gestalt'a görsel sanatçılar ve tasarımcılar ilgi göstermiştir ve insan algısını açıklayan bilimsel yöntem sağlamışlardır.

Özellikle Wertheimer'in görsel araştırması, neden bazı görüntüler ayrı görünürken, diğerleri bir birimin veya grubun parçası olarak birbirine ait gibi görünmektedir? sorusu dikkat çekmektedir (Behrens, 2002).

Max Wertheimer, Gestalt kuramını "Bireysel öğelerinin davranışları tarafından belirlenmeyen, ancak parçalı süreçlerin kendilerinin bütünü içsel doğası tarafından belirlendiği yerdir. Bu tür bütünlüklerin doğasını belirlemek gestalt kuramının temelidir" şeklinde açıklamıştır. Gestalt kuramının temelinde "Bütün kendini oluşturan parçaların toplamından daha büyük özelliğe sahiptir" ilkesi yer almaktadır (Wertheimer, 1938).

Gestalt kuramını şekil-zemin, yakınlık, tamamlama, benzerlik, devamlılık ve basitlik olmak üzere altı temel ilke ile şekillenmektedir. Gestalt kuramının temel ilkelerine ilişkin oluşturulan model Şekil 3'te sunulmuştur.

Şekil 3: Gestalt kuramının temel ilkeleri

Şekil / zemin: Gestalt'ın nesnelere (şekil) arka planlarından(zeminden) ayrı olarak tanımlanmasına yardımcı olan temel yasasıdır. Bu algı yasası zıtlığa bağlıdır. Görüntülerin anlaşılabilmesi için metnin görünür olması gerekir. Şekil / zemin ilişkisindeki değişiklikler önemlidir (Graham, 2008). Bir ortama bakıldığında algılar otomatik olarak belirli özelliklere ya da nesnelere odaklanır. Bu odak noktası kişi için şekilken arka planda dikkat çekmeyen kısım ise zemindir. Şekil zemin kişiseldir. Bir kişi için zemin olan farklı bir kişi için şekil olabilir (Bernstein ve Nash, 2008).

Yakınlık: Uzamsal olarak birbirine yakın olan öğeler bir grubun parçası gibi görünür ve gruplandırılarak algılanma eğilimindedir. Yakın öğeler mekânsal veya zamansal olarak birbirine yakın konumlandırılır, böylece organize ve birleşik bir grubun parçası olarak görülmeleri daha olasıdır. Yakınlık yasasında, birbirine yakın bulunan öğelerin bir grubun parçası, birbirine yakın olmayan öğeler ise ayrı olarak algılanır (Graham, 2008).

Tamamlama: İnsanlar, bildikleri bir nesnenin eksik kısımlarını ya da boşlukları görsel olarak tamamlama eğilimindedir. Bu yasa genellikle devamlılık yasasıyla yakından çalışır. Daha güçlü bir deneyim veya algı oluşturur (Graham, 2008; Meng, Remus ve Tong, 2005).

Benzerlik: Şekil, boyut, renk, yakınlık ve yön bakımından benzer görsel öğeler, mekânsal olarak ayrılmış olsalar bile bir grubun parçası olarak algılanır. Benzerlik yasasının diğer tarafı, gruplamayla çalıştığı için, birbirine benzemeyen nesnelere kolayca anlaşılır (Graham, 2008).

Devamlılık: İnsan gözü şekiller arasındaki ilişkileri arar. Devamlılık ilkesinde aynı yöndeki çizgilerin, noktaların ve uyarıcıların gruplandırılarak birlikte algılanma eğilimi vardır. Devamlılık yasası, yalnızca kalıpları anlamaya çalışmadığımız için zamana dayalı deneyimler için geçerlidir. Sürekli nesne veya olay, birbirine daha yakın olması nedeniyle yakınlık yasasından da etkilenir (Graham, 2008).

Basitlik: Uyarıcıları algılama da en basit hallerine yönelim olduğunu savunmaktadır (Graham, 2008).

Bu yasaların tümü, görsel uyaranların benzer bir model organizasyonu oluşturmak için birlikte çalıştığını gösterir, bu da aynı kurallara uyan görsel öğelerin gözlemci tarafından bir grup olarak kabul edilmesini sağlar (Ye, Xue ve Lin, 2021).

Gestalt kuramında nesnelere bir örüntüyü temsil etmektedir. Uzaydaki noktalar birbirlerinden uzakta olsalar dahi, düzlem üzerinde uzanıyor gibi görülmektedir. Büyük Ayı'yı oluşturan yedi yıldız gerçekte dünyadan değişik uzaklıklarda olmalarına rağmen, bu uzaklıktaki farklar görülmez ve bu yüzden uzun kulplu bir kepçe oluşturan, tek bir düzlem üzerinde yer alan yıldızlar olarak örüntü oluşturduğu görülmektedir (Demirler, 2016).

2.2.2. Bilişsel Gelişim Kuramı

Nesnelere sınıflandırma, nitelendirme veya ilişkilendirme gibi belirli zihinsel işlemler uygulasa da bu işlemleri yerine getirirken hangi ilkeleri kullandığını bilmemektedir. Bu dönemde çocuk, sorun çözebilir; ama soruları neden bu şekilde çözdüğünü açıklayamaz (M.E.B. MEGEP, 2007).

Erken çocukluk döneminde olan çocuklarda mantıksal düşünce tam olarak gelişmemiştir. Bu dönemde çocuklar kendilerine yöneltilen sorulara cevaben açıklama yapabilir fakat nedensellik açısından mantıklı cevaplar üretemez.

Bu dönem çocuklarında animizm ve artifikalizm görülür. Animizm bir nesneyi canlıymış gibi algılamaktır (Gander ve Gardiner, 1995). Erken çocukluk döneminde olan çocuklar oyunlarında sıklıkla oyuncaklarına canlı bir varlıkmış gibi davranabilir. Örneğin bu dönemde çocuklar oyuncak bebeklerini yere düşürdüklerinde bebeği kaldırıp ondan özür dileyebilir.

2.2.3. Bilişimsel Algı Kuramı

Bu kuram, algıda bütünlüğe dikkat çeker. Başka bir ifade ile nesnelerin renkleri, şekilleri, hareketleri gibi fiziksel özellikleri ayrı ayrı değerlendirilmesine rağmen, bu özellikler bireylerin bilişsel ve duyuşsal nitelikleri doğrultusunda bir araya getirilip anlamlandırılmaktadır (Erişti, Uluysal, ve Dindar, 2013).

Bu kurama göre öğrenenlerin ön bilgilerine uygun ve geçmiş deneyimleriyle bağlantılı olarak ele alan ve şekillendiren tasarımlar, öğretimsel hedeflere ulaşılmasını sağlar. Kuram, öğrenmenin gerçekleşmesi için, kullanılacak olan metin, resim, grafik, animasyon vb. gibi uyarıcılar ile materyalin genel yapısının, en sade ve en anlaşılır biçimde tasarlanması gerektiğini vurgular. Bunun yanında sayfaların belli kenarlıklara sahip olması ya da aynı doğrultudaki bilgilerin, materyalde yer alan diğer bilgilerden kolaylıkla ayrılabilmesi için sınır belirten uygun tasarım öğelerinden (çizgi, kenarlık vb) yararlanılması gerektiğini vurgulamaktadır (Domke, Perlmutter ve Spratt, 2002; Krantz, 1999). Bilişimsel algı kuramına dayalı olarak hedef kitlenin niteliklerinin daha ayrıntılı analiz edilmesi ve tasarım ortamına yansıtılması gerekliliğinin görsel algıyı oluşturma sürecini doğrudan etkilediği söylenebilir.

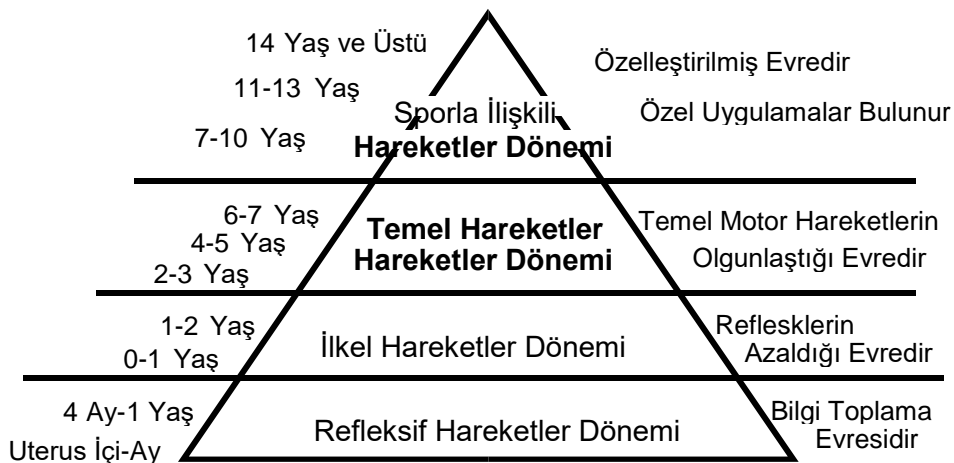
2.3. Motor Gelişim ve Görsel Motor Entegrasyon Kavramı

Bu bölümde görsel motor entegrasyon kavramını daha iyi anlamlandırabilmek için öncelikle motor gelişim ve motor gelişim dönemleri sunulmuştur.

2.3.1. Motor Gelişim

Motor kelimesi “hareket” anlamını ifade eder. Her birey dünyaya gelmeden önce anne karnında gelişmeye başlar. Dünyaya geldikten sonrada gelişim hızla devam eder. İlk başlarda refleks olan davranışlar zamanla bilinçli motor becerilere dönüşür. Nefes almak, göz kırpmak gibi ömür boyu devam eden refleksif hareketler vardır (Gümüşdağ ve Yıldırım, 2018; Yalçın, 2020). Bunun yanısıra tek ayakla sekmek veya kâğıt kesmek gibi, organların kullanımının bilinçli olduğu eylemler vardır ve “motor gelişim” adı altında değerlendirilirler. Motor gelişimde hareketler belirli bir düzenle ve sırayı takip ederek ortaya çıkarlar (Yalçın, 2020).

Gallahue (1982) yaptığı çalışmasında motor gelişimi çocukluk dönemi ile sınırlayıp inceleyerek, kuramı piramit modeli ile ortaya koymuştur. Buna göre her bir dönem, diğer gelişim dönemi üzerine kuruludur. Piramidin temelinde, refleksif hareketler dönemi vardır. Bu dönemin arkasından ilkel hareketler dönemi ile temel hareketler dönemi gelir. Piramidin tepe noktasını ise spor hareketleri dönemi oluşturur (Aktaran: Gümüşdağ ve Yıldırım, 2018).

Şekil 4: Gallahue'nin motor gelişim piramit modeli

2.3.1.1. Motor Gelişim Dönemleri (Evreleri)

Refleksif Hareketler Dönemi (0–1 Yaş) : Refleks “dıştan gelen bir uyarı sonucu doğan, irade dışı fiziksel yanıt” olarak tanımlanmaktadır. Yeni doğan bebekler, dünyaya geldiklerinde pek çok reflekse sahiptirler. Bebekler refleksif hareketlerini kontrol altında tutamamaktadır. Bebeklik reflekslerinden bazıları, bebek büyüyüp geliştikçe ve isteyerek yaptığı kontrollü hareketler arttıkça ortadan kaybolmaya başlarlar (Gallahue, Ozmun ve Goodway, 2012).

İlkel Hareketler Dönemi (1–2 Yaş) : Çevresel faktörler ve olgunlaşma ile bu döneme ait hareket yetenekleri gelişir. Olgunlaşma ile birlikte bu hareket yetenekleri sıra izleyerek devam eder. Çevresel etmenler sayesinde hareket yeteneklerinin ortaya çıkış hızı düzenlenir. Bu dönemin temel üç ögesi; yer değiştirme, denge ve el becerilesidir. Üç en temel hareketi; yakalama, bırakma ve uzanmadır (Gallahue, Ozmun ve Goodway, 2012).

Temel Hareketler Dönemi (2-6 Yaş) : İki yaşından başlayarak yedi yaşına kadar olan süre temel hareketler dönemidir. Bu dönemde bütün çocukların ortak özelliklere sahip olması gerekir. Yaşamsal önem taşıyan beceriler olduğu için temel beceriler olarak adlandırılır. Bunlar koşma, atlama, sıçrama, sekme, yakalama, fırlatma, topa ayakla vurma gibi hareketlerdir. İki yaşında çocukta temel hareketler kabadır. Çocuk önce bedeninin hareket becerisini denemek ve anlamak için çaba harcar. Daha sonra bedeni üzerindeki bu kontrolü daha uyumlu ve anlamlı hale gelmeye başlar. İki yaşından sonra temel hareketler kaba bir şekilde ortaya çıkar. Bu dönemin sonunda ise hareket kontrolü kazanarak mekanik hale getirir. Çocuk 5-6 yaşına geldiğinde temel becerilerinin olgunlaşmış olması gerekir. Bu dönemde çocuğun doğru öğrenmesi önem taşır. Çünkü yanlış kazanılan bir becerinin doğru hale getirilmesi, ilk kez öğrenmeden daha zordur (Gallahue, Ozmun ve Goodway, 2012).

Şekil 5, Şekil 6, Şekil 7 ve Şekil 8’de yaş aralıklarına göre çocukların kazanması gereken büyük kas ve küçük kas becerileri sunulmuştur.

1-3 Yaş Beceriler

Büyük Kas Becerileri	Küçük Kas Becerileri
<ul style="list-style-type: none">• Çift ayak sıçrar.• Geri geri yürür.• Destekle merdiven iner.• Duran topa tekme atar.• Destekle öne takla atar.	<ul style="list-style-type: none">• İpe dört boncuk dizebilir.• Kapı kolu açabilir.• 5-6 küpten kule yapabilir.• Kitabın sayfalarını tek tek çevirebilir.• Kâğıdı ikiye katlayabilir.

Şekil 5: 1-3 yaş çocuklarının kazanması gereken büyük kas ve küçük kas becerileri

1-4 Yaş Beceriler

Büyük Kas Becerileri	Küçük Kas Becerileri
<ul style="list-style-type: none">• 20 cm yükseklikten yere atlar.• Hareketli topa tekme atar.• Parmak ucunda yürür.• Üç tekerlekli bisiklete biner.• Salıncakta sallanır.• Kaydıraktan kayar.• Öne takla atar.• Ayak değiştirerek merdivene çıkar.• Havadan atılan topu tutar.	<ul style="list-style-type: none">• Üç parçalı yap-boz yapar.• Makasla keser.• Çizgi üzerinden makasla keser.

Şekil 6: 1-4 yaş çocuklarının kazanması gereken büyük kas ve küçük kas becerileri

1-5 Yaş Beceriler

Büyük Kas Becerileri	Küçük Kas Becerileri
<ul style="list-style-type: none">• Tek ayak üzerinde 4-8 saniye durur.• Değişik yönlere koşar.• Dengede yürür.• Çift ayak on kez sıçrar.• 5 cm yükseklikteki ip üzerinden atlar.• Altı kez geriye sıçrar.• Topu yukarıya doğru atar ve yakalar.• Ayak değiştirerek merdiven iner.• Tek ayak üzerinde beş kere sıçrar.	<ul style="list-style-type: none">• Ev, adam, ağaç resmi çizebilir.• Makasla basit şekiller keser, yapıştırır.

Şekil 7: 1-5 yaş çocuklarının kazanması gereken büyük kas ve küçük kas becerileri

1-6 Yaş Beceriler

Büyük Kas Becerileri	Küçük Kas Becerileri
<ul style="list-style-type: none">• Dengede ileri, geri, yanlara yürür.• İp atlar gibi sıçrar.• Topa yön vererek sıçratır.• İki elle top tutar.• İp atlar.• Sopa ile topa vurur.• Paten kayar.• İki tekerlekli bisiklete biner.• Kızak kayar.• Tek ayak üzerinde 10 saniye durur.• Barfıkste 10 saniye asılı bekler.	<ul style="list-style-type: none">• Kalem tutar.• Büyük harf çizer.• Bir resmin sınırlarını taşırmadan boyar.• Kalemtraş kullanır.• Resim keser.• Çekiçle çivi çakar.• İsmi yazır.• Koşarken yerden nesne alır.• Küçük harfleri bakarak çizebilir.

Şekil 8: 1-6 yaş çocuklarının kazanması gereken büyük kas ve küçük kas becerileri

Gallahaue Motor Gelişim Piramit Modeline baktığımızda, temel hareketler dönemi (2-6 yaş) içerisinde yer alan çocukların yapabilmesi gereken büyük kas ve küçük kas motor becerilerinin

Beery Görsel Motor Entegrasyon Anne Baba Kontrol Listesi'nde yer alan bazı görsel motor becerilerle benzerlik gösterdiği görülmektedir.

2.3.1. Görsel Motor Entegrasyon Kavramı

Sanghavi ve Kelkar (2005) görsel-motor entegrasyonu, kalıpları algılayarak ve kişinin görsel algıya koordineli bir şekilde motor becerileriyle yanıt vermesi olarak tanımlamaktadır. Görsel motor entegrasyon (VMI) , görsel algı ve parmak-el hareketlerinin iyi koordine edilmesi olarak tanımlanabilir (Beery ve Beery, 2010). Görsel-motor entegrasyon (VMI), görsel algının motor koordinasyon ile(parmak-el hareketleri) uyumlu bir şekilde koordine edilmesidir (Beery ve Buktenica, 1997).

Görsel-motor entegrasyon becerileri, el becerisi, koordinasyon, hız, denge ve yazmanın geliştirilmesine katkılarından dolayı önemlidir (Dawson ve Watling, 2000). Görsel motor entegrasyonun çocuk için hayati değerlendirme olarak ince motor gelişimi ve öz düzenlemeyi geliştirme üzerinde birçok olumlu etkisini gösteren çalışma vardır (Kim, Byers, Cameron, Brock, Cottone ve Grissmer, 2016; Schneck, 2001).Görsel-motor Entegrasyon (VMI), erken çocukluk döneminde çocukların akademik becerilerinde önemli bir rol oynar. Okul yıllarında okuma, yazma, matematik becerileri veya genel olarak akademik performans becerilerine etkileri olabilir (Chen, Bleything ve Lim 2011; Kramer ve Hinojosa 2009; Pienaar Barhorst ve Twisk 2013).

Görsel motor entegrasyon becerisinin gelişimi doğumdan yaklaşık 15 yıla kadar sürer ve görsel algıda önemli rol oynayan motor fonksiyonlarda ve el göz koordinasyonunun etkileşiminde aktarım olarak tanımlanır (Sanghavi ve Kelkar 2005). Çocukların yeterli görsel motor entegrasyon becerileri ile doğmadıkları, ancak bu becerilerin reflekslerden geliştiğini ve yaş arttıkça daha kontrollü ve koordineli hale geldiği bilinir (Case-Smith ve O'Brien, 2010).

Görsel algı ve motor beceriler erken çocukluk yıllarında çocukların okumayı, yazmayı ve saymayı öğrenebilmeleri için belirli bir olgunluk seviyesine ulaşılması amacıyla hızla gelişir. Bu becerilerin herhangi birindeki gelişimsel gecikmeler, akademik becerilerin gelişiminde gecikmelere yol açar (Beery ve Beery 2010; Case-Smith 2005; Lane, 2005).

Bebeklik döneminde motor gelişim ile görsel algı gelişimi birbiriyle ilişkili olarak gelişmektedir. Bebek büyüdükçe gezinme ve yürüyüş yoluyla çevresini doğru anlayabilmek için hangi motor becerilerini kullanması gerektiğini belirler. Örneğin; oturma odasının diğer tarafında ki bir oyuncuğa ulaşmak isteyen bir bebek henüz yeni yürümeyi öğreniyorsa, oyuncuğa ulaşmak için emeklemeyi tercih edecektir. Etkili el-göz koordinasyonunda; çizim, kopya-çizim gibi ince motor aktivitelerde boyama yazmayı öğrenmek için önemli beceridir (Grissmer ve diğerleri 2010; Thompson ve Strosser, 2012; Wilson ve Falkel 2004).

2.4. Erken Çocuklukta Görsel Motor Entegrasyon Gelişimini Değerlendirme

Öğrenme ve gelişimde önceden belirlenmiş amaçlara yönelik veri toplama ve bu verileri düzenleyip yorumlama sürecine değerlendirme denir. Değerlendirme çocuğu tanımaya olanak sağlar. Okul öncesi dönemde değerlendirme, çocuğun öğrenme ve gelişimine yönelik veri toplama, güçlü ve zayıf yönlerini belirleme ve öğretim için doğru kararlar vererek çocuğun ihtiyacı olan desteği sunma sürecidir (Karaağaçlı,2002; Bredekamp, 2015).

Görsel-motor entegrasyon becerisinin gelişiminde değerlendirme oldukça önemlidir. Erken çocukluk döneminde görsel motor entegrasyonun değerlendirilmesi; bireyin okuma yazma, matematik beceriler ve akademik becerilerinin ölçülmesinde, el becerisi, hız denge ve yazmanın gelişiminde, etkili el-göz koordinasyonunda; çizim, kopya-çizim gibi ince motor aktivitelerde boyama, yazmayı öğrenme açısından katkıda bulunmaktadır (Chen, Bleything ve Lim 2011; Henricsson ve Rydell, 2006; Kramer ve Hinojosa 2009; Pienaar Barhorst ve Twisk, 2013; Sanghavi ve Kelkar, 2005). Görsel motor entegrasyonun değerlendirilmesinin çocuk için hayati önem taşıyan ince motor gelişimi ve öz düzenlemeyi geliştirme üzerinde birçok olumlu etkisini gösteren çalışma vardır (Kim, Byers, Cameron, Brock, Cottone ve Grissmer, 2016; Schneck, 2001).

Okul Öncesi Eğitim Programına bakıldığında değerlendirme sürecinin çok yönlü olarak yapıldığı ifade edilmektedir. Okul öncesi eğitimde süreç önemlidir. Bu programda sürecin çok yönlü olarak değerlendirilmesi ön plandadır. Çocuğun değerlendirilmesi aşamasında programa bakıldığında motor gelişim dönemine yönelik içeriklerin mevcut olduğu görülmektedir. Okul öncesi eğitim programındaki motor gelişimin kazanım ve göstergeleri incelendiğinde kazanım ve göstergeler aracılığıyla motor entegrasyon becerisine ilişkin bazı kazanımların değerlendirilmesine yönelik içerik bulunduğu görülmektedir.

Çocuğun motor gelişimine ilişkin kazanımları 2013 okul öncesi eğitim programında gelişim gözlem formları yoluyla izlenebilir. Ancak doğrudan görsel motor entegrasyon ilişkin gelişimi dikkate alan daha özel ve detaylı değerlendirme aracına gereksinim duyulmaktadır. Yurt içinde ve yurt dışında yapılan çalışmalar incelendiğinde yurt içinde görsel motor entegrasyon becerini ortaya koyan bir kontrol listesine rastlanmamıştır. Yurt dışında ise Beery ve Beery (2010) tarafından geliştirilen “Beery VMI Parent Checklist”e rastlanmıştır.

Bu bağlamda görsel motor entegrasyon becerisinde, çocuğun görsel motor entegrasyonunda ne kadar ilerlediğini tespit etmek ve daha ileri götürmek için plan yapma olanağı sunmaya yönelik “Beery VMI Parent Checklist”in Türk çocuklarına uyarlanmasına karar verilmiştir. Bu noktadan hareketle “Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesi 48-78 aylık Türk çocukları için geçerli ve puanlayıcılar arası güvenilir midir?” sorusuna cevap aranmıştır.

BÖLÜM III

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde görsel algı ve görsel motor entegrasyon becerisine ilişkin araştırmalar; yurt içinde yapılan araştırmalar ile yurt dışında yapılan araştırmalar olmak üzere incelenmiştir.

Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Değirmenci (2014) tarafından yapılan bu araştırmada çocukların görsel algı becerileri ile bakış açısı alma becerileri arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini Ankara il merkezinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı 16 bağımsız anaokulu ile bu okullarda eğitim gören 126 çocuk oluşturmaktadır. Çocukların görsel algılama becerilerini ölçmek amacı ile “Frostig Görsel Algı Testi”, bakış açısı alma becerilerini ölçmek amacıyla “Bakış Açısı Alma Testi” kullanılmıştır. Frostig Görsel Algılama Testi'nden alınan puanlar ile cinsiyet, yaş, doğum sırası ve annelerin çalışma durumları arasında anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır.

Özbalcı (2014) yapmış olduğu araştırmada mental aritmetik eğitiminin çocuklarının görsel algı gelişimlerine etkisi incelenmiştir. Araştırmanın uygulaması, Tarım Bakanlığı Kreş ve Gündüz Bakım Evi'nde okul öncesi öğrenimini gören 5 yaş grubu çocukları ile yapılmıştır. Araştırmada ölçme aracı olarak Frostig Görsel Algı Testi kullanılmıştır. Yansız olarak seçilen kontrol ve deney gruplarına ön test olarak Frostig Görsel Algı Testi uygulanmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlar değerlendirildiğinde; test genelinde alınan puana göre iki grubun son testleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı, son test toplam puanlarının sıra ortalamasına bakıldığında ise kontrol grubunun puanının deney grubu puanına göre düşük olduğu görülmüştür.

Uyanık (2015) tarafından yapılan bu çalışma da, okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden çocukların görsel algı gelişim düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Tarama modeli ile yapılan araştırmanın çalışma grubunu, İstanbul ili ilçe merkezlerinde, 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı devlet 200, özel 200 olmak üzere toplam 400 okul öncesi çocuğu oluşturmaktadır. Çocukların görsel algı gelişim düzeylerini belirlemek için 'Frostig Görsel Algı Gelişim Testi' uygulanmıştır. Testin sonucunda, 48-60 aylık çocukların görsel algı gelişim düzeyinin 61-72 ay gurubu çocukların görsel algı gelişim düzeyinden anlamlı derecede düşük çıktığı görülmüştür.

Ashyüksel (2015) tarafından yapılan bu çalışma çocukların motor beceri, görsel algı ve bellek, el-göz koordinasyonu ile küçük kas becerilerini kazandırmada 'Montessori Eğitim Programı'nın etkililiğinin değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmaya, MEB Okul Öncesi Eğitim Programı ile eğitim gören 4 yaş grubu 10 çocuk ve 5 yaş grubu 10 çocuk, toplam 20 çocuk iki grup olarak ve Montessori Eğitim Programı ile eğitim gören 4-5 yaş karma grubu 20 çocuk tek grup olmak üzere toplam 40 çocuk dâhil edilmiştir. Araştırmanın çocuklara eğitim öncesinde ön test ve 12 hafta sonra son test olarak 'Gesell Gelişim Testi' ve 'Denver II Gelişimsel Tarama Testi' uygulanmıştır. Araştırmada, Montessori Eğitim Programı ve MEB Okul Öncesi Eğitim Programı ile eğitim gören çocuklarının ön test başarıları arasında anlamlı düzeyde fark bulunmazken, son test başarıları arasında Montessori Eğitim Programı ile eğitim gören grup lehine anlamlı düzeyde bir farklılık bulunmuştur.

Ünal (2017) tarafından yapılan bu çalışmada, okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden çocukların görsel algıları ile uzamsal algıları arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini Çankaya ve Yenimahalle ilçelerinde bulunan bağımsız anaokullarına devam eden 5-6 yaş grubundaki toplam 150 çocuk oluşturmaktadır. Çalışmada çocukların görsel algıları 'Frostig Görsel Algı Testi' ile uzamsal algıları ise 'Mekânsal Algı Testi' ve "Uzamsal Algı Becerileri Gözlem Formu" ile belirlenmiştir. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde T-testi, One Way Anova çoklu karşılaştırma Testi ve Pearson Korelasyon Testi kullanılmıştır. Çalışmada elde edilen bulgular, çocukların görsel algılarının aylarına göre fark gösterdiği, uzamsal algılarının ise çocuk bildirimlerinde yaşa göre, öğretmen gözlemlerinde cinsiyete göre anlamlı fark gösterdiği belirlenmiştir. Ayrıca Frostig Görsel Algı Testi puan ortalamaları ile Mekânsal Algı Testi puan ortalamaları arasında anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Başkurt (2018) tarafından yapılan bu çalışmanın amacı, farklı yerleşkelerde yaşayan 60-72 aylık çocukların görsel algı becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesidir. Araştırmada

veri toplama yöntemi olarak anket tekniği kullanılmıştır. Bursa il merkezi ve kırsal kesimde okul öncesi sınıflarına devam eden 60-72 aylık 200 öğrenciye 'Frostig Görsel Algı testi' uygulanmış, demografik bilgileri toplanmıştır. Veriler SPSS istatistik programında analiz edilerek yorumlanmıştır. Araştırmalar sonucu yapılan analizler incelendiğinde kentte yaşayan çocukların el-göz koordinasyonu, algılama sabitliği ve mekân ilişkilerinin algılanması standart puanlarının köyde yaşayan çocuklardan anlamlı bir şekilde fazla olduğu bulunmuştur.

Kurt (2019) tarafından bu araştırma, okul öncesi dönemdeki çocukların görsel algı becerileri ile geometri becerilerini incelemiştir. Araştırmada nicel araştırma modelleri içerisinde yer alan ilişkiyel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini 2018-2019 eğitim öğretim yılı içerisinde Edirne il merkezinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Bağımsız Anaokullarına ve resmi ilköğretim okullarında bulunan anasınıflarına devam eden okul öncesi dönemde bulunan 151 çocuk oluşturmaktadır. Araştırma verileri Beery-Buktenica Gelişimsel Görsel-Motor Koordinasyon, Görsel Algı Testi, Motor Koordinasyon Testi ile Erken Geometri Beceri Testiyle toplanmıştır. Verilerin analizinde Pearson Korelasyon Testi, Çoklu Regresyon Analizi, Tek Yönlü ANOVA testi kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlarına göre çocukların erken geometri becerileri ile görsel-motor koordinasyonu, görsel algı ve motor beceriler arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Okul öncesi eğitim alma, anne baba eğitimi, ailenin sosyo-ekonomik durumu çocukların görsel-motor koordinasyon, görsel algı, motor koordinasyon ve erken geometri becerilerini üzerinde etkili olduğu söylenebilir.

İnal (2019) yaptığı araştırmada sanat galerisi ziyareti sürecinde aktif öğrenme etkinliklerinin çocukların Frostig görsel algılarına etkisi incelemiştir. Araştırma grubu, Erzurum ili Palandöken ilçesine merkezindeki Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı Zübeyde Hanım Anaokulunun anasınıfına devam eden 15'i deney, 15'i kontrol grubu olmak üzere 30 öğrenciden oluşmaktadır. Ön test olarak Frostig Görsel Algı Testi uygulanmıştır. Araştırmalar sonucunda okul öncesi 4-6 yaş çocuklara görsel algılamayı sanat galerisi ziyaretinde aktif öğrenme etkinliğinin çocukların görsel algılama becerilerini olumlu yönde etkilediği görülmüştür. Öğrenci ve öğretmen görüşlerine göre, eğitim programında sanat galerisi etkinliğine yer verilmesinde çocukların farkındalık düzeyinin geliştiği, sanatsal faaliyetlerini sevdiği, dikkat ve görsel algılarında birtakım gelişmeler kaydedildiği, şekil, zemin ve renk algısında gelişmeler sağlandığı ortaya çıkmıştır.

Aktaş (2019), tarafından TRT çizgi filmlerinde kullanılan görsel unsurları çocuklarda görsel algı ve sosyal açıdan incelenmiştir. Veriler Elâzığ ilinde okul öncesi eğitimine devam eden 3-6 yaş grubu 61 çocuk ile yüz yüze görüşme yöntemi sonucunda elde edilmiş olup, Niloya çizgi

filmi hakkında çocuklarla yüz yüze görüşme yapılarak sorular sorulmuş ve Niloya çizgi filmi ile ilgili resim çizdirilerek toplanmıştır. Çalışma sonucunda Çizgi filme göre yaptırılan çocuk resimlerinde olumsuz bir çizim ya da cevaba rastlanmadığı tespit edilmiştir. Bunun sonucunda çocuğun görsel algı ve sosyal gelişiminde yetişkin kaygıları azaltmış niteliktedir.

Sunar (2019), görsel algı gelişimini destekleyici trampolin ve hareket eğitimi programlarının anaokulu çocuklarının dikkat ve görsel algı gelişimine etkisini incelemiştir. Araştırma evreni, İstanbul ili Beykoz ilçesine bağlı, ilköğretim okulunun anasınıflarına devam eden 5-6 yaşındaki 16 Trampolin Eğitimi Grubu (TEG), 20 Hareket Eğitimi Grubu (HEG) ve 13 Kontrol Grubu (KG) grubu olmak üzere 49 öğrenciden oluşturmuştur. Derslerin başlangıcında çocuklara Frankfurter Dikkat Testi (FDT) ve Frostig Gelişimsel Görsel Algı Testi (FGGAT) testleri uygulanmıştır. Sonuç olarak, Görsel algı gelişimini destekleyici Trampolin Eğitimi grubu öğrencilerinin dikkat testi ön-son test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuş, hareket eğitimi ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin dikkat testi ön-son test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Avşar (2020), yaptığı araştırmada devlet okullarında anasınıfına devam eden sosyal aktiviteleri desteklenen çocukların görsel algı düzeylerini incelemiştir. Çalışma grubunu 2018-2019 eğitim öğretim yılı bahar döneminde İstanbul ilinde Milli Eğitim bakanlığına bağlı okulların anasınıflarına devam eden 36-69 aylar arasındaki çocuklar oluşturmaktadır. Ölçme araçları toplamda 470 çocuğa uygulanmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak ailelerine "Kişisel Bilgi Formu", çocukların görsel algılama düzeylerini tespit etmek amacıyla "Frostig Görsel Algı Testi", görsel motor becerileri ölçmek için "Bender Gestalt Görsel Motor Testi" ve "Görsel Algılama Ölçeği" kullanılmıştır. Yapılan analizler doğrultusunda çalışmanın sonucunda sosyal aktivitelere giden okul öncesi çocuklarının görsel algı düzeylerinin "yüksek" düzeyde olduğuna ulaşılmıştır.

Küçükkelepçe (2020), yaptığı araştırmada, çocukların dil gelişimi, temel matematiksel akıl yürütme becerileri ve görsel algı düzeylerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma ilişkisel tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Bu çalışmaya İstanbul il merkezinde bulunan özel anaokullarına devam eden 60-72 ay aralığındaki 103 çocuk dahil edilmiştir. Veri toplamak amacıyla "Genel Bilgi Formu", "Erken Dil Gelişimi Testi Üçüncü Versiyonu (TEDİL)", "Erken Matematiksel Akıl Yürütme Becerileri Değerlendirme Aracı" ve "Frostig Görsel Algı Testi" kullanılmıştır. Görsel algı düzeyinde cinsiyetin algılama sabitliği ve mekânla konumun algılanması alt boyutlarında, anaokuluna devam süresinin mekân ilişkilerinin algılanması alt

boyutunda, anne çalışma durumunun göz-motor koordinasyonu, mekân ilişkilerinin algılanması ve Frostig toplam alt boyutlarında anlamlı bir farklılığa neden olduğu tespit edilmiştir.

İnci (2021), yaptığı araştırmada çocukların görsel algı becerilerine görsel-motor entegrasyon eğitim programının etkisini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmada karma desen kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 45-76 ay arasındaki 620 çocuk, yarı deneysel desenin yürütülmesindeki çalışma grubunu 48-72 ay arası çocuklardan deney grubunda 19 ve kontrol grubunda 17 olmak üzere toplam 36 çocuk oluşturmuştur. Deney grubundaki çocuklara sekiz hafta süre ile haftada üç gün “*Görsel-Motor Entegrasyon Eğitim Programı*” uygulanmıştır. Araştırmanın nitel boyutunun çalışma grubunu ise, deney grubu çocuklarının ebeveynleri ve öğretmenleri oluşturmuştur. Araştırmanın nicel verilerinin toplanmasında “Ebeveyn Kişisel Bilgi Formu” , “Erken Çocukluk Görsel Algı Testi (EÇ-GAT)” kullanılmıştır. Araştırmacı tarafından, “Erken Çocukluk Görsel Algı Testi (EÇ-GAT)” geliştirilmiş ve geçerlik-güvenirlilik çalışması yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda, deney grubu çocuklarının ebeveynleri ve öğretmenleri ile yapılan görüşmelerde, “*Görsel-Motor Entegrasyon Eğitim Programı*”nın çocuklarda görsel algı becerilerinin yanı sıra diğer birçok becerinin kazanımını da desteklediği ve çocukların bütüncül gelişimine katkı sunduğunu ifade ettikleri belirlenmiştir.

Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Davis, Burns, Wilkerson, ve Steichen (2005) yürüttükleri araştırmada düşük doğum ağırlıklı çocukların görsel algılama becerilerini incelemişlerdir. Araştırmanın örneklemini dört-beş yaş 92 çocuk oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Gardner’ın Görsel Algılama Becerileri Testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, düşük doğum ağırlıklı çocukların görsel ayırt etme ve görsel-uzaysal ilişkiler alt ölçek puanlarının düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca sonuçlar görsel algısal taramanın erken doğan okul öncesi çağındaki çocukların rutin değerlendirmelerinin bir parçası olarak değerlendirilmesi gerektiğini göstermektedir.

Kuang (2007) yaptığı çalışmada, Tayvanlı çocukların sanatsal zekâlarını ve fikirlerini incelemiştir. Araştırmada çocukların zihinlerinde oluşturdukları sanatsal sembollerin neler olduğu üç farklı soruya verdikleri cevaplar ve çizdikleri resimlerle anlamaya çalışmıştır. Araştırma nitel araştırma deseninde deneyseldir. Araştırmaya Taipei’nin kuzey bölgesinde bulunan üç farklı ilkokulda anaokulu seviyesinden ilkokul beşinci sınıfa kadar 150 çocuk katılmıştır. Çocuklar üç gruba ayrılarak; doğaçlama, spekülatif çizim, yaratıcı çizim yaparak

ürünler oluşturmuşlardır. Araştırma sonucunda blok ve şekil kullanan çocuklarda derinlik algısını daha iyi kullandıkları görülmüştür. Materyalleri manipüle eden çocuklar ise daha simetrik şekiller ortaya koymuştur. Fakat dinledikleri hikâyeye yönelik resimli kitap oluşturan çocukların yaptığı ürünlerin daha fazla sanatsal ve artistik ögeye sahip olduğu ortaya konmuştur.

Hall ve Case-Smith (2007) yaptığı araştırmada ilerleyici duysal bozuklukları ve görsel motor koordinasyon gecikmeleri olan çocuklarda duyu temelli müdahale ve terapötik dinleme müdahale programının etkisini incelemiştir. Çalışmanın örneklemini oluşturan 5-11 yaş arasındaki çocuklara ilk olarak dört hafta boyunca çocukların görme, dokunma, koklama, tatma duyularını kullanarak uyarı algılamaya yönelik duyu temelli müdahale programı uygulanmıştır. İkinci aşamada sekiz hafta boyunca çocukların işitsel uyarı alma, sesleri eşleştirme, ayırt etme ve komutları anlamaya yönelik terapötik dinleme programı uygulanmıştır. Yapılan çalışmanın sonucunda dinleme aşamasında çocukların duysal ilerlemeyi yansıtan davranışlarında, görsel motor koordinasyon becerilerinde, yazı yazma becerilerinde, iletişim kurma, komutlara uygun davranma, dikkat becerilerinde ilerleme olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Ratzon, Lahav, Hamsi, Metzger, Efraim ve Bart (2009) yaptığı çalışmada düşük sosyoekonomik düzeye sahip aynı zamanda kaynaştırma okuluna devam eden birinci sınıf öğrencilerine farklı yöntemlerle kısa süreli görsel motor koordinasyon eğitimlerinin etkisini incelemiştir. Araştırmanın örneklemini Beery Buktenica Gelişimsel Görsel Motor Koordinasyon Testinde düşük puan alan 147 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada çocuklara öntest-sontest olarak Beery-Buktenica Gelişimsel Görsel Motor Koordinasyon Testi ve Gelişimsel Görsel Algı Testi-II uygulanmıştır. Araştırma sonucunda eğitim programlarının deney grubundaki çocukların görsel-motor koordinasyon gelişimlerini desteklediği, deney grubundaki çocukların el-göz koordinasyonlarında, kopyalama becerilerinde, mekânsal ilişkileri kavrama becerilerinde deney grubu lehine anlamlı farklılaşma olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Hartingsveldt, Cup , Hendriks , Vries , Groot ve Sanden (2014) tarafından yapılan araştırmada anaokulu eğitiminin birinci sınıftaki el yazısı üzerinde etkisini incelemiştir. 10 Anaokulunda 5-6 yaş aralığında toplam 109 çocuğa (55 erkek, 54 kız) , Yazma Hazırlık Envanteri Aracı(WRITIC), Beery-Buktenica Görsel-Motor Entegrasyonunun Gelişimsel Testi (Beery VMI) ve Dokuz Delikli Pim Testi (9-HPT) uygulanmıştır. Bir yıl sonra aynı gruba testler tekrar uygulanmıştır. Değişken olarak; sürekli dikkat, cinsiyet, yaş ve müdahale kabul edilmiştir.

Bunun sonucunda anaokulunun el yazısı üzerinde olumlu etkisi olduğu ve diğer faktörler açısından el yazısı geliştirmede riskli grup belirlenmiştir.

Fang, Wang, Zhang ve Qin (2017), 4-6 yaş Çinli okul öncesi çocukların görsel motor entegrasyon becerileri, motor koordinasyon ve görsel algılama gelişiminde yürütme işlevini incelenmiştir. 4-6 yaş grubu 151 Çinli okul öncesi çocuk arasında VMI gelişimi ve faktörlerini (görsel algı, motor koordinasyon ve yürütme işlevi) belirlemek için Beery Gelişimsel Test Paketini ve Yönetici Fonksiyon Görevlerini kullanarak yürütülmüştür. Sonuç olarak, çocukların VMI becerilerinin 4 yaşta hızla arttığını ve 5 yaşta zirve yaptığını ve 5-6 yaş civarında azaldığını gösterdi. Motor koordinasyon ve bilişsel esneklik, 4 yaşından küçük çocukların VMI gelişimi ile ilişkilidir. Görsel algı, 4 yılın başlarında VMI gelişimi ile ilişkili bulunmuştur.

Fears ve Lockman (2018) yaptıkları çalışmada, görsel algı gelişimi ile temel okuma becerilerinin çocuğun el yazısına etkisini incelemiştir. Çalışmaya anaokuluna devam eden 14 çocuk, anasınıfına devam eden 14 çocuk ve ilkökul birinci sınıfa devam eden 12 çocuk olmak üzere toplam 40 çocuk katılmıştır. Ölçme aracı olarak Woodcock Johnson III ana testi ve yardımcı testleri kullanılmıştır. Çocukların yaptıkları göz hareketleri Pozitif Bilim Göz Takip Sistemi (Positive Science EyeTracking System) ile kayıt altına alınmıştır. Araştırma sonuçları çocukların göz hareketlerinin, daha okulöncesi dönemden başlayarak harfleri okudukça ve yazdıkça, okuma görevine yatkın hale geldiğini göstermiştir. Her yaştan çocuğun benzer bir harf yazmasına rağmen, daha küçük çocukların bir harfi veya sembolü görsel olarak işlemek ve daha büyük çocuklara kıyasla bir yazma eylemi başlatmak için daha fazla zamana ihtiyacı olduğunu ortaya koyulmuştur.

Critten, Campbell, Farran ve Messer (2018), tarafından Serebral Palsili(CP) çocuklarda görsel-uzaysal ve matematiksel bozuklukların kapsamını araştırmak ve bu iki alan arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılmıştır. Çalışma grubu ağırlıklı olarak kuadriplejik spastik veya atetoid (diskinetik) CP (13 yaş 7 ay) ve tipik olarak gelişen (TD) bir grup çocuğa (8 yıl 6 ay) uygulanmıştır. Görsel-mekânsal değerlendirmeler, basit algı testlerinde akıl yürütme üzerinden yapılmıştır. Her iki grubu da standartlaştırılmış bir matematik yeteneği testi uygulanmıştır. Sonuç olarak SP'li çocuklar, TD grubuna göre önemli ölçüde daha zayıf matematiksel ve görsel uzaysal yeteneklere sahiptir. TD grubu için yaş, matematiksel yetenek, CP grubunda alıcı kelime hazinesi ve görsel algılama yetenekleri matematiksel yeteneğin en iyi yordayıcısıdır.

Findlay , Black, Werf, Chelimo, Cameron ve Anstice (2020) tarafından yapılan araştırmada, görme bulanıklılığının Beery-Buktenica Görsel-Motor Entegrasyon Testi (Beery VMI) ile incelenmesi amaçlamıştır. Beery tamamlayıcı testlerle etkisi ölçülmüştür. Çalışma grubu 18 yaşında 19 yetişkin ve 6-12 yaş arasında 20 çocuktan oluşmaktadır. Çalışma grubundaki hem çocuklarda hem de yetişkinlerde görme bozukluğu arttıkça akademik performansta ortalama puanın azaldığı sonucuna ulaşılmıştır.

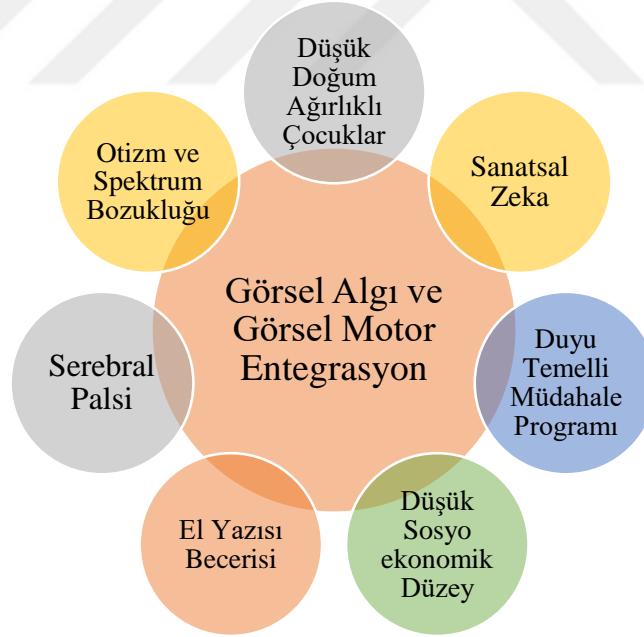
Ohl ve Schelly (2021) tarafından yapılan araştırmada, Otizm ve spektrum bozukluğu olan çocuklarda klinik olarak fark olup olmadığı Beery-Buktenica Gelişimsel Görsel-Motor Entegrasyon Testi ile incelenmiştir. Beery Visual-Motor Integration (VMI) testleri dizisi, pediatrik mesleki değerlendirmelerde en sık kullanılan değerlendirmelerden birisidir. Bir devlet ilkokulunda otizm ve spektrum bozukluğu olan 64 çocuktan veri toplanmıştır. Beery VMI testleri 11 ay arayla iki kez uygulanmıştır. Klinik olan gelişmeler gözlenmiştir ancak Beery VMI test dizisi sonuçlarında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Yurt içinde doğrudan görsel motor entegrasyon becerisine yönelik çalışma yokken yurtdışında bu beceriye yönelik çalışmaların sayısı azdır. Alt boyutlarına dair tarama yapıldığında daha zengin bir literatür elde edilmektedir.

Yurt içinde yapılan araştırmalar incelendiğinde görsel algı ile ilgili ilişkisel tarama araştırmalarının yapıldığı görülmektedir. Görsel algı ile ilişkilendirilen becerilerin birbiriyle ilişkilerine yönelik araştırmalar yoğunluktadır. Son beş yıl içerisinde araştırmaların sayısında artış vardır fakat ölçek geliştirme ve uyarlama çalışmalarına rastlanmamıştır. Farklı eğitim programlarının alternatif yaklaşımların, bakış açısı ve sosyal aktivite gibi becerilerin görsel algıya olan etkisini inceleyen araştırmalar konunun zaman içinde önem kazandığını göstermektedir. Yapılan araştırmalarda en fazla tarama modelinin en az ise deneysel yöntemin kullanıldığı görülmüştür.

Şekil 9. Yurt içinde yapılan araştırmalarda görsel algı ve görsel motor entegrasyon ile ilişkisi incelenen değişkenler

Şekil 10. Yurt dışında yapılan araştırmalarda görsel algı ve görsel motor entegrasyon ile ilişkisi incelenen değişkenler

Yurt dışında yapılan araştırmalarda görsel-motor entegrasyon alanında doğrudan araştırmalar yapılmıştır. Şekil 10 incelendiğinde yapılan araştırmalar görsel motor entegrasyon becerisi ile fiziksel hastalıklar alanında yoğunlaşmaktadır. Son beş yıldı yapılan araştırmalara bakıldığında ise görsel algı ve görsel motor entegrasyon araştırmalarının sayısında artış görülmüştür. Bu durum konunun öneminin zaman içinde arttığını göstermektedir. Araştırmalar da en fazla tarama modelinin en az ise deneysel modelin tercih edildiği görülmektedir.

Yurt içi ve yurt dışı araştırmalar da genellikle sınırlı düzeyde yapılmıştır. Özellikle son beş yıldı yurtiçinde ve yurtdışında yapılan araştırmaların sayısında artış görülmüştür. Yurt içinde ve yurt dışında araştırmalar kapsamında veri toplama aracı olarak ölçekler ve testler kullanılmıştır. Yurt içi ve yurt dışı araştırmalarda da en fazla tercih edilen araştırma modeli tarama modelidir. Yurt içi ve yurt dışına yönelik yapılan literatür taramasında örneklem in erken çocukluk dönemi olması araştırmanın ilgili araştırmalar bölümüne alınması konusunda tercih edilme sebebidir. Bu sebeple örneklem grubu açısından farklılaşma bulunmamaktadır. Yurt içinde yapılan araştırmalar incelendiğin görsel motor entegrasyon becerisinin ortaya konulmasına yönelik çalışma yok denilebilir. Bu nedenle araştırmanın; görsel motor entegrasyon becerisini ortaya koymaya sağlayacak, çocuklara bu beceriyle ilgili bireysel dönüt geri verebilecek yeni bilimsel araştırmalara temel olacağı düşünülmektedir.

BÖLÜM IV

YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçlarına ve verilerin analizine ilişkin açıklamalar sunulmuştur.

4.1. Araştırmanın Modeli

Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesi'nin 48-78 aylık Türk çocuklarına uyarlanması amacıyla yapılan bu çalışmada genel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama araştırma desenleri, araştırmacıların bir evrenin tutumlarını, görüşlerini, davranışlarını veya özelliklerini açıklamak için bir örneklem grubuna veya evrenin bütünü üzerine tarama uygulaması yaparak bilgi topladığı nicel araştırma desenleridir (Creswell, 2017). Tarama çalışmalarında, evrenden örneklem seçmek ve veri kaynağı olan kişilerin verdikleri cevaplar önemlidir. Araştırmada, evrenden seçilen çalışma grubu üzerinde 'Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesi' nin Türk çocuklarına uyarlanma çalışması yapılmıştır.

4.2. Çalışma Evreni ve Çalışma Grubu

Araştırmada, çalışma evreninden seçilen çalışma grubu üzerinde Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesi'nin uyarlama çalışması yapılmıştır. Araştırmanın çalışma evrenini 2020-2021 eğitim öğretim döneminde 48-78 aylık, çocuklar ve

ebeveynleri oluşturmuştur. Ancak çoğunlukla ulaşım, maliyet yüksekliği, zaman darlığı ve verilerin eskimesi gibi sebeplerden dolayı daha küçük gruplarla çalışılmaktadır. Dolayısıyla araştırma çalışma grubunda yapılarak çalışma evrenine genellenmektedir. Çalışma grubu, bir evrenden örnekleme yöntemleri kullanılarak seçilen ve evrendekilerle aynı özellikleri taşıyan daha küçük gruplardır (Büyüköztürk, Çokluk, Köklü, 2015).

Evrenden örneklem seçme işlemi örneklemedir. Araştırmada seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden biri olan uygun örnekleme kullanılmıştır. Katılımcılar belirlenirken katılımcıların çalışmaya uygunluğunu ve istekliliğini göz önünde bulunduran örnekleme uygun örnekleme denir (Creswell, 2017).

Araştırmada çalışma grubunun belirlenmesinde COVID-19 salgını sebebiyle “uygun örnekleme yönteminden” yararlanılmıştır. COVID-19 pandemisi ve yurt içinde alınan önlemler nedeniyle araştırma verilerinin yüz yüze toplanmasında sorun yaşanmıştır. Çözüm olarak bir süre beklenmiş ancak tüm dünya ülkelerinde olduğu gibi yurt içinde de COVID-19 pandemi sürecinin devam etmesi nedeniyle verilerin ‘Google Formlar’ aracılığıyla çevrimiçi ortamda toplanmasına karar verilmiştir.

Deneme uygulamasında amaç ölçülmek istenilen özelliğin bir örnekleme olan göstergelerden oluşan ölçeğin geliştirilmesi olduğundan denence test etme çalışmalarındaki gibi formüller üzerinden örneklem büyüklüğü hesaplama işlemlerinin uygun olmayacağı, ölçeğin yapısı ve analizde kullanılacak yöntemin özelliğinin dikkate alınmasının daha doğru olacağı belirtilmektedir (Erkuş, 2012). Literatürde, madde toplam puan korelasyonuna bakabilmek için 100-200 arasında örneklem büyüklüğü ya da ölçekteki madde sayısının 5 katı kadar örneklemin olması gerektiği belirtilmiş (Şencan, 2005). Uyarlanan kontrol listesindeki madde sayısı 59 olduğu için katılımcı sayısı en az 300 ebeveyn olarak belirlenmiştir.

Buna göre uygun örneklem yöntemi kullanılarak çalışma grubu oluşturulmuştur. Çalışma grubunun oluşturulmasında dikkate alınan esaslar; 48-78 ay arasındaki çocukların ebeveynleri, ebeveynlere erişim kolaylığı, ebeveynlerin teknolojiyi kullanabilirliği ve ebeveynlerin araştırmaya katılımdaki gönüllülüğüdür. Araştırma da örnekleme yöntemi kullanılarak oluşturulan çalışma grubundan 50 çocuğun ebeveynine deneme uygulaması yapılmıştır. Bu veriler esas uygulamaya dâhil edilmiştir. Esas uygulamayı deneme uygulamasındaki 50 çocuğun ebeveyni ve 300 çocuğun ebeveyni olmak üzere toplam 350 gönüllü ebeveyn oluşturmuştur.

Çalışma grubuna ait çocukların ve ebeveynlerin kişisel bilgilerine göre sayısal olarak dağılımı Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1

Uygulamanın Çalışma Grubuna Ait Betimsel İstatistikler

Ebeveyn	f	%	Çocuk cinsiyet	f	%
Anne	330	91,4	Kız çocuğu	162	46,3
Baba	20	8,6	Erkek çocuğu	188	53,7
Yaş	f	%	Kardeş sayısı	f	%
48-54 ay	40	11,4	Yok	97	27,7
55-60 ay	60	17,1	1	155	44,3
61-66 ay	40	11,4	2	61	17,4
67-72 ay	90	25,8	3 ya da daha fazla	37	10,6
73-78 ay	120	34,3			
Doğum sırası	f	%	Okulöncesi eğitim alma süresi	f	%
1. çocuk	194	55,4	1 yıl	75	21,4
2. çocuk	94	26,9	2 yıl	41	11,7
3. çocuk	43	12,3	3 yıl	17	4,9
4. ve sonrası	19	5,4	Yeni başladı	142	40,6
			Gitmedi	75	21,4
Anne yaşı	f	%	Baba yaşı	f	%
20-29	109	31,2	20-29	42	12,0
30-34	117	33,4	30-34	118	33,7
35-39	84	24,0	35-39	91	26,0
40 ve üstü	40	11,4	40 ve üstü	99	28,3
Anne öğrenim düzeyi	f	%	Baba öğrenim düzeyi	f	%
İlkokul	43	12,3	İlkokul	55	15,7
Ortaokul	45	12,9	Ortaokul	48	13,7
Lise	76	21,7	Lise	77	22,0
Lisans/Ön lisans	169	48,2	Lisans/ Ön lisans	141	40,3
Lisansüstü	17	4,9	Lisansüstü	29	8,3
Özel geresinim	f	%	Devam ettiği kurum	f	%
Yok	345	98,6	MEB’e bağlı bağımsız anaokulu	144	41,2
Var	5	1,4	MEB’e bağlı ilköğretim kurumu anasınıfı	98	28,0
			MEB’e bağlı ilköğretim kurumu	21	6,0
			Gitmedi	75	21,4
			Diğer	12	3,4

Tablo 1 incelendiğinde; araştırma kapsamında uygulamanın çalışma grubunu büyük çoğunluğunu çocukların anneleri oluşturmaktadır. Çocukların cinsiyetlerine yönelik baktığımızda ise kız çocuğu ve erkek çocuğu katılım oranları birbirine yakın olduğu görülmektedir. Çalışma grubunda yer alan çocukların %34,3'ü 73-78 ay arasında yer almaktadır. 48-54 aylık ve 61-66 aylık katılan çocuk oranları aynıdır. Çalışma grubunda yer alan çocukların %72,3 'ünün en az bir kardeşi bulunmaktadır. Kardeşi bulunmayanların oranı ise %27,7' dir. Ayrıca çalışma grubunda yer alan çocukların %55,4' ü ilk çocuk, %26,9'u ikinci çocuk, %12,3'ü üçüncü çocuk ve %5,4'ü dört ve sonrasında bir doğum sırasına sahiptir.

Çocukların daha önce okul öncesi eğitim alma durumlarına baktığımızda ise %38,0 'inin en az bir yıl okul öncesi eğitim aldığı görülmektedir. Okul öncesi eğitime yeni başlayanların oranı %40,6'dır. Hiç okul öncesi eğitimi almamış çocukların oranı ise %21,4'tür.

Çalışma grubunda yer alan çocukların annelerinin yaş aralığına baktığımızda ise %33,4'ünün 30-34 yaş aralığında, %31,2'sinin 20-29 yaş aralığında, %24,0'ünün 35-39 yaş aralığında, %11,4'ünün 40 ve üstü yaş grubu içinde olduğu görülmektedir. Öğrenim durumu açısından incelediğimizde ise; %48,2'sinin lisans/ön lisans mezunu, %21,7'sinin lise mezunu, %12,9'unun ortaokul mezunu, %12,3'ünün ilkokul mezunu, %4,9'unun lisansüstü mezunu olduğu görülmektedir.

Babaların yaşına baktığımızda ise; %33,7'si 30-34 yaş, % 28,3'ü 40 yaş ve üzeri, %26,0'sı 35-39 yaş, %12,0'si 20-29 yaş aralığında yer almaktadır. Baba öğrenim durumuna baktığımızda ise; %40,3'ü üniversite mezunu, %22,0'i lise mezunu, %15,7'si ilkokul mezunu, %13,7'si ortaokul mezunu, %8,3'ü lisansüstü mezunudur.

Çalışma grubunda yer alan çocukların %98,6'sının özel gereksinimi bulunmamaktadır. Ayrıca %41,2'si MEB'e bağlı bağımsız anaokuluna devam etmektedir. %28,0'i MEB'e bağlı ilköğretim kurumu anasınıfına devam ederken, %21,4'ü anasınıfı eğitimi almamıştır. %6'sı MEB'e bağlı ilköğretim kurumuna kalan %3,4'ü ise diğer okul türlerine devam etmektedir.

Bu veriler ışığında araştırma kapsamında yer alan çocukların kişisel bilgiler açısından geniş bir varyansı temsil ettiği söylenebilir. Bu geniş varyansın uyarılama çalışmasının yapıldığı büyük grup için önemli bir temsil gücü taşıdığını göstermektedir.

4.3. Verilerin Toplanması

Araştırma verilerinin toplanmasında kullanılan araçlar, kontrol listesini oluşturan materyaller ve kontrol listesinin uygulama süreci açıklanmıştır:

4.3.1. Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından oluşturulan 'Ebeveyn Kişisel Bilgi Formu' (Ek. 1) ve yine araştırmacı tarafından uyarlaması yapılacak olan 'Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesi' (Ek. 2) kullanılmıştır.

4.3.1.1. Ebeveyn Kişisel Bilgi Formu

Ebeveyn Kişisel Bilgi Formu, araştırma kapsamına alınan çocuklar ve ebeveynleri hakkında bilgi almak amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Ebeveyn Kişisel Bilgi Formu, cinsiyet, yaş, doğum sırası, okul öncesi eğitime devam etme süreci, anne ve babanın öğrenim durumu, meslekleri, yaşları gibi demografik bilgilerin ortaya konulmasına yönelik soruları içermektedir. Ebeveyn kişisel bilgi formu her çocuk için çocuğun ebeveyni tarafından doldurulmuştur.

4.3.1.2. Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesi

Görsel-Motor Entegrasyonunun Gelişimsel Testi (Beery VMI), kağıt ve kalem yardımı ile kopyalanacak geometrik formların gelişimsel bir dizisidir. Beery VMI, bireylerin görsel-motor becerilerini (göz-el koordinasyonu) hangi ölçüde bütünleştirebileceklerini değerlendirmek için tasarlanmıştır.

Beery VMI, özel gereksinime ihtiyaç duyabilecek çocukları erken tarama yoluyla saptamak, onlara gerekli hizmetleri vermek, eğitimler ile diğer müdahalelerin etkinliğini test etmek ve araştırmaları ilerletmek için kullanılmak amacıyla oluşturulmuştur. Beery VMI, sadece çocuklarda değil ayrıca ergenler ve yetişkinlerde görsel-motor entegrasyonunu değerlendirmek amacıyla da kullanılan önemli bir ölçme aracıdır.

1961 yılına kadar araştırmacılar tarafından birçok şekil kopyalama testleri yayınlanmıştır. Ancak bunların hiçbiri normal gelişimi gösteren, basitten karmaşığa doğru giden bir şekiller

bütününe sahip değildir. Beery VMI 'ın yazarları Keith Beery ve Natasha Beery bu şekil dizisini oluşturmak amacıyla pek çok çalışma yapmıştır.

İlk olarak 1967'de VMI olarak yayınlanan test, Amerika Birleşik Devletleri'nde ve diğer ülkelerde kullanılmıştır. Daha sonra görsel-motor entegrasyon veya VMI kısaltmasını benimseyen diğer testlerle karıştırılmaması için bu teste Beery VMI adı verilmiştir. Araştırmalar, Beery VMI'nin neredeyse bir topluma ait olmadığını birçok ülkede kullanıldığını göstermektedir. Beery VMI' da harf veya sayısal formlar yerine geometrik formlar kullanılır.

Gelişimsel testler arasında en iyi araştırılmış ve en geçerli test olarak kabul edilen Beery VMI, 1964 ve 2003 yılları arasında toplam 11.000'den fazla çocukla beş kez, 2006 yılında 1.021 yetişkinle ulusal olarak standardize edilmiştir. Diğer birçok testin aksine, Beery VMI sonuçları Amerika Birleşik Devletleri'nde ve diğer ülkelerde zaman ve mekândan bağımsız olarak oldukça sabit kalmıştır, bu da testin temel nöropsikolojik yetenekleri değerlendirdiğini göstermektedir (Beery ve Beery, 2010). Beery VMI; Beery Görsel Motor Entegrasyon Testi ve ek testleri ABD'de 2512 kişi üzerinde standardize edilerek geçerlik ve güvenilirlik analizleri yapılmıştır. Standart puanlar, iki ve dört aylık aralıklarla test-tekrar test yöntemi ile sağlanmıştır.

Beery VMI Beery Görsel Motor Entegrasyon Testi, kâğıt ve kalem yardımı ile kopyalanan kolaydan zora doğru giden geometrik formların gelişimsel sıralamasıdır. Testin tam formu 30 maddeden oluşmaktadır. 2-18 yaşlar için uygun olan bu test yaklaşık 10–15 dakika sürmektedir. Testin Türkçe uyarlaması Demirci(2010) tarafından 308 çocuk üzerinde geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Beery-Buktenica Gelişimsel Görsel-Motor Koordinasyon Testi-6'nın Türkçe'ye uyarlanması Öztoklu Durmuş (2014) tarafından 387 çocuk ile gerçekleştirilmiştir. Beery- Buktenika Gelişimsel Görsel Motor Koordinasyon Testi'nin geçerlik ve güvenilirlik çalışması Demirler (2016) tarafından 419 çocuk ile yapılmıştır.

Beery VMI'nin beşinci baskısı, erken çocukluk eğitimine diğer baskılarından daha fazla odaklanmıştır. Doğumdan altı yaşına kadar olan süre için yaklaşık 200 gelişimsel basamak taşı normu sağlanmıştır. Bu basım ayrıca, son yıllarda Beery VMI kullanımında tıbbi, nöropsikolojik, uluslararası ve diğer önemli gelişmelere ilişkin güncellenmiş raporlar sunmaktadır. Son baskısıyla birlikte yetişkin normlarının eklenmesiyle Beery VMI, kendi alanında en geniş test yelpazesine sahip test kabul edilir. Bu testler Beery VMI öğretim materyalleri olarak adlandırılır. Bunlar;

- Gelişimsel Basamak Taşları
- Beery VMI Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesi
- Beery VMI Gelişimsel Öğrenme Etkinlikleri
- Beery VMI Şekiller Kitabım
- Beery VMI Harfler ve Sayılar Kitabım
- Beery Görsel-Motor Entegrasyon için Gelişimsel Duvar Çizelgesi

Beery VMI öğretim materyallerini hazırlamak amacıyla 2001 yılında alanında uzman erken çocukluk eğitimcileri ve kaynak uzmanlarından oluşan bir ekip kurulmuştur. Taslak planlar hazırlanmıştır. Hazırlanan taslaklar 2003 yılında 50 eyaletten önde gelen erken çocukluk öğretmenleri ve kaynak uzmanları tarafından değerlendirilerek iyileştirilmesine yönelik öneriler yapılmıştır.

Öğretmenlere, ebeveynlere ve çocuğun bakımıyla ilgilenen diğer kişiler için çocuğun görsel-motor entegrasyonunu geliştirmelerinde yardımcı olmak amacıyla tasarlanan materyaller aşağıda kısaca özetlenmiştir.

Gelişimsel Basamak Taşları

Gelişimsel Basamak Taşları, Beery VMI öğretimi için doğumdan altı yaşına kadar süreyi içeren yaklaşık 600 yaş normundan oluşur. Bunlar temel kaba motor, ince motor, görsel ve görsel-motor kriterlerine göre ayrılmıştır.

Beery VMI Gelişimsel Öğrenme Aktiviteleri

Bu kitapçık, okul öncesi öğretmenleri, ebeveynler ve çocuğa bakım veren diğer kişiler için, çocukların doğumdan altı yaşına kadar kaba motor, ince motor, görsel ve görsel motor alanlarında okuma ve yazma öncesi becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmak amacıyla kullanmaları için 250'den fazla temel ve eğlenceli fiziksel aktivite içerir.

Beery VMI Şekiller Kitabım

Beery VMI Şekiller Kitabım, kâğıt ve kalem alıştırmalarını içerir. Bu kitap, Beery VMI Gelişimsel Öğrenme Aktivitelerini takip eder. Bu geometrik alıştırmalar, okul öncesi öğretmenleri, ebeveynler ve çocuğa bakım veren diğer kişiler için Beery VMI Gelişimsel Öğrenme Aktivitelerini motor, görsel-motor, ince motor alanında geliştirmek ve iyileştirmek için tasarlanmıştır. Anaokulunun ilk yarısında veya öncesinde harf, rakam ve şekillerin

öğretimi sonrası için önemli bir temel sağlar. Kareler ve daireler gibi temel geometrik şekillerden oluşan 100 alıştırma vardır. Öğretim materyalinin dil ve içerik geçerliliği Demirci (2010) tarafından yapılmıştır.

Beery VMI Harfler ve Sayılar Kitabım

Genellikle anaokulunda kullanılmaya başlanır. Ancak çocuk hazırsa kalem ve kâğıtla yapılan bu geometrik egzersizlere daha önce başlanabilmektedir. Çocukların geometrik şekil çalışmaları ile kazandıkları motor, görsel ve görsel-motor becerilerini, harf ve sayı şekillerine başarılı şekilde aktarabilmek için oluşturulmuştur. Harf ve sayı şekillerinden oluşan 100 kalem kâğıt alıştırmasıdır.

Beery Görsel-Motor Entegrasyonu için Gelişim Duvar Tablosu

Temel kaba motor, ince motor, görsel ve görsel-motor gelişimsel basamak taşları; akademisyenler, ebeveynler ve çocuğa bakım veren diğer kişiler için kullanışlı bir günlük ihtiyaç hatırlatıcısı olarak bir duvar tablosunda sunulmuştur.

Beery VMI Basamak Taşları Ebeveyn Kontrol Listesi

Ebeveynlerin evde gözlemleyip doldurabileceği yaklaşık 200 gelişimsel basamak taşını içeren bu kontrol listesi, okul öncesi ve ilkokul öğretmenleri ile paylaşılarak çocuğun görsel motor entegrasyon becerisinde ne kadar ilerlediğini tespit etmek ve daha ileri götürmek için plan yapabilmeye olanak vermektedir.

Kontrol listesi, iyi bir görsel motor entegrasyona sahip olmayı sağlayan temel görsel ve hareket becerilerinden ibaret gelişimsel basamak taşlarından oluşmaktadır. Bu ölçeği geliştiren yazarlar aynı zamanda bu kontrol listesiyle anne babalara ve öğretmenlere çocukların iyi bir görsel motor entegrasyonuna sahip olabilmelerine yardımcı olmanın yollarını da sunmaktadırlar. Basamak Taşları için listelenen yaş aralıklarının becerileri sadece ortalama baz alınarak verilmiştir. Çocuklar bireysel olarak farklı hızda ve zamanlarda gelişim gösterirler; bazen uzun süreli bir durağanlıktan sonra ani bir gelişimsel hamle yapabilirler.

Her ne kadar kontrol listesi uzun olsa da uygulayıcı sadece maddelerin bir kısmıyla ilgilenecektir. Ana hatları iyi bir şekilde belirleyebilmek açısından maddeleri uygulayan kişinin çocuğun yaşından bir yaş geriye giderek karşına çıkan maddelerden başlaması gerekmektedir. Eğer çocuk o yaş grubu için oluşturulmuş maddeleri tamamen yapabiliyorsa bir sonraki yaş

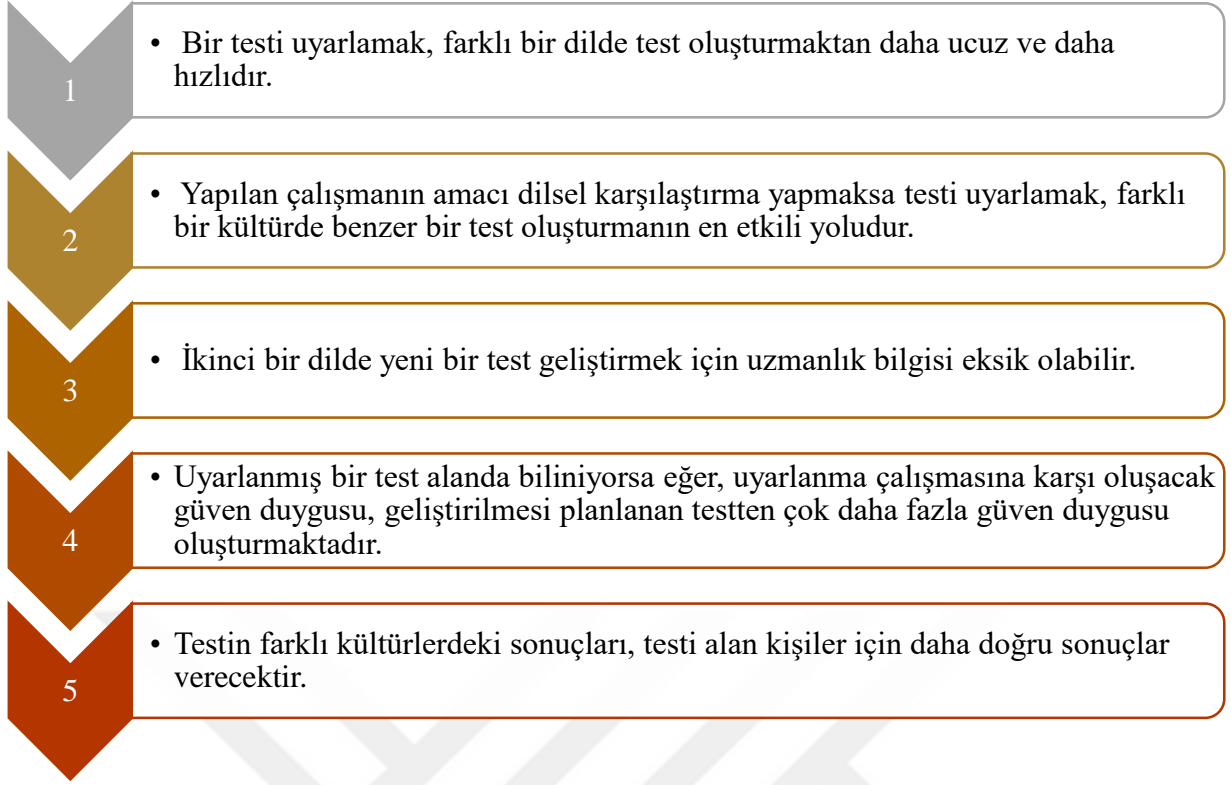
grubuyla devam edilir. Bu süreç çocuğun henüz başaramadığı ar arda beş maddeyi yapamadığı yaş grubuna kadar devam eder (Beery ve Beery, 2010).

Kontrol listesinin maddelerinin ay aralığına göre madde dağılımı şu şekildedir:

- 0-5 Ay: 17 madde
- 6-11 Ay: 17 Madde
- 12-17 Ay: 17 Madde
- 18-23 Ay: 13 Madde
- 23-29 Ay: 16 Madde
- 30-35 Ay: 15 Madde
- 36-41Ay: 16 madde
- 42-47 Ay:16 madde
- 48-54 Ay:16 madde
- 55-60 Ay:16 madde
- 61-66 Ay:13 madde
- 67-72 Ay:12 madde
- 73-78 Ay:2 madde olmak üzere yaklaşık 200 maddeden oluşmaktadır (Beery ve Beery, 2010).

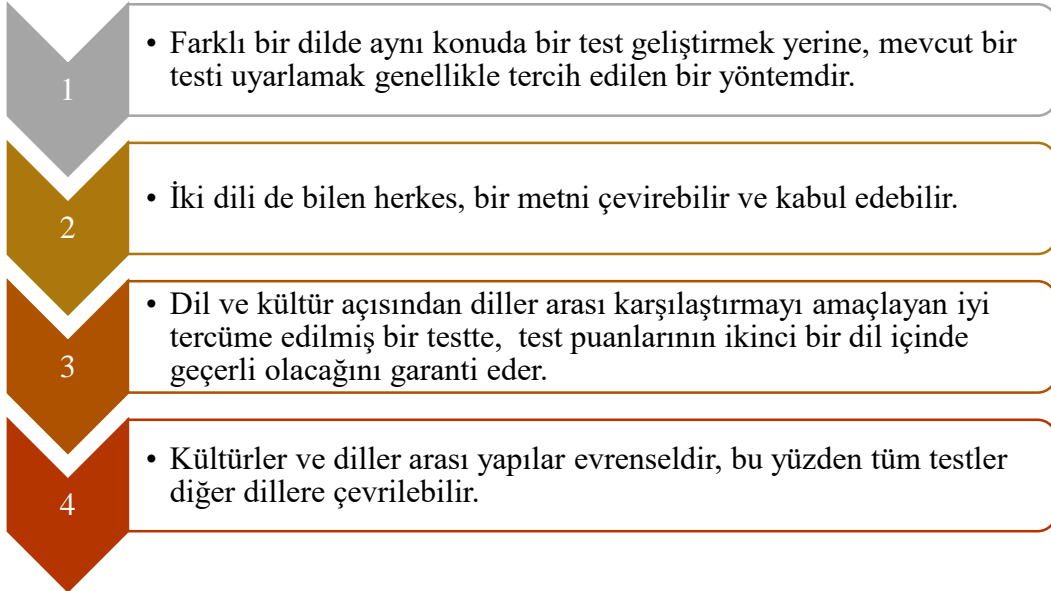
4.3.1.3. Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin Çevirisi

Gelişim, yetenek ve kişilik testleri ve anketlerini tercüme edilmesi, başka bir dile veya kültüre uyarlanması, eğitim alanında uzun bir geçmişe sahiptir. Hambleton ve Patsula (1998)'e göre testleri uyarlamak için literatür de en az beş neden bulunabilir. Bunlar;

Şekil 11: Test uyarlama nedenleri

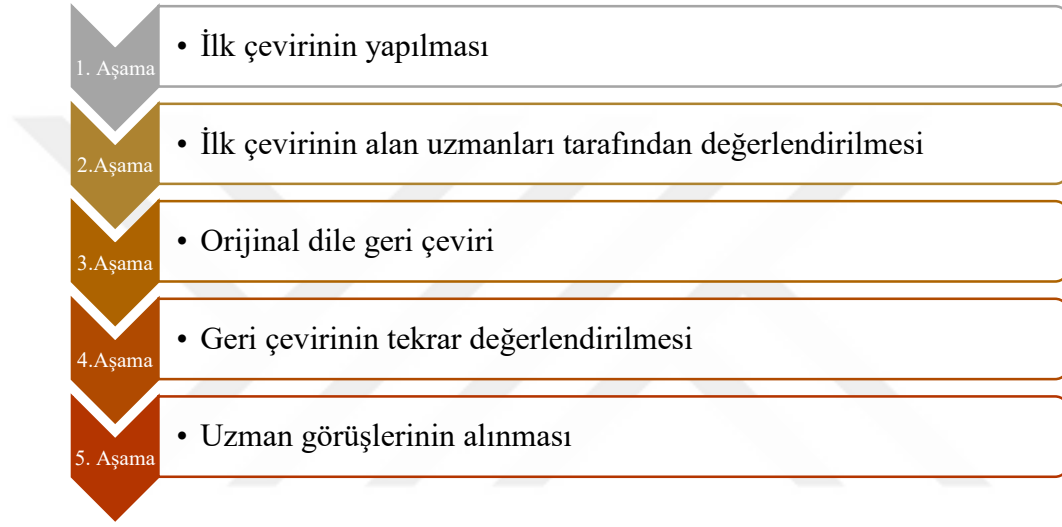
Hambleton ve Patsula (1999) a göre ölçümlerle ortaya çıkan test uyarlama sürecine yönelik dört inanış vardır. Bunlar:

Şekil 12: Ölçümlerle ortaya çıkan test uyarlama sürecine yönelik inanışlar

Bu bilgiler ışığında farklı bir kültürde var olan ancak Türk kültüründe olmayan Beery VMI Stepping Stones Parent Checklist(Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesi)'in uyarlanma çalışmasının yapılmasına karar verilmiştir.

Kontrol listesinin uygulanması konusunda Etik Komisyon Onayı (Ek. 3) alınarak çevrimiçi ortamda ön deneme, deneme ve puanlayıcılar arası güvenilirlik çalışması yapılmıştır. 48- 78 aylık çocuklar için Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin uyarlanma süreci Brislin, Lonner ve Thondike (1973) tarafından 5 aşama şeklinde olan yöntem kullanılarak yapılmıştır. Bu yöntem;

Şekil 13. Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesi'nin Türk çocuklarına uyarlanma süreci

1. Aşama. İlk çevirinin yapılması: Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin Türkçe 'ye uyarlanması sürecinde öncelikle, İngilizce kontrol listesi formu ve kontrol listesi yönergelerinin, İngiliz dili alanındaki anadili Türkçe olan iki uzman tarafından Türkçe 'ye çevirisi yapılmıştır.

2. Aşama. İlk çevirinin alan uzmanları tarafından değerlendirilmesi: Yapılan ilk çeviri alan uzmanı beş kişi tarafından çevirinin anlaşılabilirliği, Türk kültürüne uygunluğu cümle ve kelime yapıları açısından değerlendirilmiş gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

3. Aşama. Orijinal dile geri çeviri: Türkçe formu düzenlenen kontrol listesi, iki dili iyi derecede bilen ilk çeviri yapan uzmanlardan farklı iki uzman tarafından kontrol listesinin orijinal dili olan İngilizceye geri-çevir tekniğiyle tekrar çevrilmiştir.

4. *Aşama Geri çevirinin tekrar değerlendirilmesi:* Gerekli düzenlemeler yapılarak çeviri sonucu elde edilen kontrol listesi ile orijinal kontrol listesinin karşılaştırılması yapılmıştır. Anlamda farklılıklar yaratmayacak şekilde düzenlemeler yapılmıştır. İnceleme sonucunda maddelerin bire bir uyduğu ve maddelerin aynı anlamı yansıtan cümlelere sahip olduğu belirlenmiştir. Uzman görüşleri doğrultusunda düzeltme ve düzenlemeler ile kontrol listesi maddeleri oluşturulmuştur

5. *Aşama: Uzman Görüşlerinin Alınması:* Türkçe'ye çevrilmiş olan kontrol listesinin Türk kültürüne uygunluğunun ve kapsam geçerliliğinin değerlendirilmesi için çocuk gelişimi- eğitimi ve görsel sanatlar üzerine çalışan yedi uzmandan görüş alınmıştır. Alan uzmanlarına testin İngilizce orijinal formu ile Türkçe'ye çevrilmiş olan formuna, her bir madde için daha kolay görüş alınması amacıyla üçlü derecelendirme ölçeği (Açık değil, Açık, Düzeltmeli) eklenmiş hali gönderilmiştir. Alan uzmanlarından testte yer alan maddelerin kontrol listesinin amacına uygunluk ve anlaşılır olma özelliklerini incelemeleri istenmiştir. Uzmanlardan gelen değerlendirme sonucunda maddelerin büyük çoğunluğunun anlaşılır olduğu tespit edilmiştir. Gerekli düzenlemeler yapılarak kontrol listesinin Türkçe hali oluşturulmuştur.

Son olarak, Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesi esas uygulamaya dâhil edilen 48-78 aylık 50 çocuk ile ön uygulanması yapılmıştır. Ön uygulamada kontrol listesi yönergelerinin tüm yaş gruplarındaki çocuklar tarafından anlaşılır olduğunu tespit etmek için yaş grubunun eşit dağılmasına dikkat edilmiştir. Yapılan bu işlemler sonucunda her bir maddenin son haline karar verilerek kontrol listesinin Türkçe formu oluşturulmuş ve uygulamaya geçilmiştir.

4.3.1.2. *Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin Uygulanması*

Dünya genelinde salgın ilan edilmesine sebep olan COVID-19'dan dolayı kontrol listesi "Google Formlar" aracılığıyla belirlenen düzende çevrimiçi ortamda hazırlanmış ve çevrimiçi olarak uygulanmıştır. Hazırlanan çevrimiçi kontrol listesinin bağlantısı yakın çevreden başlanarak 48-78 aylık çocuğu olan ebeveynlere iletilmiştir. Kişisel bilgilerinin gizliliği konusunda ve kontrol listesinin amacı hakkında ebeveynlere gerekli bilgilendirme yapılmış ve formu objektif bir biçimde doldurmaları istenmiştir. "Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin " çevrimiçi uygulanması yaklaşık 8- 10 dk.

sürmüştür. Çevrimiçi olarak veri toplama süreci Mart/2021 – Mayıs/2021 tarihleri arasında gerçekleştirilerek 48-78 aylık 350 çocuğun ebeveyninden veriler toplanmıştır.

- *Ön Uygulama:* Araştırma için gerekli izinlerin alınmasının ardından uzmanların görüşlerine göre düzenlenen formda yer alan maddelerin anlaşılabilirliğini incelemek amacıyla 50 çocuğun ebeveynleriyle ön uygulama gerçekleştirilmiştir. Bu uygulamadan alınan dönütler sonucu maddelerin anlaşılır ve açık olduğu görülmüş ve “Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesi” uygulamaya hazır bulunmuştur.
- *Esas Uygulama:* Ön uygulama sonucunda esas uygulama için hazır olan kontrol listesinin yapısının doğrulanması ve diğer araştırma sorularına yanıt bulmak için Türkiye geneli 48-78 aylık 350 çocuğun ebeveynine uygulanmıştır.
- *Puanlayıcılar Arası Güvenirlilik:* Uygulamanın gerçekleştirildiği çalışma grubundan 15 kişilik bir grup seçilerek aynı anda hem annelere hem de babalara ulaşılmıştır. İki ebeveyninde verdiği cevaplar arasındaki tutarlılığa bakılarak son veriler elde edilmiştir.

4.4. Verilerin Analizi

Araştırmaya dâhil edilen çocukların ebeveynlerinden elde edilen “Ebeveyn Kişisel Bilgi Formu” ve “Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesi” verilerine Microsoft Excel programı aracılığıyla bilgisayar ortamında gerekli istatistiksel analizler yapılmış ve değerlendirilmiştir.

Kontrol listesinin geçerlik çalışmasında kapsam geçerliği için uzman görüşleri, uzman değerlendirme formundaki verilere göre Veenziona ve Hooper (1997) tarafından geliştirilen kapsam geçerlik indeksi (0.99) temel alınarak yapılmıştır. Kontrol listesi uyarılama çalışmalarında yapı geçerliği için uzman görüşleri kapsam geçerlilik indekslerinin yeterli olabileceği belirtilmektedir (Kane, 2013; Linn ve Gronlund,1995). Doğrulayıcı Faktör Analizinde önceden oluşturulan bir model yardımıyla gözlenen değişkenlerden yola çıkarak gizil değişken (faktör) oluşturmaya yönelik bir işlemdir. Genellikle ölçek geliştirme ve geçerlilik analizlerinde kullanılmakta veya önceden belirlenmiş bir yapının doğrulanmasını amaçlamaktadır (Yaşlıoğlu, 2017). Yapı geçerliği için Doğrulayıcı Faktör Analizi(DFA) yapılmak istenmiş ancak her çocuk için ebeveynler maddeleri cevaplamaya farklı bir yaş grubundan başladığı için DFA yapılamamıştır.

Uygulama grubunun kontrol listesindeki becerileri gerçekleştirebilme durumlarının analizi için veriler betimsel istatistikler ile hesaplanıp yorumlanmıştır. Çalışma verileri değerlendirilirken kontrol listesindeki maddeler çocuk gelişim gösterdikçe cevaplar değişeceği için sadece tanımlayıcı istatistiksel metotları (Frekans, Yüzde) kullanılarak analiz edilmiştir. Ayrıca 15 çocuğun ebeveynlerinden anne babasına ayrı ayrı kontrol listesi uygulanarak puanlayıcılar arası güvenilirlik hesaplanmıştır. Puanlayıcılar arası uyum ölçüsü olarak Krippendorff Alfa katsayısı kullanılmıştır. Krippendorff (1995) tarafından önerilen bu uyum ölçüsü, gözlenen uyumsuzluk ($D_{Gözlenen}$) ve beklenen uyumsuzluk ($D_{Beklenen}$) değerlerinden yararlanılarak hesaplanıp analiz edilmiştir.

BÖLÜM V

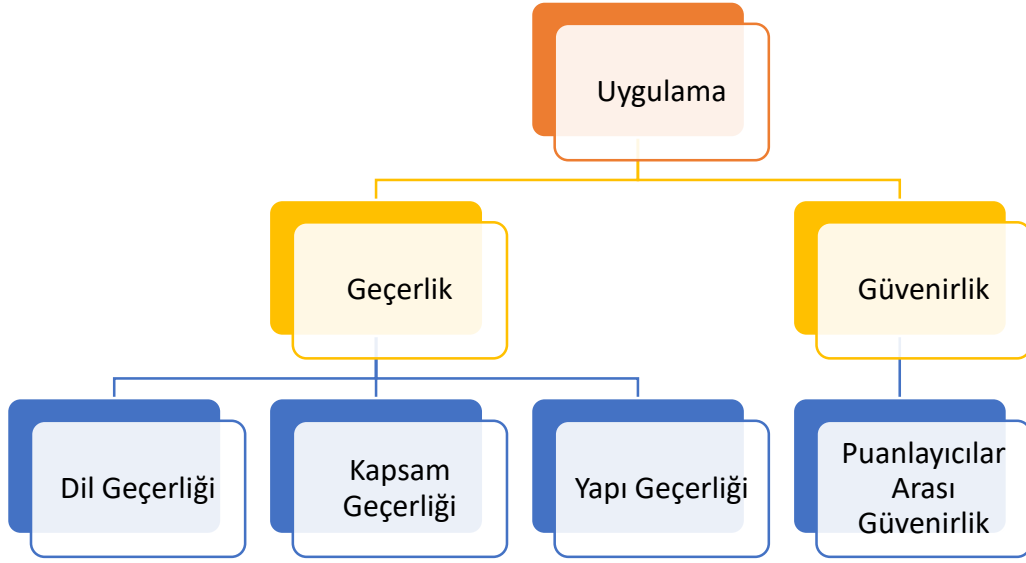
BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde, veri toplama aracı ile elde edilen verilerin analizi sonucunda ortaya çıkan bulgular aşağıda bulunan başlıklar altında yer almaktadır:

- “Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin 48-78 Aylık Türk Çocuklarına Uyarlanması”nın geçerliğine ilişkin sonuçlar
- “Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin 48-78 Aylık Türk Çocuklarına Uyarlanması” çalışmasının puanlayıcılar arası güvenilirliğine ilişkin sonuçlar
- “Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin 48-78 Aylık Türk Çocuklarına Uyarlanması” çalışmasında uygulama grubunun kontrol listesindeki becerileri gerçekleştirebilme durumlarının analizi

5.1. Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin 48-78 Aylık Türk Çocuklarına Uyarlanmasına İlişkin Sonuçlar

Bu kısımda, Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin 48-78 Aylık Türk Çocuklarına Uyarlanmasına ilişkin sonuçlar Şekil 14’de belirtilen analizler doğrultusunda oluşturulmuştur.

Şekil 14. Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin 48-78 aylık Türk çocuklarına uyarlanmasına ilişkin uygulanan analizler

Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin uyarlanması sırasında yapılan geçerlik(dil geçerliği, kapsam geçerliği ve yapı geçerliği) ve güvenilirlik (puanlayıcılar arası güvenilirlik) çalışmaları incelenmiştir. Geçerlik ve güvenilirliğe ilişkin sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

5.1.1. Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin Geçerlik Sonuçları

Kontrol listesinin geçerlik çalışmaları için dil geçerliği, kapsam geçerliği ve yapı geçerliği yöntemleri kullanılmıştır. Dil geçerliğini sağlamak için çevir- tekrar çevir yöntemi, kapsam geçerliği için uzman görüşü alma tekniği ve yapı geçerliği için benzer kuramlarla yapıyı doğrulama tekniği kullanılmıştır. Yapılan bu çalışmalar başlıklar halinde aşağıda sunulmuştur.

5.1.1.1. Dil Geçerliği Sonuçları

Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin Türkçe 'ye uyarlanması sürecinde öncelikle, İngilizce kontrol listesi formu ve kontrol listesi yönergelerinin, İngiliz dili alanındaki anadili Türkçe olan iki uzman tarafından Türkçe 'ye çevirisi yapılmıştır. Uyarlama çalışmalarında ilk çeviri genellikle birbirinden bağımsız alanda uzman her iki dili de bilen en az iki kişi tarafından gerçekleştirilmelidir (Coster ve Mancini,

2015; Aksayan ve Gözüm, 2002). Yapılan ilk çeviri alan uzmanı beş kişi tarafından çevirinin anlaşılabilirliği, Türk kültürüne uygunluğu cümle ve kelime yapıları açısından değerlendirilmiş gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Geri çevirinin ilk çeviriyi yapan uzmanlardan farklı iki çevirmen tarafından gerçekleşmesi önerilmektedir (Jesus ve Valente, 2016). Bu yüzden türkçe formu düzenlenen kontrol listesi, iki dili iyi derecede bilen ilk çeviri yapan uzmanlardan farklı iki uzman tarafından kontrol listesinin orijinal dili olan İngilizceye geri-çevir tekniğiyle tekrar çevrilmiştir. Gerekli düzenlemeler yapılarak çeviri sonucu elde edilen kontrol listesi ile orijinal kontrol listesinin karşılaştırılması yapılmıştır. Anlamda farklılıklar yaratmayacak şekilde düzenlemeler yapılmıştır. İnceleme sonucunda maddelerin bire bir uyuştugu ve maddelerin aynı anlamı yansıtan cümlelere sahip olduğu belirlenmiştir. Uzman görüşleri doğrultusunda düzeltme ve düzenlemeler ile kontrol listesi maddeleri oluşturulmuştur. Ön uygulama çalışma grubunun random seçilmesi doğru değildir; amaçlı örnekleme ile gerçekleştirilmelidir. Örnekleme seçimindeki temel amaç hedeflenen gruba en iyi şekilde yansıtacak gruba ulaşmayı sağlamak olmalıdır (Çapık, Gözüm ve Aksayan , 2018; He ve Vijver , 2012). Ön uygulama grubunun özellikleri ölçeğin esas uygulamasının yapılacağı grubun özelliklerini taşımalıdır (Karakoç ve Dönmez, 2014). Bu bilgiler ışığında çalışma grubunda yer alan 48-78 aylık 50 çocuğun ebeveyni ile “Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesi”nin ön uygulaması gerçekleştirilmiştir. Araştırmacı tarafından gerçekleştirilen bu uygulamada 48-78 aylık 50 çocuğun ebeveyninden geri bildirimler alınmıştır. Ön uygulama çalışmasının amacı kontrol listesindeki maddelerin anlaşılabilirliği eğer anlaşılmayan bölüm varsa bunların belirlenmesi, kontrol listesindeki ifadelerin maddelerin anlaşılabilirliği varsa anlaşılmayan bölümlerin ortaya çıkarılmasıdır. Yapılan ön uygulama çalışması sonucunda, anlaşılmayan maddenin olmadığı görülmüş ve kontrol listesinin çevirisi gerçekleştirilmiştir.

5.1.1.2.Kapsam Geçerliliği Sonuçları

Bir ölçmede testi oluşturan maddelerin, ölçülmek istenilen niteliği ölçmede yeterli derecede olup olmadığını göstergelerinden biri kapsam geçerliliğidir. Uzman görüşüne başvurmak, kapsam geçerliliğini test etmek için kullanılan yöntemlerden birisidir (Büyüköztürk, 2019). Uzmanlardan her bir maddenin ölçülmesi hedeflenen içerik ile ne kadar ilişkili olduğunun, maddelerin açıklık ve anlaşılabilirliğini değerlendirmesi istenir (DeVellis, 2017). Uzmanlardan ilgili maddelerin, kapsamı temsil edip etmediğine dair görüşler alınarak uzmanlar arasındaki uyum incelenmektedir (Yurdugül ve Aşkar 2008).

Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin uzman görüşlerine dayalı incelemesini yapmak için Lawshe (1975) tarafından oluşturulan kapsam geçerlik oranları ile kapsam geçerlik indeksi kullanılmıştır. Lawshe'nin bu tekniğini kullanmak için en az beş uzmana ihtiyaç duyulmaktadır. Bu araştırmada yedi uzmanın görüşüne başvurulmuştur. Hazırlanan kontrol listesi uzman görüşüne sunulmuştur. Uzmanlardan her bir maddeyi “Uygun”, “Uygun değil” ve “Düzeltilmeli” şeklinde değerlendirmeleri istenmiştir. Bunun sonucunda elde edilen değerlendirmelere göre her bir madde için kapsam geçerlik oranları bulunmuştur. Kapsam geçerlik oranı madde için “uygun” görüşü sunan uzman sayısının, toplam uzman sayısının yarısına oranının bir eksiği şeklinde hesaplanmaktadır (Özkan Kunduracı ve Aksoy, 2021).

Veneziona ve Hooper (1997) tarafından geliştirilen, kapsam geçerliğinin anlamlı olup olmadığını değerlendiren ölçüt vardır. Araştırmada uzman sayısı 7 olduğu için ölçüt olarak 0,99 ele alınmış, bu değer üzerindeki maddeler kapsam geçerlik oranına göre anlamlı kabul edilmiştir. Beery Görsel Motor Engrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesi'nin maddelerine ilişkin yaş gruplarına göre kapsam geçerlik oranları ile her bir alana ilişkin kapsam geçerlik indeksleri Tablo 2, Tablo3, Tablo 4, Tablo 5, Tablo 6, Tablo 7 ve Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 2.

Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin Üç- Üç Buçuk Yaş(36-41 Aylık) Çocuklar İçin Kapsam Geçerlik Oranları ve Kapsam Geçerlik İndeksleri

Yaş Grupları	Kontrol Listesi Maddeleri	Uygun	Uygun Değil	Düzeltilmeli	Kapsam Geçerlik Oranı (KGI)	Madde Uyuşma Düzeyi(%)
Üç-Üç Buçuk Yaş	M1	7	0	0	1	100
	M2	7	0	0	1	100
	M3	7	0	0	1	100
	M4	7	0	0	1	100
	M5	7	0	0	1	100
	M6	7	0	0	1	100
	M7	7	0	0	1	100
	M8	7	0	0	1	100
	M9	7	0	0	1	100
	M10	7	0	0	1	100
	M11	7	0	0	1	100
	M12	7	0	0	1	100
	M13	7	0	0	1	100
	M14	7	0	0	1	100
	M15	7	0	0	1	100
	M16	7	0	0	1	100
Kapsam geçerlik indeksi						1
Uzman sayısı						7
Kapsam geçerlik ölçütü						0,99
Toplam kapsam geçerlik indeksi						1

Tablo 3.

Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin Üç Buçuk- Dört Yaş (42-47 Aylık) Çocuklar İçin Kapsam Geçerlik Oranları ve Kapsam Geçerlik İndeksleri

Yaş Grupları	Kontrol Listesi Maddeleri	Uygun	Uygun Değil	Düzeltilmeli	Kapsam Geçerlik Oranı (KGİ)	Madde Uyuşma Düzeyi(%)
Üç Buçuk- Dört Yaş	M1	7	0	0	1	100
	M2	7	0	0	1	100
	M3	7	0	0	1	100
	M4	7	0	0	1	100
	M5	7	0	0	1	100
	M6	7	0	0	1	100
	M7	7	0	0	1	100
	M8	7	0	0	1	100
	M9	7	0	0	1	100
	M10	7	0	0	1	100
	M11	7	0	0	1	100
	M12	7	0	0	1	100
	M13	7	0	0	1	100
	M14	7	0	0	1	100
	M15	7	0	0	1	100
	M16	7	0	0	1	100
Kapsam geçerlik indeksi						1
Uzman sayısı						7
Kapsam geçerlik ölçütü						0,99
Toplam kapsam geçerlik indeksi						1

Tablo 4.

Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin Dört-Dört Buçuk (48-54 Aylık) Çocuklar İçin Kapsam Geçerlik Oranları ve Kapsam Geçerlik İndeksleri

Yaş Grupları	Kontrol Listesi Maddeleri	Uygun	Uygun Değil	Düzeltilmeli	Kapsam Geçerlik Oranı (KGI)	Madde Uyuşma Düzeyi(%)
Dört- Dört Buçuk Yaş	M1	7	0	0	1	100
	M2	7	0	0	1	100
	M3	7	0	0	1	100
	M4	7	0	0	1	100
	M5	7	0	0	1	100
	M6	7	0	0	1	100
	M7	7	0	0	1	100
	M8	7	0	0	1	100
	M9	7	0	0	1	100
	M10	7	0	0	1	100
	M11	7	0	0	1	100
	M12	7	0	0	1	100
	M13	7	0	0	1	100
	M14	7	0	0	1	100
	M15	7	0	0	1	100
	M16	7	0	0	1	100
Kapsam geçerlik indeksi						1
Uzman sayısı						7
Kapsam geçerlik ölçütü						0,99
Toplam kapsam geçerlik indeksi						1

Tablo 5.

Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin Dört Buçuk-Beş Yaş (55-60 Aylık) Çocuklar İçin Kapsam Geçerlik Oranları ve Kapsam Geçerlik İndeksleri

Yaş Grupları	Kontrol Listesi Maddeleri	Uygun	Uygun Değil	Düzeltilmeli	Kapsam Geçerlik Oranı (KGI)	Madde Uyuşma Düzeyi(%)
Dört Buçuk- Beş Yaş	M1	7	0	0	1	100
	M2	7	0	0	1	100
	M3	7	0	0	1	100
	M4	7	0	0	1	100
	M5	7	0	0	1	100
	M6	7	0	0	1	100
	M7	7	0	0	1	100
	M8	7	0	0	1	100
	M9	7	0	0	1	100
	M10	7	0	0	1	100
	M11	7	0	0	1	100
	M12	7	0	0	1	100
	M13	7	0	0	1	100
	M14	7	0	0	1	100
	M15	7	0	0	1	100
	M16	7	0	0	1	100
Kapsam geçerlik indeksi						1
Uzman sayısı						7
Kapsam geçerlik ölçütü						0,99
Toplam kapsam geçerlik indeksi						1

Tablo 6.

Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin Beş – Beş Buçuk Yaş(61-66 Aylık) Çocuklar İçin Kapsam Geçerlik Oranları ve Kapsam Geçerlik İndeksleri

Yaş Grupları	Kontrol Listesi Maddeleri	Uygun	Uygun Değil	Düzeltilmeli	Kapsam Geçerlik Oranı (KGİ)	Madde Uyuşma Düzeyi(%)
Beş-Beş Buçuk Yaş	M1	7	0	0	1	100
	M2	7	0	0	1	100
	M3	7	0	0	1	100
	M4	7	0	0	1	100
	M5	7	0	0	1	100
	M6	7	0	0	1	100
	M7	7	0	0	1	100
	M8	7	0	0	1	100
	M9	7	0	0	1	100
	M10	7	0	0	1	100
	M11	7	0	0	1	100
	M12	7	0	0	1	100
	M13	7	0	0	1	100
Kapsam geçerlik indeksi						1
Uzman sayısı						7
Kapsam geçerlik ölçütü						0,99
Toplam kapsam geçerlik indeksi						1

Tablo 7.

Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin Beş Buçuk-Altı Yaş(67-72 Aylık) Çocuklar İçin Kapsam Geçerlik Oranları ve Kapsam Geçerlik İndeksleri

Yaş Grupları	Kontrol Listesi Maddeleri	Uygun	Uygun Değil	Düzeltilmeli	Kapsam Geçerlik Oranı (KGI)	Madde Uyuşma Düzeyi(%)
Beş Buçuk-Altı Yaş	M1	7	0	0	1	100
	M2	7	0	0	1	100
	M3	7	0	0	1	100
	M4	7	0	0	1	100
	M5	7	0	0	1	100
	M6	7	0	0	1	100
	M7	7	0	0	1	100
	M8	7	0	0	1	100
	M9	7	0	0	1	100
	M10	7	0	0	1	100
	M11	7	0	0	1	100
	M12	7	0	0	1	100
Kapsam geçerlik indeksi						1
Uzman sayısı						7
Kapsam geçerlik ölçütü						0,99
Toplam kapsam geçerlik indeksi						1

Tablo 8.

Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin Altı-Altı Buçuk Yaş(73-78 Aylık) Çocuklar İçin Kapsam Geçerlik Oranları ve Kapsam Geçerlik İndeksleri

Yaş Grupları	Kontrol Listesi Maddeleri	Uygun	Uygun Değil	Düzeltilmeli	Kapsam Geçerlik Oranı (KGİ)	Madde Uyuşma Düzeyi (%)
Altı- Altı	M1	7	0	0	1	100
Buçuk Yaş	M2	7	0	0	1	100
Kapsam geçerlik indeksi						1
Uzman sayısı						7
Kapsam geçerlik ölçütü						0,99
Toplam Kapsam geçerlik indeksi						1

Tablo 2, Tablo 3, Tablo 4, Tablo 5, Tablo 6, Tablo 7 ve Tablo 8 incelendiğinde, her bir yaş grubunda yer alan bütün maddelerde uzmanların ortak görüş elde ettiği ve kapsam geçerlik oranlarının 1 olduğu görülmüştür. Ayrıca bütün maddelerin kapsam geçerlik oranlarının söz konusu 0,99 ölçütünün üzerinde olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda kontrol listesinin geneline ilişkin kapsam geçerlik indeksinin 1 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla kontrol listesinin kapsam geçerliğine ilişkin kanıt elde edilmiştir.

5.1.1.3. Yapı Geçerliği Sonuçları

Elde edilen bu sonuçlar kapsam geçerliğinin yanında yapı geçerliğine hizmet etmektedir. Kontrol listesi uyarlama çalışmalarında yapı geçerliği için uzman görüşleri kapsam geçerlilik indekslerinin yeterli olabileceği belirtilmektedir (Kane, 2013; Linn ve Gronlund,1995). Bunun yanında Gallahue (1968) tarafından oluşturulan Motor Gelişim Piramit Modelindeki 1-6 yaş arası çocukların gerçekleştirmesi beklenen motor beceriler ile Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesindeki becerilerden bir çoğu benzerlik göstermektedir. Bu ilgili yapıyı doğrular niteliktedir.

5.3. Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin 48-78 Aylık Türk Çocuklarına Uyarlanması'nın puanlayıcılar arası güvenilirliğine ilişkin sonuçları

Puanlayıcılar arası uyum ölçüsü olarak Krippendorff Alfa katsayısı hesaplanmıştır. Krippendorff (1995) tarafından önerilen bu uyum ölçüsü, gözlenen uyumsuzluk ($D_{Gözlenen}$) ve beklenen uyumsuzluk ($D_{Beklenen}$) değerlerinden yararlanılarak aşağıdaki şekilde hesaplanmaktadır:

$$\alpha = 1 - \frac{D_{Gözlenen}}{D_{Beklenen}}$$

Krippendorff alfa değerinin 1 olması kodlayıcılar arasındaki uyumun mükemmel olduğunu, 0 olması ise hiç uyumun olmadığını yani tam uyumsuzluğu ifade etmektedir (Krippendorff, 1995).

Çalışma kapsamında ise Krippendorff alfa katsayısı belirlenen 15 çocuk üzerinden hesaplanmıştır. Her bir çocuğun Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesi hem annesi hem de babası tarafından birbirinden bağımsız olarak aynı anda doldurulmuştur/kodlanmıştır. Daha sonra her bir çocuk için Krippendorff alfa katsayısı hesaplanmıştır. Buna göre elde edilen Krippendorff alfa değerlerinin 0,70 ile 1,00 arasında değiştiği ve ortalamasının 0,88 olduğu bulunmuştur. Buna göre çalışma kapsamında kullanılan Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinden elde edilen ölçümlerin uyum değerinin yüksek olduğu belirlenmiştir.

5.4.Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin 48-78 Aylık Türk Çocuklarına Uyarlanması” Çalışmasında Uygulama Grubunun Kontrol Listesindeki Maddeleri Gerçekleştirebilme Durumlarının Betimsel Analizi

Bu bölümde kontrol listesindeki maddeleri uygulama grubundaki çocukların kendi ay aralığına ait maddeleri gerçekleştirip gerçekleştirememeye durumlarına ve cinsiyet açısından farklılık olup olmadığına bakılmıştır.

Bulgular; 48-54 aylık çocuklar için madde analizleri, 55-60 aylık çocuklar için madde analizleri, 61-66 ay çocuklar için madde analizleri, 67-72 aylık çocuklar için madde analizleri, 73-78 aylık çocuklar için madde analizleri ve 79-84 aylık çocuklar için madde analizleri olmak üzere gruplandırılarak verilmiştir.

5.4.1 48-54 Aylık Çocuklar İçin Madde Analizleri

Aşağıdaki tablolarda 48-54 aylık 18 kız 22 erkek olmak üzere 40 çocuğa ait veriler yer almaktadır. Bu ay aralığına göre anne babaların cevaplama gereken maddeler 36-41 ay, 42-47 ay, 48-54 ay, 55-60 ay, 61-66 ay, 67-72 ay ve 73-78 ay olmak üzere yedi tablo şeklinde incelenmiştir.

Tablo 9

36-41 Ay Maddelerinin 48-54 Aylık Çocuklar İçin Analizi

Madde Numarası	Toplam		Kız		Erkek	
	f	%	f	%	f	%
1	28	70,0	15	53,6	13	46,4
2	25	62,5	15	60,0	10	40,0
3	27	67,5	17	63,0	10	37,0
4	23	57,5	13	56,5	10	43,5
5	24	60,0	12	50,0	12	50,0
6	27	67,5	14	51,9	13	48,1
7	22	55,0	13	59,1	9	40,9
8	23	57,5	13	56,5	10	43,5
9	31	77,5	16	51,6	15	48,4
10	30	75,0	17	56,7	13	43,3
11	24	60,0	15	62,5	9	37,5
12	20	50,0	12	60,0	8	40,0
13	30	65,0	15	57,7	11	42,3
14	29	72,5	17	58,6	12	41,4
15	29	72,5	16	55,2	13	44,8
16	24	60,0	12	50,0	12	50,0

Tablo 9 incelendiğinde hesaplanan frekans yüzde analizlerine göre 48-54 aylık çocuklar için anne babalarının 36-41 ay maddelerine verdiği cevaplar yer almaktadır. Buna göre anne babalar çocuklarının en çok % 77,5 ile 9. maddeyi gerçekleştirebildiklerini, en az %57,5 ile 4. maddeyi gerçekleştirebildiklerini ifade etmiştir. Ayrıca tüm maddelerin gerçekleştirilme oranının %50,0'nin üzerinde olduğu görülmüştür. Maddelere verilen cevaplar cinsiyet göz önüne alınarak incelendiğinde kızlarda maddelerin gerçekleştirilme oranının en çok %63,0 ile 3. madde olduğu ve en az %50,0 ile 5. ve 16. maddeler olduğu görülmüştür. Erkeklerde ise bu oranın en çok %50,0 ile 12. madde, en az %37,0 ile 3. madde olduğu görülmüştür. Genel olarak tablo incelendiğinde tüm maddelerin gerçekleştirilme oranının kızlarda %50,0'nin üzerinde iken erkeklerde bu oran %50,0'nin altında olduğu tespit edilmiştir. Çocuklar tarafından en çok gerçekleştirilen 9. maddedir (Müzik duyduğunda (müziğe uygun olmasa da) salınır, el çırpar, dans benzeri hareketler yapar). Başer (2004) de araştırmasında dört yaşındaki çocukların müzik eşliğinde yeni fiziksel becerilere hâkim olma isteklerinin varlığını ve dikkat çekmek için çeşitli hareketler yaptığını belirtmektedir.

Tablo 10

42-47 Ay Maddelerinin 48-54 Aylık Çocuklar İçin Analizi

Madde Numarası	Toplam		Kız		Erkek	
	f	%	f	%	f	%
1	24	60,0	11	45,8	13	54,2
2	30	75,0	16	53,3	14	46,7
3	16	40,0	6	37,5	10	62,5
4	32	80,0	16	50,0	16	50,0
5	31	77,5	16	51,6	15	48,4
6	27	67,5	12	44,4	15	55,6
7	31	77,5	15	48,4	16	51,6
8	23	57,5	10	43,5	13	56,5
9	26	65,0	12	46,2	14	53,8
10	25	62,5	15	60,0	10	40,0
11	25	62,5	12	48,0	13	52,0
12	19	47,5	10	52,6	9	47,4
13	31	77,5	15	48,4	16	51,6
14	30	75,0	15	50,0	15	50,0
15	26	65,0	13	50,0	13	50,0
16	7	17,5	3	42,9	4	57,1

Tablo 10 incelendiğinde hesaplanan frekans yüzde analizlerine göre 48-54 aylık çocuklar için anne babalarının 42-47 ay maddelerine verdiği cevaplar yer almaktadır. Buna göre anne babalar çocuklarının en çok % 80,0 ile 4. maddeyi gerçekleştirebildiklerini, en az %17,5 ile 16. maddeyi gerçekleştirebildiklerini ifade etmiştir. Maddelere verilen cevaplar cinsiyet göz önüne alınarak

incelendiğinde kızlarda maddelerin gerçekleşme oranının en çok %60 ile 10. madde olduğu ve en az %37,5 ile 3. madde olduğu görülmüştür. Erkeklerde ise bu oranının en çok %62,5 ile 3. madde, en az %40,0 ile 10. madde olduğu görülmüştür. Genel olarak tablo incelendiğinde tüm maddelerin gerçekleşme oranının kızlarda ve erkeklerde %40'ın üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Çocuklar tarafından en çok gerçekleştirilen 4.madde (5 nesneyi 1,2,3 diye sayar)dir. Olkun, Çelik, Sönmez ve Can (2014) araştırmasında üç yaş ve üzeri çocukların, sayma ilkelerine yönelik becerileri kazanarak doğru bir şekilde sayma gerçekleştirebildiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 11

48-54 Ay Maddelerinin 48-54 Aylık Çocuklar İçin Analizi

Madde Numarası	Toplam		Kız		Erkek	
	f	%	f	%	f	%
1	19	47,5	7	36,8	12	63,2
2	29	72,5	13	44,8	16	55,2
3	15	37,5	8	53,3	7	46,7
4	22	55,0	9	40,9	13	59,1
5	27	67,5	13	48,1	14	51,9
6	25	62,5	10	40,0	15	60,0
7	22	55,0	10	45,5	12	54,5
8	23	57,5	12	52,2	11	47,8
9	24	60,0	10	41,7	14	58,3
10	12	30,0	4	33,3	8	66,7
11	25	62,5	10	40,0	15	60,0
12	26	65,0	12	46,2	14	53,8
13	24	60,0	11	45,8	13	54,2
14	23	57,5	12	52,2	11	47,8
15	18	45,0	10	55,6	8	44,4
16	19	47,5	10	52,6	9	47,4

Tablo 11 incelendiğinde hesaplanan frekans yüzde analizlerine göre 48-54 aylık çocuklar için anne babalarının 48-54 ay maddelerine verdiği cevaplar yer almaktadır. Buna göre anne babalar çocuklarının en çok % 72,5 ile 2. maddeyi gerçekleştirebildiklerini, en az %30,0 ile 10. maddeyi gerçekleştirebildiklerini ifade etmiştir. Maddelere verilen cevaplar cinsiyet göz önüne alınarak incelendiğinde kızlarda maddelerin gerçekleşme oranının en çok %55,6 ile 15. madde olduğu ve en az %33,3 ile 10. madde olduğu görülmüştür. Erkeklerde ise bu oranının en çok %66,7 ile 10. madde, en az %44,4 ile 15. madde olduğu görülmüştür. Genel olarak tablo incelendiğinde tüm maddelerin gerçekleşme oranının kızlarda ve erkeklerde % 40'ın üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Çocuklar tarafından en az gerçekleştirilen 10. madde (Oldukça iyi şekilde düğmeleri ilikler)dir. Bu yaş grubu çocuklarında giyinme için çocukta var olması gereken beceriler,

soyunma becerisi ile ilgili becerilerden daha zordur ve daha geç kazanılmaktadır. Düğme açma-kapama, fermuar açma-çekme, çıt çıt kullanma, düğüm ve fiyonk yapma, el-göz koordinasyonu ve parmakla ilgili becerilerde olgunlaşma ile tam bir gelişme gerektirmektedir(Varol ve Çivitçi, 2010).

Tablo 12

55-60 Ay Maddelerinin 48-54 Aylık Çocuklar İçin Analizi

Madde Numarası	Toplam		Kız		Erkek	
	f	%	f	%	f	%
1	12	30,0	3	25,0	9	75,0
2	6	15,0	1	16,7	5	83,3
3	12	30,0	5	41,7	7	58,3
4	15	37,5	7	46,7	8	53,3
5	14	35,0	5	35,7	9	64,3
6	12	30,0	3	25,0	9	75,0
7	13	32,5	3	23,1	10	76,9
8	13	32,5	5	38,5	8	61,5
9	17	42,5	5	29,4	12	70,6
10	17	42,5	7	41,2	10	58,8
11	13	32,5	4	30,8	9	69,2
12	17	42,5	7	41,2	10	58,8
13	8	20,0	4	50,0	4	50,0
14	11	27,5	6	54,5	5	45,5
15	13	32,5	5	38,5	8	61,5
16	15	37,5	5	33,3	10	66,7

Tablo 12 incelendiğinde hesaplanan frekans yüzde analizlerine göre 48-54 aylık çocuklar için anne babalarının 55-60 ay maddelerine verdiği cevaplar yer almaktadır. Buna göre anne babalar çocuklarının en çok % 42,5 ile 9. ve 10. maddeyi gerçekleştirebildiklerini, en az %15 ile 2. maddeyi gerçekleştirebildiklerini ifade etmiştir. Ayrıca tüm maddelerin gerçekleştirilme oranının %42,5'un altında olduğu görülmüştür. Maddelere verilen cevaplar cinsiyet göz önüne alınarak incelendiğinde kızlarda maddelerin gerçekleştirilme oranının en çok %54,5 ile 14. madde olduğu ve en az %16,7 ile 2.madde olduğu görülmüştür. Erkeklerde ise bu oran en çok %83,3 ile 2. madde, en az %45,5 ile 14. madde olduğu görülmüştür. Genel olarak tablo incelendiğinde tüm maddelerin gerçekleştirilme oranının kızlarda %50,0'nin altında iken erkeklerde bu oran %50,0'nin üzerinde olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 13

61-66 Ay Maddelerinin 48-54 Aylık Çocuklar İçin Analizi

Madde Numarası	Toplam		Kız		Erkek	
	f	%	f	%	f	%
1	4	10,0	0	0,0	4	100
2	7	17,5	1	14,3	6	85,7
3	11	27,5	3	27,3	8	72,7
4	10	25,0	3	30,0	7	70,0
5	7	17,5	0	0,0	7	100
6	10	25,0	5	50,0	5	50,0
7	6	15,0	3	50,0	3	50,0
8	2	5,0	1	50,0	1	50,0
9	8	20,0	4	50,0	4	50,0
10	10	25,0	5	50,0	5	50,0
11	7	17,5	1	14,3	6	85,7
12	10	25,0	2	20,0	8	80,0
13	9	22,5	2	22,2	7	77,8

Tablo 13 incelendiğinde hesaplanan frekans yüzde analizlerine göre 48-54 aylık çocuklar için anne babalarının 61-66 ay maddelerine verdiği cevaplar yer almaktadır. Buna göre anne babalar çocuklarının en çok % 27,5 ile 3. maddeyi gerçekleştirebildiklerini, en az %5 ile 8. maddeyi gerçekleştirebildiklerini ifade etmiştir. Ayrıca tüm maddelerin gerçekleştirilme oranının %30,0'un altında olduğu görülmüştür. Maddelere verilen cevaplar cinsiyet göz önüne alınarak incelendiğinde kızlarda maddelerin gerçekleştirilme oranının en çok %50 ile 6. 7. 8. 9. ve 10. maddeler olduğu ve en az %0,0 ile 1. ve 5. maddeler olduğu görülmüştür. Erkeklerde ise bu oranın en çok %100 ile 1 ve 5. Maddeler, en az %50 ile 6. 7. 8. 9. Ve 10 maddeler olduğu görülmüştür. Genel olarak tablo incelendiğinde tüm maddelerin gerçekleştirilme oranının kızlarda %50,0'nin altında iken erkeklerde bu oran %50,0'nin üzerinde olduğu tespit edilmiştir.

Tablo14

67-72 Ay Maddelerinin 48-54 Aylık Çocuklar İçin Analizi

Madde Numarası	Toplam		Kız		Erkek	
	f	%	f	%	f	%
1	8	20,0	2	25,0	6	75,0
2	9	22,5	2	22,2	7	77,8
3	7	17,5	2	28,6	5	71,4
4	10	25,0	3	30,0	7	70,0
5	10	25,0	3	30,0	7	70,0
6	7	17,5	0	0,0	7	100
7	6	15,0	2	33,3	4	66,7
8	6	15,0	3	50,0	3	50,0
9	2	5,0	2	100,0	0	0,0
10	5	12,5	1	20,0	4	80,0
11	3	7,5	1	33,3	2	66,7
12	6	15,0	2	33,3	4	66,7

Tablo 14 incelendiğinde hesaplanan frekans yüzde analizlerine göre 48-54 aylık çocuklar için anne babalarının 67-72 ay maddelerine verdiği cevaplar yer almaktadır. Buna göre anne babalar çocuklarının en çok % 25 ile 4. ve 5. maddeyi gerçekleştirebildiklerini, en az %5,0 ile 9. maddeyi gerçekleştirebildiklerini ifade etmiştir. Ayrıca tüm maddelerin gerçekleştirilme oranının %25'in altında olduğu görülmüştür. Maddelere verilen cevaplar cinsiyet göz önüne alınarak incelendiğinde kızlarda maddelerin gerçekleştirilme oranın en çok %100 ile 9. madde olduğu ve en az %0,0 ile 6. madde olduğu görülmüştür. Erkeklerde ise bu oranın en çok %100 ile 6. madde, en az %0 ile 9. madde olduğu görülmüştür.

Tablo 15

73-78 Ay Maddelerinin 48-54 Aylık Çocuklar İçin Analizi

Madde Numarası	Toplam		Kız		Erkek	
	f	%	f	%	f	%
1	4	10,0	2	50,0	2	50,0
2	2	5,0	1	50,0	1	50,0

Tablo 15 incelendiğinde hesaplanan frekans yüzde analizlerine göre 48-54 aylık çocuklar için anne babalarının 72-78 ay maddelerine verdiği cevaplar yer almaktadır. Buna göre anne babalar çocuklarının en çok %10,0 ile 1. maddeyi gerçekleştirebildiklerini, en az %5,0 ile 2. maddeyi gerçekleştirebildiklerini ifade etmiştir. Maddelere verilen cevaplar cinsiyet göz önüne alınarak

incelendiğinde kızlarda ve erkeklerde maddelerin gerçekleştirilme oranının tamamının % 50 olduğu görülmüştür.

5.4.2. 55-60 Aylık Çocuklar İçin Madde Analizleri

Aşağıdaki tablolarda 55-60 aylık 32 kız 28 erkek olmak üzere 60 çocuğa ait veriler yer almaktadır. Bu ay aralığına göre anne babaların cevaplama gereken maddeler; 42-47 ay, 48-54 ay, 55-60 ay, 61-66 ay, 67-72 ay ve 73-78 ay olmak üzere altı tablo şeklinde incelenmiştir.

Tablo 16

42-47 Ay Maddelerinin 55-60 Aylık Çocuklar İçin Analizi

Madde Numarası	Toplam		Kız		Erkek	
	f	%	f	%	f	%
1	42	70,0	26	61,9	16	38,1
2	50	83,3	29	58,0	21	42,0
3	33	55,0	17	51,5	16	48,5
4	48	80,0	29	60,4	19	39,6
5	49	81,7	29	59,2	20	40,8
6	39	65,0	24	61,5	15	38,5
7	48	80,0	27	56,3	21	43,8
8	43	71,7	23	53,5	20	46,5
9	42	70,0	24	57,1	18	42,9
10	47	78,3	26	55,3	21	44,7
11	47	78,3	24	51,1	23	48,9
12	26	43,3	17	65,4	9	34,6
13	50	83,3	27	54,0	23	46,0
14	49	81,7	29	59,2	20	40,8
15	46	76,7	27	58,7	19	41,3
16	22	36,7	15	68,2	7	31,8

Tablo 16 incelendiğinde hesaplanan frekans yüzde analizlerine göre 55-60 aylık çocuklar için anne babalarının 42-47 ay maddelerine verdiği cevaplar yer almaktadır. Buna göre anne babalar çocuklarının en çok % 81,7 ile 5. maddeyi gerçekleştirebildiklerini, en az %36,7 ile 16. maddeyi gerçekleştirebildiklerini ifade etmiştir. Ayrıca tüm maddelerin gerçekleştirilme oranının çoğunlukla %70,0'in üzerinde olduğu görülmüştür. Maddelere verilen cevaplar cinsiyet göz önüne alınarak incelendiğinde kızlarda maddelerin gerçekleştirilme oranının en çok %68,2 ile 16. madde olduğu ve en az %51,1 ile 11. Madde olduğu görülmüştür. Erkeklerde ise bu oranın en çok %48,9 ile 11. madde, en az %31,8 ile 16. madde olduğu görülmüştür. Genel olarak tablo incelendiğinde tüm maddelerin gerçekleştirilme oranının kızlarda %50,0'nin üzerinde

iken erkeklerde bu oran %50,0'nin altında olduğu tespit edilmiştir. Çocuklar tarafından en çok gerçekleştirilen 5. madde(4 temel rengi gösterir ve adlarını söyler)dir. Okul Öncesi dönemde görsel ayırma becerisi son derece önemlidir ve gelişim gösterir. Bu yaş grubu çocuğu ana-ara renkleri tanıır (Oktay ve Kerem 2004).

Tablo 17

48-54 Ay Maddelerinin 55-60 Aylık Çocuklar İçin Analizi

Madde Numarası	Toplam		Kız		Erkek	
	f	%	f	%	f	%
1	41	68,3	24	58,5	17	41,5
2	53	88,3	29	54,7	24	45,3
3	34	56,7	22	64,7	12	35,3
4	38	63,3	20	52,6	18	47,4
5	48	80,0	27	56,3	21	43,8
6	41	68,3	23	56,1	18	43,9
7	49	81,7	28	57,1	21	42,9
8	50	83,3	28	56,0	22	44,0
9	41	68,3	23	56,1	18	43,9
10	30	50,0	18	60,0	12	40,0
11	47	78,3	27	57,4	20	42,6
12	46	76,7	26	56,5	20	43,5
13	45	75,0	25	55,6	20	44,4
14	46	76,7	26	56,5	20	43,5
15	46	76,7	24	52,2	22	47,8
16	44	73,3	24	54,5	20	45,5

Tablo 17 incelendiğinde hesaplanan frekans yüzde analizlerine göre 55-60 aylık çocuklar için anne babalarının 48-54 ay maddelerine verdiği cevaplar yer almaktadır. Buna göre anne babalar çocuklarının en çok % 83,3 ile 8. maddeyi gerçekleştirebildiklerini, en az %50,0 ile 10. maddeyi gerçekleştirebildiklerini ifade etmiştir. Ayrıca tüm maddelerin gerçekleştirilme oranının %50,0'nin üzerinde olduğu görülmüştür. Maddelere verilen cevaplar cinsiyet göz önüne alınarak incelendiğinde kızlarda maddelerin gerçekleştirilme oranının en çok %64,7 ile 3. madde olduğu ve en az %52,2 ile 15. madde olduğu görülmüştür. Erkeklerde ise bu oranın en çok %47,8 ile 15. madde, en az %35,3 ile 3. madde olduğu görülmüştür. Genel olarak tablo incelendiğinde tüm maddelerin gerçekleştirilme oranının kızlarda %50,0'nin üzerinde iken erkeklerde bu oran %50,0'nin altında olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 18

55-60 Ay Maddelerinin 55-60 Aylık Çocuklar İçin Analizi

Madde Numarası	Toplam		Kız		Erkek	
	f	%	f	%	f	%
1	25	41,7	15	60,0	10	40,0
2	19	31,7	10	52,6	9	47,4
3	25	41,7	15	60,0	10	40,0
4	31	51,7	19	61,3	12	38,7
5	30	50,0	19	63,3	11	36,7
6	25	41,7	16	64,0	9	36,0
7	22	36,7	14	63,6	8	36,4
8	19	31,7	12	63,2	7	36,8
9	24	40,0	15	62,5	9	37,5
10	26	43,3	16	61,5	10	38,5
11	22	36,7	12	54,5	10	45,5
12	30	50,0	18	60,0	12	40,0
13	17	28,3	8	47,1	9	52,9
14	22	36,7	13	59,1	9	40,9
15	30	50,0	18	60,0	12	40,0
16	27	45,0	16	59,3	11	40,7

Tablo 18 incelendiğinde hesaplanan frekans yüzde analizlerine göre 55-60 aylık çocuklar için anne babalarının 55-60 ay maddelerine verdiği cevaplar yer almaktadır. Buna göre anne babalar çocuklarının en çok %50,0 ile 5. 12. Ve 15. maddeleri gerçekleştirebildiklerini, en az %28,3 ile 13. maddeyi gerçekleştirebildiklerini ifade etmiştir. Ayrıca tüm maddelerin gerçekleştirilme oranının %50,0'nin altında olduğu görülmüştür. Maddelere verilen cevaplar cinsiyet göz önüne alınarak incelendiğinde kızlarda maddelerin gerçekleştirilme oranının en çok %64,0 ile 6. madde olduğu ve en az %47,1 ile 13. madde olduğu görülmüştür. Erkeklerde ise bu oranın en çok %52,9 ile 13. madde, en az %36,0 ile 6. madde olduğu görülmüştür. Genel olarak tablo incelendiğinde tüm maddelerin gerçekleştirilme oranının kızlarda çoğunlukla %60,0'nin üzerinde iken erkeklerde bu oran %40,0'ın altında olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 19

61-66 Ay Maddelerinin 55-60 Aylık Çocuklar İçin Analizi

Madde Numarası	Toplam		Kız		Erkek	
	f	%	f	%	f	%
1	5	8,3	2	40,0	3	60,0
2	14	23,3	6	42,9	8	57,1
3	15	25,0	7	46,7	8	53,3
4	8	13,3	5	62,5	3	37,5
5	12	20,0	6	50,0	6	50,0
6	26	43,3	15	57,7	11	42,3
7	16	26,7	7	43,8	9	56,3
8	13	21,7	6	46,2	7	53,8
9	22	36,7	11	50,0	11	50,0
10	21	35,0	12	57,1	9	42,9
11	16	26,7	8	50,0	8	50,0
12	21	35,0	11	52,4	10	47,6
13	16	26,7	10	62,5	6	37,5

Tablo 19 incelendiğinde hesaplanan frekans yüzde analizlerine göre 55-60 aylık çocuklar için anne babalarının 61-66 ay maddelerine verdiği cevaplar yer almaktadır. Buna göre anne babalar çocuklarının en çok % 43,3 ile 6. maddeyi gerçekleştirebildiklerini, en az %8,3 ile 1. maddeyi gerçekleştirebildiklerini ifade etmiştir. Ayrıca tüm maddelerin gerçekleştirilme oranının çoğunlukla %30,0'un altında olduğu görülmüştür. Maddelere verilen cevaplar cinsiyet göz önüne alınarak incelendiğinde kızlarda maddelerin gerçekleştirilme oranının en çok %62,5 ile 4.ve 13. maddeler olduğu ve en az %40,0 ile 1. madde olduğu görülmüştür. Erkeklerde ise bu oranın en çok %60,0 ile 1. madde, en az %37,5 ile 4. ve 13. maddeler olduğu görülmüştür.

Tablo 20

67-72 Ay Maddelerinin 55-60 Aylık Çocuklar İçin Analizi

Madde Numarası	Toplam		Kız		Erkek	
	f	%	f	%	f	%
1	13	21,7	7	53,8	6	46,2
2	14	23,3	8	57,1	6	42,9
3	13	21,7	6	46,2	7	53,8
4	13	21,7	8	61,5	5	38,5
5	13	21,7	6	46,2	7	53,8
6	10	16,7	6	60,0	4	40,0
7	5	8,3	2	40,0	3	60,0
8	11	18,3	6	54,5	5	45,5
9	8	13,3	5	62,5	3	37,5
10	14	23,3	8	57,1	6	42,9
11	6	10,0	4	66,7	2	33,3
12	11	18,3	5	45,5	6	54,5

Tablo 20 incelendiğinde hesaplanan frekans yüzde analizlerine göre 55-60 aylık çocuklar için anne babalarının 67-72 ay maddelerine verdiği cevaplar yer almaktadır. Buna göre anne babalar çocuklarının en çok % 23,3 ile 10. maddeyi gerçekleştirebildiklerini, en az %8,3 ile 7. maddeyi gerçekleştirebildiklerini ifade etmiştir. Ayrıca tüm maddelerin gerçekleştirilme oranının %25'in altında olduğu görülmüştür. Maddelere verilen cevaplar cinsiyet göz önüne alınarak incelendiğinde kızlarda maddelerin gerçekleştirilme oranının en çok %66,7 ile 11. madde olduğu ve en az %40,0 ile 7. Madde olduğu görülmüştür. Erkeklerde ise bu oranın en çok %60,0 ile 7. madde, en az %33,3 ile 11. madde olduğu görülmüştür.

Tablo21

73-78 Ay Maddelerinin 55-60 Aylık Çocuklar İçin Analizi

Madde Numarası	Toplam		Kız		Erkek	
	f	%	f	%	f	%
1	4	6,7	0	0,0	4	100
2	1	1,7	0	0,0	1	100

Tablo 21 incelendiğinde hesaplanan frekans yüzde analizlerine göre 54-60 aylık çocuklar için anne babalarının 72-78 ay maddelerine verdiği cevaplar yer almaktadır. Buna göre anne babalar çocuklarının en çok % 6,7 ile 1. maddeyi gerçekleştirebildiklerini, en az %1,7 ile 2. maddeyi gerçekleştirebildiklerini ifade etmiştir. Ayrıca maddelerin gerçekleştirilme oranının %10,0'nin altında çok düşük değerler olduğu görülmüştür. Maddelere verilen cevaplar cinsiyet göz önüne

alınarak incelendiğinde kızların maddelerden hiçbirini yapamadıkları görülmüştür. Erkeklerde ise bu oran %100,0'dür.

5.4.3. 61-66 Aylık Çocuklar İçin Madde Analizleri

Aşağıdaki tablolarda 60-66 aylık 18 kız 22 erkek olmak üzere 40 çocuğa ait veriler yer almaktadır. Bu ay aralığına göre anne babaların cevaplaması gereken maddeler 48-54 ay, 55-60 ay, 61-66 ay, 67-72 ay ve 73-78 ay olmak üzere beş tablo şeklinde incelenmiştir.

Tablo 22

48-54 Ay Maddelerinin 61-66 Aylık Çocuklar İçin Analizi

Madde Numarası	Toplam		Kız		Erkek	
	f	%	f	%	f	%
1	19	47,5	8	42,1	11	57,5
2	23	57,5	10	43,5	13	56,5
3	19	47,5	10	52,6	9	47,4
4	19	47,5	8	42,1	11	57,9
5	22	55,0	10	45,5	12	54,5
6	19	47,5	9	47,4	10	52,6
7	24	60,0	10	41,7	14	58,3
8	24	60,0	10	41,7	14	58,3
9	18	45,0	8	44,4	10	55,6
10	11	27,5	7	63,6	4	36,4
11	20	50,0	8	40,0	12	60,0
12	22	55,0	10	45,5	12	54,5
13	19	47,5	9	47,4	10	52,6
14	24	60,0	10	41,7	14	58,3
15	19	47,5	9	47,4	10	52,6
16	19	47,5	8	42,1	11	57,9

Tablo 22 incelendiğinde hesaplanan frekans yüzde analizlerine göre 61-66 aylık çocuklar için anne babalarının 48-54 ay maddelerine verdiği cevaplar yer almaktadır. Buna göre anne babalar çocuklarının en çok %60,0 ile 7. ve 8. maddeleri gerçekleştirebildiklerini, en az %27,5 ile 10. maddeyi gerçekleştirebildiklerini ifade etmiştir. Ayrıca tüm maddelerin gerçekleştirilme oranının çoğunlukla %40'ın üzerinde olduğu görülmüştür. Maddelere verilen cevaplar cinsiyet göz önüne alınarak incelendiğinde kızlarda maddelerin gerçekleştirilme oranının en çok %63,6 ile 10. madde olduğu ve en az %40,0 ile 11. madde olduğu görülmüştür. Erkeklerde ise bu oranının en çok %60,0 ile 11. madde, en az %36,4 ile 10. madde olduğu görülmüştür. Genel

olarak tablo incelendiğinde tüm maddelerin gerçekleştirilme oranının kızlarda %40,0'ın üzerinde iken erkeklerde bu oran %50,0'nin üzerinde olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 23

55-60 Ay Maddelerinin 61-66 Aylık Çocuklar İçin Analizi

Madde Numarası	Toplam		Kız		Erkek	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
1	23	57,5	10	43,5	13	56,5
2	18	45,0	8	44,4	10	55,6
3	18	45,0	9	50,0	9	50,0
4	22	55,0	10	45,5	12	54,5
5	22	55,0	10	45,5	12	54,5
6	19	47,5	9	47,4	10	52,6
7	18	45,0	8	44,4	10	55,6
8	16	40,0	8	50,0	8	50,0
9	22	55,0	10	45,5	12	54,5
10	17	42,5	9	52,9	8	47,1
11	23	57,5	10	43,5	13	56,5
12	23	57,5	9	39,1	14	60,9
13	13	32,5	5	38,5	8	61,5
14	17	42,5	9	52,9	8	47,1
15	24	60,0	10	41,7	14	58,3
16	24	60,0	10	41,7	14	58,3

Tablo 23 incelendiğinde hesaplanan frekans yüzde analizlerine göre 61-66 aylık çocuklar için anne babalarının 55-60 ay maddelerine verdiği cevaplar yer almaktadır. Buna göre anne babalar çocuklarının en çok %60,0 ile 15. ve 16. maddeleri gerçekleştirebildiklerini, en az %40,0 ile 8. maddeyi gerçekleştirebildiklerini ifade etmiştir. Maddelere verilen cevaplar cinsiyet göz önüne alınarak incelendiğinde kızlarda maddelerin gerçekleştirilme oranının en çok %52,9 ile 14. madde olduğu ve en az %38,5 ile 13. madde olduğu görülmüştür. Erkeklerde ise bu oranın en çok %61,5 ile 13. madde, en az %47,1 ile 14. madde olduğu görülmüştür.

Tablo 24

61-66 Ay Maddelerinin 61-66 Aylık Çocuklar İçin Analizi

Madde Numarası	Toplam		Kız		Erkek	
	f	%	f	%	f	%
1	8	20,0	4	50,0	4	50,0
2	9	22,5	6	66,7	3	33,3
3	10	25,0	6	60,0	4	40,0
4	13	32,5	7	53,8	6	46,2
5	13	32,5	8	61,5	5	38,5
6	19	47,5	9	47,4	10	52,6
7	17	42,5	8	47,1	9	52,9
8	15	37,5	7	46,7	8	53,3
9	17	42,5	9	52,9	8	47,1
10	19	47,5	9	47,4	10	52,6
11	14	35,0	7	50,0	7	50,0
12	16	40,0	8	50,0	8	50,0
13	15	37,5	7	46,7	8	53,3

Tablo 24 incelendiğinde hesaplanan frekans yüzde analizlerine göre 61-66 aylık çocuklar için anne babalarının 61-66 ay maddelerine verdiği cevaplar yer almaktadır. Buna göre anne babalar çocuklarının en çok % 47,5 ile 6. ve 10. maddeleri gerçekleştirebildiklerini, en az %20,0 ile 1. maddeyi gerçekleştirebildiklerini ifade etmiştir. Ayrıca tüm maddelerin gerçekleştirilme oranının %50,0'nin altında olduğu görülmüştür. Maddelere verilen cevaplar cinsiyet göz önüne alınarak incelendiğinde kızlarda maddelerin gerçekleştirilme oranının en çok %66,7 ile 2. madde olduğu ve en az %46,7 ile 8. ve 13. maddeler olduğu görülmüştür. Erkeklerde ise bu oranın en çok %53,3 ile 8. ve 13. maddeler, en az %33,3 ile 2. madde olduğu görülmüştür. Genel olarak tablo incelendiğinde tüm maddelerin gerçekleştirilme oranının kızlarda ve erkeklerde %40'ın üzerinde olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 25

67-72 Ay Maddelerinin 61-66 Aylık Çocuklar İçin Analizi

Madde Numarası	Toplam		Kız		Erkek	
	f	%	f	%	f	%
1	10	25,0	6	60,0	4	40,0
2	12	30,0	6	50,0	6	50,0
3	6	15,0	5	83,3	1	16,7
4	6	15,0	5	83,3	1	16,7
5	12	30,0	6	50,0	6	50,0
6	6	15,0	4	66,7	2	33,3
7	4	10,0	4	100,0	0	0,0
8	11	27,5	6	54,5	5	45,5
9	8	20,0	5	62,5	3	37,5
10	11	27,5	6	54,5	5	45,5
11	5	12,5	1	20,0	4	80,0
12	9	22,5	6	66,7	3	33,3

Tablo 25 incelendiğinde hesaplanan frekans yüzde analizlerine göre 61-66 aylık çocuklar için anne babalarının 67-72 ay maddelerine verdiği cevaplar yer almaktadır. Buna göre anne babalar çocuklarının en çok %30,0 ile 2. ve 5. maddeyi gerçekleştirebildiklerini, en az %10,0 ile 7. maddeyi gerçekleştirebildiklerini ifade etmiştir. Ayrıca tüm maddelerin gerçekleştirilme oranının %30,0'un altında olduğu görülmüştür. Maddelere verilen cevaplar cinsiyet göz önüne alınarak incelendiğinde kızlarda maddelerin gerçekleştirilme oranının en çok %100,0 ile 7. madde olduğu ve en az %20,0 ile 11. madde olduğu görülmüştür. Erkeklerde ise bu oranın en çok %80 ile 11. madde, en az %0,0 ile 7. madde olduğu görülmüştür.

Tablo 26

73-78 Ay Maddelerinin 61-66 Aylık Çocuklar İçin Analizi

Madde Numarası	Toplam		Kız		Erkek	
	f	%	f	%	f	%
1	4	10	3	75,0	1	25,0
2	1	2,5	1	100	0	0,0

Tablo 26 incelendiğinde hesaplanan frekans yüzde analizlerine göre 61-66 aylık çocuklar için anne babalarının 73-78 ay maddelerine verdiği cevaplar yer almaktadır. Buna göre anne babalar çocuklarının en çok %10,0 ile 1. maddeyi gerçekleştirebildiklerini, en az %2,5 ile 2. maddeyi gerçekleştirebildiklerini ifade etmiştir. Maddelere verilen cevaplar cinsiyet göz önüne alınarak incelendiğinde kızlarda maddelerin gerçekleştirilme oranının en çok %100,0 ile 2. madde olduğu

ve en az %75,0 ile 1.madde olduğu görülmüştür. Erkeklerde ise bu oranın en çok %25,0 ile 1. madde, en az %0,0 ile 2. madde olduğu görülmüştür.

5.4.4. 67-72 Aylık Çocuklar İçin Madde Analizleri

Aşağıdaki tablolarda 66-72 aylık 45 kız 45 erkek olmak üzere 90 çocuğa ait veriler yer almaktadır. Bu ay aralığına göre anne babaların cevaplaması gereken maddeler 54-60 ay, 61-66 ay, 67-72 ay ve 73-78 ay olmak üzere dört tablo şeklinde incelenmiştir.

Tablo 27

55-60 Ay Maddelerinin 67-72 Aylık Çocuklar İçin Analizi

Madde Numarası	Toplam		Kız		Erkek	
	f	%	f	%	f	%
1	58	64,4	31	53,4	27	46,6
2	42	46,7	16	38,1	26	61,9
3	54	60,0	27	50,0	27	50,0
4	61	67,8	32	52,5	29	47,5
5	60	66,7	31	51,7	29	48,3
6	54	60,0	26	48,1	28	51,9
7	48	53,3	26	54,2	22	45,8
8	46	21,1	23	50,0	23	50,0
9	57	63,3	31	54,4	26	45,6
10	49	54,4	27	55,1	22	44,9
11	50	55,6	25	50,0	25	50,0
12	55	61,1	29	52,7	26	47,3
13	48	53,3	23	47,9	25	52,1
14	45	50,0	22	48,9	23	51,1
15	60	66,7	30	50,0	30	50,0
16	52	57,8	27	51,9	25	48,1

Tablo 27 incelendiğinde hesaplanan frekans yüzde analizlerine göre 67-72 aylık çocuklar için anne babalarının 55-60 ay maddelerine verdiği cevaplar yer almaktadır. Buna göre anne babalar çocuklarının en çok % 67,8 ile 4. maddeyi gerçekleştirebildiklerini, en az %21,1 ile 8. maddeyi gerçekleştirebildiklerini ifade etmiştir. Maddelere verilen cevaplar cinsiyet göz önüne alınarak incelendiğinde kızlarda maddelerin gerçekleştirilme oranının en çok %53,4 ile 1. madde olduğu ve en az %38,1 ile 2. madde olduğu görülmüştür. Erkeklerde ise bu oranın en çok %61,9 ile 2. madde, en az %46,6 ile 1. madde olduğu görülmüştür. Genel olarak tablo incelendiğinde tüm maddelerin gerçekleştirilme oranının kızlarda ve erkeklerde çoğunlukla %50,0'nin üzerinde olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 28

61-66 Ay Maddelerinin 67-72 Aylık Çocuklar İçin Analizi

Madde Numarası	Toplam		Kız		Erkek	
	f	%	f	%	f	%
1	26	28,9	14	53,8	12	46,2
2	64	71,1	33	51,6	31	48,4
3	62	68,9	31	50,0	31	50,0
4	55	61,1	31	56,4	24	43,6
5	52	57,8	27	51,9	25	48,1
6	70	77,8	37	52,9	33	47,1
7	73	81,1	38	52,1	35	47,9
8	58	64,4	31	53,4	27	46,6
9	62	68,9	32	51,6	30	48,4
10	70	77,8	35	50,0	35	50,0
11	64	71,1	33	51,6	31	48,4
12	69	76,7	34	49,3	35	50,7
13	55	61,1	30	54,5	25	45,5

Tablo 28 incelendiğinde hesaplanan frekans yüzde analizlerine göre 67-72 aylık çocuklar için anne babalarının 61-66 ay maddelerine verdiği cevaplar yer almaktadır. Buna göre anne babalar çocuklarının en çok % 81,1 ile 7. maddeyi gerçekleştirebildiklerini, en az %28,9 ile 1. maddeyi gerçekleştirebildiklerini ifade etmiştir. Ayrıca tüm maddelerin gerçekleştirilme oranının genellikle %70,0'in üzerinde olduğu görülmüştür. Maddelere verilen cevaplar cinsiyet göz önüne alınarak incelendiğinde kızlarda maddelerin gerçekleştirilme oranının en çok %56,4 ile 4. madde olduğu ve en az %49,3 ile 12. madde olduğu görülmüştür. Erkeklerde ise bu oranın en çok %50,7 ile 12. madde, en az %43,6 ile 4. madde olduğu görülmüştür. Genel olarak tablo incelendiğinde tüm maddelerin gerçekleştirilme oranının kızlarda ve erkeklerde %45,0'in üzerinde olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 29

67-72 Ay Maddelerinin 67-72 Aylık Çocuklar İçin Analizi

Madde Numarası	Toplam		Kız		Erkek	
	f	%	f	%	f	%
1	40	44,4	22	55,0	18	45,0
2	37	41,1	20	54,1	17	45,9
3	27	30,0	15	55,6	12	44,4
4	30	33,3	16	53,3	14	46,7
5	42	46,7	21	50,0	21	50,0
6	23	25,6	13	56,5	10	43,5
7	25	27,8	15	60,0	10	40,0
8	38	42,2	23	60,5	15	39,5
9	30	33,3	18	60,0	12	40,0
10	43	47,8	22	51,2	21	48,8
11	27	30,0	17	63,0	10	37,0
12	36	40,0	21	58,3	15	41,7

Tablo 29 incelendiğinde hesaplanan frekans yüzde analizlerine göre 67-72 aylık çocuklar için anne babalarının 67-72 ay maddelerine verdiği cevaplar yer almaktadır. Buna göre anne babalar çocuklarının en çok %46,7 ile 5. maddeyi gerçekleştirebildiklerini, en az %25,6 ile 6. maddeyi gerçekleştirebildiklerini ifade etmiştir. Ayrıca tüm maddelerin gerçekleştirilme oranının çoğunlukla %40,0'ın altında olduğu görülmüştür. Maddelere verilen cevaplar cinsiyet göz önüne alınarak incelendiğinde kızlarda maddelerin gerçekleştirilme oranının en çok %63,0 ile 11. madde olduğu ve en az %50,0 ile 5. madde olduğu görülmüştür. Erkeklerde ise bu oranın en çok %50,0 ile 5. madde, en az %37,0 ile 11. madde olduğu görülmüştür. Genel olarak tablo incelendiğinde tüm maddelerin gerçekleştirilme oranının kızlarda %50,0'nin üzerinde iken erkeklerde bu oran %50,0'nin altında olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 30

73-78 Ay Maddelerinin 67-72 Aylık Çocuklar İçin Analizi

Madde Numarası	Toplam		Kız		Erkek	
	f	%	f	%	f	%
1	13	14,4	10	76,9	3	23,1
2	13	14,4	10	76,9	3	23,1

Tablo 30 incelendiğinde hesaplanan frekans yüzde analizlerine göre 67-72 aylık çocuklar için anne babalarının 73-78 ay maddelerine verdiği cevaplar yer almaktadır. Buna göre anne babalar çocuklarının iki maddeyi de %14,4 oranında gerçekleştirebildiklerini ifade etmiştir. Maddelere

verilen cevaplar cinsiyet göz önüne alınarak incelendiğinde kızlarda iki maddenin de gerçekleştirilme oranı %76,9 iken erkeklerde %23,1'dir.

5.4.5. 73-78 Aylık Çocuklar İçin Madde Analizleri

Aşağıdaki tablolarda 72-78 aylık 32 kız 38 erkek olmak üzere 70 çocuğa ait veriler yer almaktadır. Bu ay aralığına göre anne babaların cevaplama oranı gereken maddeler 61-66 ay, 67-72 ay ve 73-78 ay olmak üzere üç tablo şeklinde incelenmiştir.

Tablo 31

61-66 Ay Maddelerinin 73-78 Aylık Çocuklar İçin Analizi

Madde Numarası	Toplam		Kız		Erkek	
	f	%	f	%	f	%
1	21	30,0	13	61,9	8	38,1
2	40	57,1	21	52,5	19	47,5
3	41	58,6	19	46,3	22	53,7
4	35	50,0	19	54,3	16	45,7
5	30	42,9	14	46,7	16	53,3
6	46	65,7	22	47,8	24	52,2
7	43	61,4	21	48,8	22	51,2
8	45	64,3	22	48,9	23	51,1
9	44	62,9	21	47,7	23	52,3
10	45	64,3	22	48,9	23	51,1
11	38	54,3	20	52,6	18	47,4
12	44	62,9	21	47,7	23	52,3
13	39	55,7	21	53,8	18	46,2

Tablo 31 incelendiğinde hesaplanan frekans yüzde analizlerine göre 73-78 aylık çocuklar için anne babalarının 61-66 ay maddelerine verdiği cevaplar yer almaktadır. Buna göre anne babalar çocuklarının en çok %64,3 ile 8. maddeyi gerçekleştirebildiklerini, en az %30,0 ile 1. maddeyi gerçekleştirebildiklerini ifade etmiştir. Ayrıca tüm maddelerin gerçekleştirilme oranının çoğunlukla %50,0'nin üzerinde olduğu görülmüştür. Maddelere verilen cevaplar cinsiyet göz önüne alınarak incelendiğinde kızlarda maddelerin gerçekleştirilme oranının en çok %61,9 ile 1. madde olduğu ve en az %46,3 ile 3.madde olduğu görülmüştür. Erkeklerde ise bu oranın en çok %53,7 ile 3. madde, en az %38,1 ile 1. madde olduğu görülmüştür. Genel olarak tablo incelendiğinde tüm maddelerin gerçekleştirilme oranının kızlarda ve erkeklerde çoğunlukla %45,0'in üzerinde olduğu tespit edilmiştir. En çok gerçekleştirilen 8.madde(altı veya daha fazla vücudun bölümünü(el, parmak, baş, boyun gibi) gösteren çizimler yapar)dir. 5 yaşındaki bir

çocuk insan figürünü çizerken baş, kollar ve bacaklar ve bazı organları çizebilir. Altıncı yaşa doğru kalem kontrolü geliştikçe insan figürlerine parmaklar, boyun, kulaklar ve gözbebeği ayrıntıları eklenir (Yavuzer, 1993).

Tablo 32

67-72 Ay Maddelerinin 73-78 Aylık Çocuklar İçin Analizi

Madde Numarası	Toplam		Kız		Erkek	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
1	43	61,4	18	41,9	25	58,1
2	41	58,6	19	46,3	22	53,7
3	38	54,3	18	47,4	20	52,6
4	39	55,7	17	43,6	22	56,4
5	48	68,6	21	43,8	27	56,2
6	42	60,0	19	45,2	23	54,8
7	32	45,7	17	53,1	15	46,9
8	48	68,6	22	45,8	26	54,2
9	35	50,0	14	40,0	21	60,0
10	47	67,1	21	44,7	26	55,3
11	23	32,9	13	56,5	10	43,5
12	44	62,9	20	45,5	24	54,5

Tablo 32 incelendiğinde hesaplanan frekans yüzde analizlerine göre 73-78 aylık çocuklar için anne babalarının 67-72 ay maddelerine verdiği cevaplar yer almaktadır. Buna göre anne babalar çocuklarının en çok %68,6 ile 5. ve 8. maddeleri gerçekleştirebildiklerini, en az %32,9 ile 11. maddeyi gerçekleştirebildiklerini ifade etmiştir. Ayrıca tüm maddelerin gerçekleştirilme oranı çoğunlukla %55,0'in üzerinde olduğu görülmüştür. Maddelere verilen cevaplar cinsiyet göz önüne alınarak incelendiğinde kızlarda maddelerin gerçekleştirilme oranının en çok %56,5 ile 11. madde olduğu ve en az %40,0 ile 9. madde olduğu görülmüştür. Erkeklerde ise bu oranın en çok %60,0 ile 9. madde, en az %43,5 ile 11. madde olduğu görülmüştür. Genel olarak tablo incelendiğinde tüm maddelerin gerçekleştirilme oranının kızlarda %40'ın üzerinde iken erkeklerde bu oranın çoğunlukla %50,0'nin üzerinde olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 33

73-78 Ay Maddelerinin 73-78 Aylık Çocuklar İçin Analizi

Madde Numarası	Toplam		Kız		Erkek	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
1	22	31,4	9	40,9	13	59,1
2	11	15,7	3	27,3	8	72,7

Tablo 33 incelendiğinde hesaplanan frekans yüzde analizlerine göre 73-78 aylık çocuklar için anne babalarının 73-78 ay maddelerine verdiği cevaplar yer almaktadır. Buna göre anne babalar çocuklarının en çok %31,4 ile 1. maddeyi gerçekleştirebildiklerini, en az %15,7 ile 2. maddeyi gerçekleştirebildiklerini ifade etmiştir. Maddelere verilen cevaplar cinsiyet göz önüne alınarak incelendiğinde kızlarda maddelerin gerçekleştirilme oranının en çok %40,9 ile 1. madde olduğu ve en az %27,3 ile 2. madde olduğu görülmüştür. Erkeklerde ise bu oranın en çok %72,7 ile 2. madde, en az %59,1 ile 1. madde olduğu görülmüştür.

5.4.5. 79-84 Aylık Çocuklar İçin Madde Analizleri

Aşağıdaki tablolarda 79-84 aylık 17 kız 33 erkek olmak üzere 50 çocuğa ait veriler yer almaktadır. Bu ay aralığına göre anne babaların cevaplaması gereken maddeler 67-72 ay ve 73-78 ay olmak üzere iki tablo şeklinde incelenmiştir.

Tablo 34

67-72 Ay Maddelerinin 79-84 Aylık Çocuklar İçin Analizi

Madde Numarası	Toplam		Kız		Erkek	
	f	%	f	%	f	%
1	27	54,0	10	37,0	17	63,0
2	30	60,0	8	26,7	22	73,3
3	26	52,0	10	38,5	16	61,5
4	24	48,0	10	41,7	14	58,3
5	24	48,0	7	29,2	17	70,8
6	21	42,0	6	28,6	15	71,4
7	28	56,0	10	35,7	18	64,3
8	25	50,0	10	40,0	15	60,0
9	22	44,0	5	22,7	17	77,3
10	31	62,0	10	32,3	21	67,7
11	14	28,0	1	7,1	13	92,9
12	25	50,0	9	36,0	16	64,0

Tablo 34 incelendiğinde hesaplanan frekans yüzde analizlerine göre 79-84 aylık çocuklar için anne babalarının 67-72 ay maddelerine verdiği cevaplar yer almaktadır. Buna göre anne babalar çocuklarının en çok %62,0 ile 10. maddeyi gerçekleştirebildiklerini, en az %28,0 ile 11. maddeyi gerçekleştirebildiklerini ifade etmiştir. Ayrıca tüm maddelerin gerçekleştirilme oranının çoğunlukla %40'ın üzerinde olduğu görülmüştür. Maddelere verilen cevaplar cinsiyet göz önüne alınarak incelendiğinde kızlarda maddelerin gerçekleştirilme oranının en çok %41,7 ile 4. madde olduğu ve en az %7,1 ile 11. madde olduğu görülmüştür. Erkeklerde ise bu oranın

en çok %92,9 ile 11. madde, en az %58,3 ile 4. madde olduğu görülmüştür. Genel olarak tablo incelendiğinde tüm maddelerin gerçekleştirilme oranının kızlarda %40'ın altında iken erkeklerde bu oran %60,0'ın üzerinde olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 35

73-78 Ay Maddelerinin 79-84 Aylık Çocuklar İçin Analizi

Madde Numarası	Toplam		Kız		Erkek	
	f	%	f	%	f	%
1	33	66,0	11	33,3	22	66,7
2	23	46,0	8	34,8	15	65,2

Tablo 35 incelendiğinde hesaplanan frekans yüzde analizlerine göre 79-84 aylık çocuklar için anne babalarının 73-78 ay maddelerine verdiği cevaplar yer almaktadır. Buna göre anne babalar çocuklarının en çok %66,0 ile 1. maddeyi gerçekleştirebildiklerini, en az %46,0 ile 2. maddeyi gerçekleştirebildiklerini ifade etmiştir. Maddelere verilen cevaplar cinsiyet göz önüne alınarak incelendiğinde kızlarda maddelerin gerçekleştirilme oranının en çok %34,8 ile 2. madde olduğu ve en az %33,3 ile 1. madde olduğu görülmüştür. Erkeklerde ise bu oranın en çok %66,7 ile 1. madde, en az %65,2 ile 2. madde olduğu görülmüştür.

Tüm tablolara bakıldığında çocukların kendi ay aralığındaki maddeleri genel olarak gerçekleştirebildikleri, kendi ay aralığından üst düzey maddeleri çoğunlukla gerçekleştiremedikleri görülmektedir. Bu bulgular çocukların tipik gelişim düzeyinde olduğunu doğrular niteliktedir.

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu kısmında genel anlamda araştırmanın sonucu ve alanda çalışan öğretmenlere ve ilgili araştırmacılara yönelik öneriler vardır.

6.1. Sonuç

Araştırma; çocukların görsel motor entegrasyon becerilerinin ne durumda olduğunu ortaya koymak ve bireysel dönüt vermek için geliştirilen ‘Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesi’nin Türk çocuklarına uyarlamasını yapmak üzere 2020- 2021 eğitim öğretim yılında uygulaması yapılmıştır. Türkiye geneli Millî Eğitim Bakanlığı (MEB)’e bağlı bağımsız anaokulları, ilkokullara bağlı anasınıfları ve birinci sınıflara devam eden 48-78 aylık çocukların ebeveynleri çalışmanın verilerini sağlamıştır. Betimsel analizlerin sonucunda 59 maddelik kontrol listesinin Türk çocuklarına uygun olduğu kabul edilmiştir.

6.2. Öneriler

Araştırma sonucunda edinilen bilgiler ışığında aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

‘Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesi’ ne yönelik veriler ebeveyn tarafından sağlanmıştır. Verilerin öğretmenden sağlandığı formlarının da oluşturulması önerilebilir.’

‘Beery VMI materyallerinin Türkçe ’ye uyarlanmamış diğer materyallerinde uyarlama çalışmaları yapılarak bütünsel bir program olarak Türk çocukları için kullanılabilir hale getirilebilir.’

‘Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesi’ nin uyarlanmayan diğer maddeleri için daha büyük yaş grupları veya daha küçük yaş grupları için uyarlama çalışması yapılabilir.’

‘Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesi’ özel eğitim alanındaki çocukların gelişim düzeyini belirlemek amacıyla kullanılarak norm çalışması yapılabilir.’

‘Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesi’ nin geniş bir örneklem grubuyla Türk çocukları için norm çalışması yapılabilir.’

‘Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesi’, görsel motor entegrasyon becerisi ile ilgili yapılacak yeni çalışmalarda değerlendirme aracı olarak kullanılabilir.’

‘Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesi’ nin değerlendirmede kullanılacağı, deneysel desenli eğitim programları geliştirilebilir.’

KAYNAKLAR

- Aksayan, S. & Gözüm, S. (2002). Kültürlerarası ölçek uyarlaması için rehber I: Ölçek uyarlama aşamaları ve dil uyarlaması. *Hemşirelik Araştırma Dergisi*, 4(1), 9–14
- Aksoy, H. H. (2003). Eğitim kurumlarında teknoloji kullanımı ve etkilerine ilişkin bir çözümleme. *Eğitim Bilim Toplum Dergisi*, 1(4), 4-23.
- Aktaş, G. (2019). *TRT çizgi filmlerinde kullanılan görsel unsurların 3-6 yaş çocuklarda görsel algı ve sosyal açıdan incelenmesi (Niloya Örneği)*. Yüksek lisans tezi. Giresun Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Giresun.
- Alison Heck, A. C. (2018). Development of body emotion perception in infancy: From discrimination to recognition. *Infant Behavior and Development*, 42-51.
- Aral, N., & Sağlam, M. (2016). Perception development in infants. E. Atasoy, R. Efe, H. Yaldır, & I. Jazdzewska (Eds.), *Current advances in Education* içinde (s. 260-274). Sofia: St. Kliment Ohridski Universty Press.
- Aral, N., & Baran, G. (2011). *Çocuk Gelişimi*. İstanbul: YA-PA.
- Aslıyüksek, M. (2015). *Montessori eğitiminin 4-5 yaş çocuklarının motor beceri, görsel algı ve bellek, el-göz koordinasyonu ile küçük kas becerilerinin gelişimine etkisinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Fatih Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Avşar, G. (2020). *Sosyal aktiviteleri desteklenen 36-69 aylık çocukların görsel algularına etkisinin incelenmesi*. Yüksek lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Aylward, E. H. & Schmidt, S. (1986). An examination of three tests of visual-motor integration. *Journal of Learning Disabilities*, 19(6), 328- 330.
- Barry, A. M. (1997). Visual intelligence: Perception, image, and manipulation in visual communication.
- Başer, F. A. (2004). Müziğin okul öncesi dönemde çocuk gelişimine katkısı. *Sakarya*

Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 0(8).

- Başkurt, A. (2018). *Farklı yerleşkelerde yaşayan 60-72 aylık çocukların görsel algı becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Okan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Beery, K.E. & Buktenica, N.A. (1997). *The Beery-Buktenica developmental test of visualmotor İntegration: Administration, scoring and teaching manual*, Parsippany: Curriculum Press.
- Beery, K. E. & Beery, N. A. (2010). *The Beery-Buktenica developmental test of visual motor integration (Beery VMI): Administration, scoring, and teaching manual*. Minneapolis: Pearson.
- Behrens, R. (2002). *False colors: Art, design and modern camouflage*. Iowa: Bobolink Books.
- Bernstein, D. A., ve Nash, P. W. (2008). *Essentials of psychology*. Boston: Cengage.
- Brémond-Gignac, D., Copin, H., Lapillonne, A., & Milazzo, S. (2011). Visual development in infants: physiological and pathological mechanisms. *Current opinion in ophthalmology*, 22, S1-S8.
- Brislin, R. W., Lonner, W. J., & Thorndike, R. M. (1973). *Cross-cultural research methods* (Vol. 11). New York: J. Wiley.
- Bredenkamp, S. (2015). *Erken çocukluk eğitiminde etkili uygulamalar* (H. Z. İnan & T. İnan, Çev.). Ankara: Nobel.
- Büyüköztürk, Ş. (2019). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Carlson, N. R. (2007). *Physiology of behavior*. Boston: Pearson Education, Inc.
- Chen, A., Bleything, W. & Lim, Y. (2011). Relating vision status to academic achievement among year-2 school children in Malaysia. *Optometry*, 82(5), 267–273.
- Case-Smith, J. & O'brien, J.C. (2010). *Occupational therapy for children*. St Louis: ElsevierMosby.
- Case-Smith, J. (2005). *Occupational therapy for children*. St Louis: Elsevier Mosby.
- Creswell, J. W. (2017). Tarama araştırma desenleri. H. Ekşi (Ed.), *Eğitim araştırmaları nicel ve nitel araştırmanın planlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesi* (S. Doğan & İ. Karsantik, Çev.) içinde (s. 480-520). İstanbul: Edam.
- Critten, V., Campbell, E., Farran, E., & Messer, D. (2018). Visual perception, visual-spatial cognition and mathematics: Assiations and predictions in children with cerebral palsy. *Research in Developmental Disabilities*, 180-191.

- Coster, W. J., & Mancini, M. C. (2015). Recommendations for translation and cross-cultural adaptation of instruments for occupational therapy research and practice. *Revista de Terapia ocup.*
- Çapık, C., Gözüm, S. & Aksayan, S. (2018). Kültürlerarası ölçek uyarlama aşamaları, dil ve kültür uyarlaması: Güncellenmiş rehber. *Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*, 26(3), 199-210.
- Davis, D. W., Burns, B. M., Wilkerson, S. A., & Steichen, J. J. (2005). Visual perceptual skills in children born with very low birth weights. *Journal of Pediatric Health Care*, 19(6), 363-368.
- Dawson, G. & Watling, R. (2000). Interventions to facilitate auditory, visual, and motor integration in autism: A review of the evidence. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 30(5), 415 – 421.
- Değirmenci, G. Y. (2014). *Ankara il merkezinde bağımsız anaokullarına devam eden 48-60 aylık çocukların görsel algı becerileri ile bakış açısı alma becerileri arasındaki ilişki*. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Demirci, A. (2010). *Görsel algı eğitiminin beş- altı yaş çocuklarının görsel algı gelişimlerine etkisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Demirler, F. (2016). *36-79 aylık çocuklar üzerinde uygulanan beery-buktenika gelişimsel görsel-motor koordinasyon testinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması*. Yüksek Lisans Tezi, Okan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Demirler, F. (2016). *36-79 aylık çocuklar üzerinde uygulanan Beery- Buktenica Gelişimsel Görsel-Motor Koordinasyon Testinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması*. Yüksek Lisans Tezi. Okan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- De Vellis, R. F. (2003). *Scale development theory and applications*. Thousand Oaks: CA Sage.
- Domke, D., Perlmutter D. & M. Spratt (2002). The primes of our times? An examination of the “Power” of visual images. *Journalism: Theory, Practice and Criticism* 3(2). 131-159.
- Erişti, S. D., Uluuysal, B., & Dindar, M. (2013). Görsel algı kuramlarına dayalı etkileşimli bir öğretim ortamı tasarımı ve ortama ilişkin öğrenci görüşleri. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 47-66.
- Erkuş, A. (2012). *Psikolojide ölçme ve ölçek geliştirme*. Ankara: Pegem Akademi.
- Ertan, G. (2017). *Görsel sanatlarda anlam ve algı*. İstanbul: Alternatif.

- Fang, Y., Wang, J., Zhang, Y., & Qin, J. (2017). The relationship of motor coordination, visual perception and executive function to the development of 4–6-year-old Chinese preschoolers. *Visual Motor Integration Skills. BioMed Research International*.
- Fears, N. E., & Lockman, J. J. (2018). How beginning handwriting is influenced by letter knowledge: Visual–motor coordination during children’s form copying. *Journal of experimental child psychology, 171*, 55-70.
- Findlay, R., Black, J., Werf, B., Chelimo, C., Grant, C. C. & Anstice, N. (2020) .The effect of induced blur on the Beery-Buktenica developmental test of visual-motor integration and its supplemental tests.
- Frostig, M. (1968). Education for children with learning disabilities. *Progress in learning disabilities, 1*, 234-236.
- Gallahue, D. L. (1982). Assessing motor development in young children. *Studies in Educational Evaluation, 8*(3), 247-252.
- Gallahue, D., Ozmun, J., Goodway, J. D. (2012) *Understanding motor development: infants, children, adolescents, adults*. (7th ed.) New York: McGraw-Hill
- Gander, M. J., & Gardiner, H. W. (1995). *Çocuk ve ergen gelişimi* (A. Dönmez & N. Çelen, Çev.). Ankara: İmge.
- Graham, L. (2008). Gestalt theory in interactive media design. *Journal of Humanities & Social Sciences, 2*(1), 1-12.
- Grissmer, D.W., Grimm, K.J., Aiyer, S.M., Murrah, W.M. & Steele, J.S. (2010). Fine motor skills and early comprehension of the world: Two new school readiness indicators. *Developmental Psychology, 46*, 1008–1017.
- Gümüşdağ, H., & Yıldırım, M. (2018). *Spor bilimlerinde çocuklarda motor gelişim*. Ankara: Nobel.
- Hall, L. & Case-Smith, J. (2007). The effect of sound-based intervention on children with sensory processing disorders and visual-motor delays. *American Journal Of Occupational Therapy, 61*, 209-215.
- Hambleton, R. K., & Patsula, L. (1998). Adapting tests for use in multiple languages and cultures. *Social indicators research, 45*(1), 153-171.
- Hambleton, R.K. & Patsula, L. (1999). Increasing the validity of adapted tests: myths to be avoided and guidelines for improving test adaptation practices 1,2.
- Hartingsveldt, M.J. V., Cup, E. H. C., Hendriks, J. C.M., Vries, L., Groot, I. J. M, & Sanden

- M.W.G.N. (2014). Predictive validity of kindergarten assessments on handwriting readiness. *Research in Developmental Disabilities*, 114-124
- Haywood, K.M. & Getchell, N.G. (2009). *Life span motor development*, St. Louis: Human Kinetics.
- He, J. & Vijver, F. V. (2012). Bias and equivalence in crosscultural research. *Online Readings, in Psychology and Culture*, 2(2), 1–19.
- Henricsson, L., & Rydell, A. M. (2006). Children with behaviour problems: The influence of social competence and social relations on problem stability, school achievement and peer acceptance across the first six years of school. *Infant and child development*, 15(4), 347-366.
- İnal E. E. (2019). *Sanat galerisi ziyaretlerinde gerçekleştirilen aktif öğrenme etkinliklerinin 46 yaş arası çocukların Frostig görsel algılarına etkisi*. Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- İnci, M.A. (2021). *Çocukların görsel algı becerilerine görsel-motor entegrasyon eğitim programının etkisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Jesus, L. M. T., & Valente, A. R. (2016). *Cross-cultural adaptation of health assessment instruments*.
- Kane, M. T. (2013). Validating the interpretations and uses of test scores. *Journal of Educational Measurement*, 50(1), 1-73.
- Karaağaçlı, M. (2002). *Mesleki eğitim ve teknoloji eğitiminde özel öğretim yöntemleri*. Ankara: Nobel.
- Karagözoğlu Aslıyüksel, M. (2016). Bilgi teknolojileri ve dijitalleşmenin Türkiye’ de bilgi bilim literatürüne yansımaları: bilgi dünyası dergisi örneği (2000- 2014). *Bilgi Dünyası*, 17(1), 87- 103.
- Karakoç, F. Y., & Dönmez, L. (2014). Ölçek geliştirme çalışmalarında temel ilkeler, *Tıp Eğitimi Dünyası*, (40).
- Karlsdottir, R., & Stefansson, T. (2002). Problems in developing functional handwriting. *Perceptual and Motor Skills*, 94(2), 623-662.
- Kidd, A.H. & Rivoire, J.L.(1996). Peceptual development in children. *Published by International Universitises Press Inc*.
- Kim, H., Byers, A. I., Cameron, C. E., Brock, L. L., Cottone, E. A., and Grissmer, D. W. (2016). Unique contributions of attentional control and visuomotor integration on concurrent teacherreported classroom functioning in early elementary students. *Early*

- Childhood Research Quarterly*, 379–390.
- Köksal Akyol, A., & Didin, E. (2017). *Erken çocukluk döneminde gelişim I*. Ankara: Anı.
- Kramer, P., & Hinojosa, J. (2009). *Frames of reference for pediatric occupational therapy*. Philadelphia: PA.
- Krantz, S. G. (1999). *How to teach mathematics*. American Mathematical Soc.
- Krippendorff, K. (1995). On the reliability of unitizing continuous data. *Sociological Methodology*, 25-47.
- Kuang, C.C. (2007). Exploring the artistic intelligence of taiwanese children. *Doctoral Dissertation*, The University of Arizona, USA.
- Kurt, N. (2019). *Okul öncesi dönemdeki çocukların görsel algı becerileri ile geometri becerilerinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- Küçükkeleşçe, A. (2020). *60-72 ay arasındaki çocukların dil gelişimleri, temel matematiksel akıl yürütme becerileri ve görsel algı düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Lane, K.A. (2005). *Developing ocular motor and visual perceptual skills: An activity workbook*. Slack incorporated, Slack, Thorofare, NJ
- Lawshe, C. H. (1975). A quantitative approach to content validity. *Personel Psychology*, 28, 563–575.
- Lewkowicz, D., & Slater, A. (2000). Perceptual Development in Human Infants. *The American Journal of Psyshology*, 488-500.
- Linn, R. L, and N. E Gronlund. (1995). *Measurement and assessment in teaching*. NJ: Merr
- Lin, Y. H., & Hou, H. T. (2015). Exploring young children’s performance on and acceptance of an educational scenario-based digital game for teaching route-planning strategies: a case study. *Interactive Learning Environments*, 1-14.
- M.E.B. (2007) *MEGEP çocuk gelişimi ve eğitimi bilişsel gelişim*, Ankara
- Media, C. S. (2013). Zero to eight children’s media use in America 2013. <https://www.commonsemmedia.org/research> sayfasından erişilmiştir.
- Memisevic, H., & Hadzic, S. (2013). Development of fine motor coordination and visual motor integration in preschool children. *Journal of Special Education and Rehabilitation*, 14(1- 2), 45-53.
- Memisevic, H., & Sinanovic, O. (2012). Predictors of visual-motor integration in children with intellectual disability. *International Journal of Rehabilitation Research*, 35(4), 372-374.

- Meng, M., Remus, D. A., & Tong, F. (2005). Filling-in of visual phantoms in the human brain. *Nature Neuroscience*, 8, 1248–1254.
- Morris, C. G. (2002). *Psikolojiyi anlamak* (H. B. Ayvaşık & M. Sayıl, Çev). Ankara: Türk Psikologlar Derneği.
- National Center for Learning Disabilities. (2003). Visual processing disorders. <http://www.ldonline.org/article/25152?gclid=CMPSgZfAyKQCFVNY2godTXRt>
- Ng, M., Chui, M., Lin, L., Fong, A. & Chan, D. (2015). Performance of the visual-motor integration of preschool children in Hong Kong. *Hong Kong Journal of Occupational Therapy*, 7–14.
- Ohl, A. & Shelly, D. (2021). No evidence of a minimal clinically important difference for the Beery-Buktenica Developmental Test of Visual-Motor Integration in children with autism spectrum disorder. *British Journal of Occupational Therapy*.1-8.
- Olkun, S., Çelik, E., Sönmez, M T. Ve Can, D. (2014). İlköğretim Birinci Sınıf Türk Öğrencilerinde Sayma İlkelerinin Gelişimi. *Başkent University Journal of Education*, 1(2), 115-125
- Oktay, A. & Kerem, E. (2004). Okul öncesi dönem (5-6 Yaş) çocuklarına yönelik hazırlık programı. *Cumhuriyet Bilim Teknik Dergisi*.
- Özbalcı, M. (2014). *Mental aritmetik eğitiminin 5 yaş çocuklarının görsel algı gelişimlerine etkisi*. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özcan Karaduman, H. (2021). *Hareket eğitiminin okul öncesi çocukların görsel algı düzeyleri üzerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Özkan Kunduracı, H. K. & Aksoy, A. B. (2021). Ebeveynlik Görevleri Kontrol Listesi'nin Türkçeye uyarlama çalışması. *Yaşadıkça Eğitim*, 35(2), 621-639.
- Öztoklu Durmuş, F. (2014). *Beery-Buktenica Gelişimsel Görsel-Motor Koordinasyon Testi 6'nın Türkçe'ye uyarlanması ve 36-70 aylık çocuklarda görsel motor koordinasyonun incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Plowman, L., Stevenson, O., Mcpake, J., Stephen, C., & Adey, C. (2011). Parents, pre-schoolers and learning with technology at home: Some implications for policy. *Journal of Computer Assisted Learning*, 27(4), 361–371.
- Pienaar, A.E., Barhorst, R. & Twisk, J.W.R. (2013). Relationships between academic performance, SES school type and perceptual-motor skills in first grade South

- African learners: *NW-CHILD study, Child: Care, Health and Development*, 40(3), 370–378.
- Ratzon, N.Z., Lahav, O., Hamsi, S.C., Metzger, Y., Efraim, D. & Bart, O. (2009). Comparing different short-term service delivery methods of visual-motor treatment for 175 first grade students in mainstream schools. *Research in Developmental Disabilities*.
- San Bayhan, P., & Artan, İ. (2012). *Çocuk gelişimi ve eğitimi*. İstanbul: Morpa.
- Sanghavi, R., & Kelkar, R. (2005). Visual-motor integration and learning disabled children. *Journal of Indian Occupational Therapy*, 27(2), 33-38.
- Schneck, C. M. (2001). "Visual Perception," in Occupational therapy for children. Australia: New South Wales.
- Sunar, C. (2019). *Anaokulu çocuklarında görsel algı gelişimini destekleyici trampolin ve hareket eğitimi programlarının dikkat ve görsel algı gelişimine etkisinin değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Şencan, H. (2005). *Güvenilirlik ve geçerlilik*. Hüner Şencan.
- Thompson, L., & Strosser, G. (2012). Perceptual development. *Human Behavior*. 49-56.
- TÜİK. (2016). *Hanehalkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması*. <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=21779> sayfasından erişilmiştir.
- Tüzün, Ü. (2002). Gelişen iletişim araçlarının çocuk ve gençlerin etkileşimi üzerinde etkisi. *Düşünen Adam*, 46-50.
- Uyanık, F. (2015). *Okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 48-60 ve 61-72 ay grubu çocukların görsel algı gelişim düzeylerinin incelenmesi (İstanbul Örneği)*. Yüksek lisans tezi, Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.
- Ünal, M. (2017). *Okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 5-6 yaş çocuklarının görsel algıları ile uzamsal algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Varol, E., ve Ş, Çivitçi. (2010). Okul öncesi çocukların giyinme becerilerini kolaylaştırmak için giysi tasarımı. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 5(1), 1-16.
- Veneziano, L. & Hooper J. (1997). A method for quantifying content validity of health-related questionnaires. *American Journal of Health Behavior*, 21(1), 67-70.
- Wertheimer, M. (1938). *Gestalt Theory, translation in a source book of Gestalt psychology*. New York: Harcourt, Brace and Co.
- Wilson, T.A. & Falkel, J. (2004). *Sportsvision, training for better performance*. Champaign IL: Human Kinetics

- Yalçın, H. (2010). *Çocuk gelişimi*. Ankara: Nobel.
- Yaşlıoğlu, M. M. (2017). Sosyal bilimlerde faktör analizi ve geçerlilik: Keşfedici ve Doğrulayıcı Faktör Analizlerinin kullanılması. *Istanbul University Journal of the School Of Business*, 7485.
- Yavuzer, H. (1993): *Resimleriyle çocuk*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Ye, Z., Xue, C., & Lin, Y. (2021). Visual perception based on Gestalt Theory. In *International Conference on Intelligent Human Systems Integration*. 792-797.
- Yıldırım, S., Akman, B., & Alabay, E. (2012). Okul öncesi dönem çocuklarına sunulan montessori ve mandala eğitiminin görsel algılama davranışlarına etkisinin incelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (32), 92-103.
- Yurdugül, H. & Aşkar, P. (2008). An investigation of the factorial structures of pupils' attitude towards technology (patt): a turkish sample. *İlköğretim Online*, 7(2), 288- 309.

EKLER

Ek. 1. Ebeveyn Kişisel Bilgi Formu

Sayın Ebeveynler,

Bu formda vereceğiniz cevaplar “Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesi”nin Türk çocuklarına uyarlanması sürecinde yapılacak olan değerlendirmeleri güçlendirici rol oynayacaktır. Bu nedenle istenen bilgileri içtenlikle ve doğru vermeniz beklenmektedir. Lütfen soruları okuduktan sonra uygun olan şıkkı işaretleyiniz.

Katılımınız İçin Teşekkür Ederim.

Hazal KARABATAK
Gazi Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Temel Eğitim Anabilim Dalı
Okul Öncesi Eğitimi Bilim Dalı

1. Çocuk İle İlgili Bilgiler		
<i>Cinsiyeti</i>	☐ Erkek	☐ Kız
<i>Yaşı (Gün/Ay/Yıl)</i>	☐	
<i>Kardeş Sayısı</i>	☐ Kardeşi yok ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ya da daha fazla	
<i>Doğum Sırası</i>	☐ İlk Çocuk ☐ Ortanca veya Ortancalardan Biri ☐ Son Çocuk	
<i>Okul öncesi eğitim kurumuna devam etme süresi</i>	☐ Yeni başladı ☐ 1 yıl ☐ 2 yıl ☐ 3 yıl	
<i>Herhangi bir özel gereksinim durumu (Var, yok şeklinde belirtiniz. Var ise ne olduğunu yazınız.)</i>		
<i>Halen devam ettiği eğitim kurumu</i>	☐ MEB’e bağlı bağımsız anaokulu ☐ MEB’e bağlı ilköğretim kurumu anasınıfı ☐ MEB’e bağlı ilköğretim kurumu 1.sınıf ☐ Diğer.....	
2. Anne Baba İle İlgili Bilgiler		
	ANNE	BABA
<i>Yaşı</i>	☐ 20-24	☐ 20-24

	☐ 25-29	☐ 25-29
	☐ 30-34	☐ 30-34
	☐ 35-39	☐ 35-39
	☐ 40 ve üstü	☐ 40 ve üstü
<i>Öğrenim Düzeyi</i>	☐ Okur Yazar Değil	☐ Okur Yazar Değil
	☐ Okur Yazar	☐ Okur Yazar
	☐ İlkokul	☐ İlkokul
	☐ Ortaokul	☐ Ortaokul
	☐ Lise	☐ Lise
	☐ Önlisans	☐ Önlisans
	☐ Lisans	☐ Lisans
	☐ Lisansüstü	☐ Lisansüstü
<i>Mesleği</i>	☐ İşçi	☐ İşçi
	☐ Serbest Meslek	☐ Serbest Meslek
	☐ Memur	☐ Memur
	☐ Emekli	☐ Emekli
	☐ Ev Hanımı	☐ Diğer.....
	☐ Diğer.....	

Ek. 2. Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesi

Sayın Ebeveynler,

Sizleri Prof. Dr. Adalet KANDIR ve Doç. Dr. Aybige DEMİRCİ ŞENKAL rehberliğinde yürütülen ve Hazal KARABATAK tarafından uygulanacak olan “Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin 48-78 Aylık Türk Çocuklarına Uyarlanması” başlıklı araştırmaya davet ediyoruz. Bu formda vereceğiniz cevaplar kontrol listesinin uyarlanma sürecinde kullanılacak olup değerlendirmeleri güçlendirici rol oynayacaktır. Bu nedenle istenen bilgileri içtenlikle ve doğru vermeniz beklenmektedir. Lütfen çocuğunuzun yaşından bir yaş geriye giderek karşınıza çıkan maddelerden başlayınız. Eğer çocuğunuz o yaş grubu için oluşturulmuş maddeleri tamamen yapabiliyorsa bir sonraki yaş grubuyla devam ediniz ve süreci çocuğunuzun maddelerin beş tanesini tam anlamıyla henüz gerçekleştiremediği yaş grubuna kadar işaretleyerek devam ettiriniz. Çalışmadan elde edilecek bilgiler tamamen araştırma amacı ile kullanılacak olup kişisel bilgileriniz gizli tutulacaktır.

Katılımınız İçin Teşekkür Ederim

Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesi

Üç Yaş

Üç- üç buçuk yaş

- Tekerleme ve şarkı söylerken parmak hareketleri yapar.....
- Bisikletinin pedalını çevirir.....
- Nasıl yapılacağı gösterildiğinde daire, kare ve üçgeni sınıflandırır.....
- Nesneleri hissederek dokusuna göre birbiriyle eşleştirir.....
- Küt uçlu makasla aralıksız kesimler yapar.....
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

Her iki ayağını da kullanarak diz yüksekliğindeki engellerin üzerinden atlar.....

Ayakkabılarındaki deliklere bağcık takar.....

Tenis topunu elleri ve göğsünü kullanarak yakalar.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Beş buçuk- altı yaş

Hem parmak hem de topuklarının üstünde 6 adım geriye yürür.....

Her defasında farklı ayağını yere koyarak 4 defa öne doğru zıplar.....

Çoğu büyük harfi ve bir kısım küçük harfi isimlendirir.....

Küçük veya büyük harf fark etmeksizin kendi ismini yazılı gördüğünde tanır.....

İyi şekilde saçını tarar ya da fırçalar.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Altı-altı buçuk yaş

Bir yere bakmadan 0-9 arası rakamları ve tüm harfleri yazar.....

Bir yere bakmadan 3 veya daha fazla harften oluşan 3 veya daha fazla sözcüğü yazar.....

Ek.3. Etik Kurul Belgesi

Evrak Tarih ve Sayısı: 17.03.2021-E.52848

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Etik Komisyonu

Sayı : E-77082166-302.08.01-52848
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 12.02.2021 tarihli ve 80287700-302.08.01- 27506 sayılı yazı.

İlgi yazınız ile göndermiş olduğunuz, Enstitünüz Temel Eğitim Anabilim Dalı, Okul Öncesi Eğitimi Bilim Dalı **Yüksek Lisans Öğrencisi Hazal KARABATAK'ın**, Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi **Prof. Dr. Adalet KANDIR** ile Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi Müzik ve Güzel Sanatlar Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi **Doç.Dr.Aybige DEMİRCİ ŞENKAL'ın** danışmanlığında yürüttüğü "**Beery Görsel Motor Entegrasyon Basamak Taşları Anne Baba Kontrol Listesinin 48-78 Aylık Türk Çocuklarına Uyarlaması**" adlı tez çalışması ile ilgili konu Komisyonumuzun **02.03.2021** tarih ve **04** sayılı toplantısında görüşülmüş olup,

İlgilinin çalışmasının, yapılması planlanan yerlerden izin alınması koşuluyla yapılmasında etik açıdan bir sakınca bulunmadığına oybirliği ile karar verilmiş ve karara ilişkin imza listesi ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Araştırma Kod No: 2021 - 294

Prof. Dr. İsmail KARAKAYA
Komisyon Başkanı

Ek:1 Liste

Kep Adresi: gaziuniversitesi@hs01.kep.tr

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR...